

sandžak

NACIONALNA REVIJA ZA POLITIKU I KULTURU

ISSN: 0354-2661

Laureat

ALEMA BOSANSKOG GAZIJE

akademik prof. dr. EJUP GANIĆ:

**SANDŽAK JE UVIJEK
VIŠE DAVAO NEGO
ŠTO JE PRIMAO**

IZDAVAČKA KUĆA EL-KELIMEH

AKCIJA

Cijena kompleta: ~~5.750~~ din.

2.500 din.

za inostranstvo:

~~60 €~~

35 €

za BiH:

~~115 KM~~

55 KM

1. Vrhunac čeznje za šerijatskim dokazima (*Bulugul-meram li edilletil-ahkam*)
2. Bistro more pobožnosti i suptilnosti
3. SIRA, životopis Posljednjeg Allahovog poslanika, s.a.v.s.
4. Musned Ebu Hanife (zbirka hadisa koje je prenio i zabilježio imam Ebu Hanife)

El-Kelimeh, izdavačka kuća Mešihata Islamske zajednice u Srbiji

Tel: 00381/20-334-020; 00381/64-16-222-84

e-mail: kelimeh@gmail.com; www.kelimeh.com

SAMO UZ 153. BROJ REVIJE „SANDŽAK“

1. JUN 2011., BROJ 153.

IZDAVAČ: BOŠNJAČKA KULTURNA ZAJEDNICA – BKZ
GRADSKA 1, 36 300 NOVI PAZAR

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
JAHJA FEHRATOVIĆ (korektor_sveznadar@hotmail.com)

SEKRETAR
SALAHUDIN FETIĆ (sfetic@gmail.com)

LEKTOR
MAIDA SELMANOVIĆ (m.selmanovic@uninp.edu.rs)

TEHNIČKI UREDNIK
SENAD REDŽEPOVIĆ (senko_x@hotmail.com)

REDAKCIJA
ADMIR MURATOVIĆ (muratovic.admir@gmail.com)
SUJAD BEČIROVIĆ (s.becirovic@uninp.edu.rs)
DŽENITA NICEVIĆ (dzenita2007@hotmail.com)
ALEN DUŠAKOVIĆ (durakovic.alen@gmail.com)
ZAIM REDŽEPOVIĆ (zaimredzepovic@yahoo.com)
ADNAN ČAUŠEVIĆ (adnan.causevic@gmail.com)
HAZBIJA KALAC (hazkal@live.com)
ZEHNİJA BULIĆ (zehnija.bulic@gmail.com)
ENES KORAC (azracarpets@gmail.com)
USAME ZUKORLIĆ (usame.zukorlic@gmail.com)
ALMIR MEHONIĆ (almirmehonic@yahoo.com)

SARADNICI
ŠEFKET KRČIĆ, HARUN HODŽIĆ, NEDŽAD LATIĆ, NİHAD ČILERDŽIĆ,
MARIO HAJNAL, KEMAL DŽEMIĆ, SULEJMAN ALIČKOVIĆ, FERKO ŠANTIĆ,
MARIO HEINAL, MIHAIL SPEVAK, ADNAN HASANOVIĆ, ATİFA ŠALJIĆ,
ALISA KURTOVIĆ, SANELA HAKOVIĆ, FERID BULIĆ, SEMIR GICIĆ, REJHAN
R. KURTOVIĆ, NERMIN VUČEJL, JAKUB DURGUT, AMELA SEJĐINOVIĆ,
DŽENANA FETIĆ, JASMINA PLJAKIĆ, EDIN GRIŠEVIĆ

DIZAJN
İFET ALIČKOVIĆ
ADRESA
GRADSKA 1, 36 300 NOVI PAZAR
TEL: 020/ 322-181, FAX: 322-181

ŠTAMPA
GRAFIČAR, UŽICE
E-MAIL:
revijasandzak@gmail.com

RUKOPISI I FOTOGRAFIJE SE NE VRAĆAJU

DISTRIBUCIJA ZA BIH:
İsmet Hajradinović (+38761158955)

Zlatni sponzor ovog broja revije Sandžak je
MUHAREM ERDEM (MURIC) porijeklom iz Rožaja,
vlasnik kompanije

Revija Sandžak se zahvaljuje gospodinu
Muharemu Erdemu na dobroćinstvu.

7 UHAPŠEN MONSTRUM

8-9 BAJRAK SLOBODE

10 ŽRTVE ŽIVE U ULICI DŽELATA

13 BAČENO POLA MILIONA EURA

16-27 BOŠNJAČKA KULTURNA REVOLUCIJA

28 INTERVJU: AKADEMIK EJUP GANIĆ

32 BIH NE SMIJE BITI SLIJEP NA SUDBINU SANDŽAKA

34 ŠTA BAKIR IZETBEGOVIĆ NE ZNA O MUFTIJAMA

44 STEĆCI - AUTOHTONI BOSANSKI STIL

OD KARAĐORĐA DO MLADIĆA

6. maja 2011. godine navršilo se 202 godine jednog od najgnusnijih zločina u historiji ljudskog roda. Bošnjaci Sjenice su se predali na riječ, uzdajući se u vojničku čast i dostojanstvo, regularnoj srpskoj vojsci, i preživjeli ono što ljudska pamet ne mere pojmiti. Zapovjednik srpske vojske, Karađorđe, zajedno sa svojim dželatima, masakrirao je dvije trećine ukupnog stanovništva Sjenice. 26. maja 2011. godine uhapšen je bošnjački krvnik, haški optuženik i zatočenik bolesne savjesti general Ratko Mladić, direktno odgovoran za ubistvo preko osam hiljada Bošnjaka u

oca generala kraljevske vojske Dražu Mihajlovića.

Postoje neosporne činjenice da su sva trojica počinili genocide i zločine protiv čovječnosti. Postoje egzaktni podaci i neosporne činjenice da su Bošnjaci bili žrtve etničkog istrjebljenja kakvo povijest pamti samo još prema Jevrejima u Drugom svjetskom ratu. Sva tri puta su izvršioi genocida bivali pripadnici regularnih srpskih vojski pod direktnom komandom vrhovnih vlasti. Karađorđe je bio glavni komandujući i vožd srpskog naroda, Mihajlović je bio pod direk-

ratnog zločinca svijesti srpskog naroda predstave ga kao heroja i nacionalnu ikonu. Udžbenici historije se mijenjaju, Mihajlović koji je direktni krivac za etničko čišćenje i zločine protiv čovječnosti, postaje nacionalni heroj kakav je Karađorđe odavno. Zato ne začuđuju ni reakcije na vijest o hapšenju monstruma Mladića i težnja da se isti proglasi za velikomučenika srpskoga naroda. U dogledno vrijeme, kada pritisci međunarodne zajednice popuste, vrlo vjerovatno će se i on naći u udžbenicima historije, rame uz rame s „nacionalnim herojima“, Karađorđem i Mihailovićem. I

zaštićenju zoni UN u Srebrenici jula 1995. godine. Bošnjaci Srebrenice su, također, povjerovali da će ih srpska vojska poštediti ukoliko se predaju. Završili su poput Sjeničaka 1809. godine. Srpska inteligencija tog doba, gnušala se i ogradila od genocida u Sjenici, te ostavila trajne podatke o gnusobi Karađorđevih krvoloka, svjedočeći da su, iako je bilo pripremljeno preko 2500 kolčeva, mnoge bošnjačke glave ostale ne nabijene jer nije bilo dovoljno kolaca. Posmrtni ostaci ubijenih u Srebrenici se još uvijek traže, mnogi su premješteni iz primarnih u sekundarne grobnice, ima slučajeve da su kosti pojedinih stradalnika pronađene na petnaest različitih lokacija. Između ova dva strašna genocida dogodilo se još niz drugih, od kojih posebno treba naglasiti Limsku dolinu i istočnu Bosnu za vrijeme Drugog svjetskog rata, te njihovog neposrednog izvrši-

tnom komandom kralja Petra I Karađorđevića, Mladić pod komandom Slobodana Miloševića i Radovana Karadžića. Stoga, začuđuje reakcija ostrašćenih pojedinaca, iz takozvane srpske inteligencije, s početka maja kada su Institut za genocid i BKZ po prvi put u historiji zvanično obilježili stradalaštvo Bošnjaka 1809. i pozvali vlasti da se glavnoj ulici u Sjenici promijeni ime iz Karađorđe u ulicu Žrtava zločina u Sjenici 1809. godine. Zar ima razlike između onoga što je učinio Karađorđe u Sjenici, onoga što je učinio Draža Mihajlović u Limskoj dolini i onoga što je učinio Ratko Mladić u Srebrenici? U osjećanjima srpskog društva, Karađorđe važi za nacionalnog oslobodioca i heroja, i tu se svijest srpskog naroda teško može mijenjati, jer su već dva vijeka stvarane iluzije o njegovoj ličnosti. Stratezi velikosrpskog nacionalizma sve čine da rehabilitiraju Dražu Mihajlovića i iz pozicije dokazanog

onda će se velikosrpski nacionalisti buniti zašto u Srebrenici nema spomenika i ulice Ratka Mladića. Zbog svega kazanog, spada u vodu izjava predsjednika Srbije, Borisa Tadića, da je Mladićevim hapšenjem sapurna ljaga sa Srbije. Ne Predsjedniče, da bi se oprala, Srbija treba mnogo više uraditi, prije svega biti iskrena prema samoj sebi i žrtvama, treba jednom za svagda dokinuti praksu farsističkih poteza kurtoaznog izvinjavanja i poduzeti konkretne korake ka konačnom pomirenju vlastite svijesti, što će neminovno dovesti do harmonije i suživota sa svim narodima regiona. Do tada, crne mrlje Srebrenice, crne mrlje Limske doline, crne mrlje Šahovića, crne mrlje Sjenice – stajat će između nje i mirnog sna.

Jahja Karađorđević

PRAVOSUĐE DISKRIMINIRA BOŠNJAKE

Tandir je također podsjetio da su među deset Briselovih zapovijedi Vladia reforma pravosuđa i stabilizacija prilika u Sandžaku: *U tom smislu BNV zahtjeva da se reforma pravosuđa izvrši onako kako treba, po ustavu i zakonu R Srbije.*

Sloboda medijskog izražavanja je također izložena stalnim sudskim optužbama – rekao je urednik Glasa islama Sead Šaćirović, čija se redakcija nalazi na meti pravosuđa.

Uvrjedljivi i diskriminatorski odnos pravosuđa prema Bošnjacima oslikava i činjenica da se suđenja gotovo svaki put zakazuju za vrijeme džume, vjerskog obreda značajnog za muslimane – ističe advokat Sabahudin Hajdarević i dodaje da ni jedan krivični postupak nije na zakonit način sproveden prema Bošnjacima, jer osim različitih nezakonitih malverzacija i zakazivanja suđenja u nevrijeme, Bošnjaci nemaju prava ni na svoj jezik.

A. S.

O situaciji u sandžačkim pravosuđima govorilo se na konferencije za štampu IO BNV-a u Prijepolju. Predsjednik IO Samir Tandir govorio je o nepravednoj reformi sudstva u Sandžaku, o proporcionalnoj nezastupljenosti Bošnjaka u pravosudnim organima, te pritiscima i rigoroznim kaznama nad optuženima samo zato što su Bošnjaci. Upućeno je i upozorenje predsjednici Visokog savjeta sudstva Nati Mesarević da će BNV, ukoliko se u narednom periodu ne ispita kredibilitet sudija u Sandžaku, i ovaj problem internacionalizirati.

CAREER DAY

Na IUNP je, povodom Career Daya, održana tematska konferencija *Visokoobrazovani kadrovi u funkciji razvoja privrede*. Konferenciju je otvorio rektor Dudić koji je istakao da je Univerzitet sa centrima i kadrovima nukleus razvoja. Generalni menadžer Nusret Nicević je otvorio dosta tema i zaintrigirao prisutne privrednike i studente što je rezultiralo kvalitetnom i dugom diskusijom. Hako Duljević, vlasnik kompanije Duljević je govorio o praktičnim iskustvima sa visokoobrazovane kadrove, osvrnuvši se na peštarsko selo i mogućnosti njihovog razvoja. Amel Nicević iz kompanije Vip mobile Beograd je istakao značaj selekcije kadrova, istakavši da velike kompanije ne dozvoljavaju prekvalifikaciju. Profesor Ekonomskog departmana Šemsudin Plojović je istako značaj kadrova u kreiranju novih radnih mjesta i neophodnosti izgrađivanja sopstvenih kadarova. Dženan Koca, direktor Eurobanke EFG, je govorio o ulozi visokoobrazovanih kadrova u bankarskom sektoru, naglasivši stalnu potrebu za usa-

vršavanjem i doobrazovanjem. Sead Halilagić, fudbalski genij, govorio je o fudbalu kao privrednoj grani i potre-

bi strategijskog upravljanja talentima. Suad Ljajić, vlasnik Samarkand kozmetike, predložio je konkretan model saradnje privrede i Univerziteta. Menadžer Računarskog centra Enver Biševac je govorio o motivima i razlozima zašto ne školujemo privrednike već administrativce i ponudio konkretna rješenja. Prof. dr. Bećir Kalač, dekan Departmana Ekonomskih nauka, uspješno je i nadahnuo govorio o značaju kadrova u kreiranju strategije poslovanja. Džemail Zornić, menadžer Career Centra, je u ime organizatora pozdravio prisutne i uručio zahvalnice za podršku i učešće na konferenciji.

REAKCIJA MEŠIHATA NA IZJAVU ČEDOMIRA JOVANOVIĆA

Mešihat IZ u Srbiji je oštro osudio izjavu predsjednika LDP-a Čedomira Jovanovića u zgradi Narodne skupštine 24. 5. 2011: *Ne želim da moje tri ćerke budu taoci šerijatskog društva.*

U Mešihatu naglašavaju da su šerijat, šerijatsko pravo i šerijatsko društvo islamske vrijednosti

zasnovane na Kur'anu i Sunnetu, te da je za IZ, muslimane i sve tolerantne građane neprihvatljivo spominjanje ovih vrijednosti u negativnom i omalovažavajućem kontekstu.

Nije nam jasno kako je gospodin Jovanović mogao sebi dozvoliti da ovako nesmotrenom izjavom dovede u pitanje pozitivne poruke i stavove do sada upućene prema IZ i muslimanima u Srbiji. Želimo vjerovati da je ovo nesmotrenost, a ne stav o islamu, što će naredno vrijeme svakako pokazati – kaže se u saopćenju Mešihata.

ZSD ČESTITA BOŠNJACIMA DAN NACIONALNE ZASTAVE

Povodom 11. maja, Dana bošnjačke nacionalne zastave ZSD je uputila čestitke predsjedniku BNV-a prof. dr. Dudiću, predsjedniku BKZ-a prof. Fehratoviću, kao i svim Bošnjacima u Sandžaku i diaspori u kojoj se ističe: ZSD daje punu podršku projektima BNV-a BKZ-a i IZ na čelu sa muftijom Muamer-ef. Zukorlićem koji je postao personifikacija borbe za slobodu i ostvarivanje prava sandžačkih Bošnjaka.

POZITIVNO ALI NEDOVOLJNO

Mešihat IZ u Srbiji je ocjenio pozitivnim izvinjenje Upravnog odbora RTS-a građanima Srbije i susjed-

nih država zbog zloupotrebe ove medijske kuće 90-ih godina, ali isto smatra nedovoljnim obzirom da i sadašnja uređivačka politika Javnog servisa nije u potpunosti odvojena od politike vladajućeg režima, niti ravnopravno tretira sve građane i kategorije društva u Srbiji.

RTS i dalje svojim informativnim i drugim emisijama zastupa politiku vlasti koja podržava podjelu Islamske zajednice uspostavljujući saradnju sa paralelnom tvorevinom koju su uspostavile obavještajne i političke strukture u Srbiji, a koja se predstavlja pod imenom „Islamska zajednica Srbije“. Predstavljanje Srpske pravoslavne crkve na Javnom servisu i dalje je povlašćeno u odnosu na Islamsku zajednicu, koja se na ovom mediju tretira beznačajno, a povremeno i tendenciozno.

POKUŠANO SPRJEČAVANJE SKUPA DOJAVOM O PODMETNUTOJ BOMBI

BKZ-e najoštrije osuđuje pokušaj poznatih udbaško-političkih krugova da spriječe održavanje centralne svečanosti manifestacije "Bajrak slobode" 11. 11. 2011. na trgu Gazi Isa-bega u Novom Pazaru.

Neposredno pred početak manifestacije, policija je dobila anonimnu telefonsku dojavu da je na Trgu Gazi Isa-bega podmetnuta bomba. Policija je reagirala korektno i profesionalnog, uz saglasnost organizatora, izvršivši kontrolu prostora na kome je bilo okupljeno više hiljada ljudi. Uspostavilo se da je dojava lažna. Impozantnost i broj prisutnih na manifestaciji "Bajrak slobode" pokazali su da je sloboda definitivno zavlada srcima i svijesću građana te da nikakve udbaško-kriminalne torture, prijetnje i insinacije ne mogu usporiti ovaj narod na putu prave kulturne, vjerske i političke slobode.

PANOVIĆ LAŽNJAK

Darko Panović lažno dojavio da je postavljena bomba na mitingu BKZ-a. Novopazarska policija uhapsila je Darka Panovića (26) iz Raške, osumnjičenog da je u 11. 5. 2011. godine lažno dojavio da je postavljena bomba na manifestaciji Bajrak slobode. Panović je telefonom Dežurnoj službi policije u Novom Pazaru javio da je u centru grada postavljena bomba koja će za pola sata biti aktivirana, a potom prekinuo vezu. Policija je navela da je dežurnoj službi lažna dojava o bombi upućena oko 20 h. U saopćenju se dodaje da je Panović identifikovan efikasnom akcijom pripadnika policije u Novom Pazaru i Kraljevu. Panović postao je prošle godine u Novom Pazaru pokušao organizirati skup Za srpski Novi Pazar.

DOKTORANTI IUNP HAJRUDIN BALIĆ REFIK SADIKOVIĆ

14. 5. 2011. na IUNP doktorsku tezu pod naslovom *Bošnjački običaji u svjetlu sunneta* odbranio je mr. Hajrudina Balića. Komisiju su činili prof. dr. Omer Nakičević, prof. dr. Šefik Kurdić, prof. dr. Mevlud Dudić. Rad proučava

utjecaj islama na Bošnjake i povezanost njihove kulture i tradicije sa sunetom poslanika Muhameda, a.s.

Balić je na efikasan i jednostavan način dokazao da islam predstavlja ključni izvor iz koga su Bošnjaci vijekovima crpjeli štivo za izgradnju svog bogatog kulturno historijskog nasljeđa i nezaobilazan faktor ka formiranju njihovog nacionalnog bića. On je došao do zaključaka koji dodatno rasvjetljaju problematiku novotarije u običajima odgovorivši na pitanja da li je sve što je novina novotarija, šta se to infiltriralo u običaje Bošnjaka a nije u skladu sa njihovom tradicijom i vjerom, gdje je tu granica dozvoljenog i šerijatski validnog, kao i uspostava neophodnih principa.

Refik Sadiković odbranio je 16. 4. 2011. na IUNP doktorat na temu *Jezik međuratne periodike u Sandžaku*. Rad je branjen pred Komisijom koju su činili prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, dr.

Dragana Novakov i prof. dr. Živojin Stanojčić. Rad je veoma kompleksan i tretira brojne jezičke nivoe kroz osam poglavlja koja čine ovaj rad. Predmet istraživanja su novine Sandžak koje su izlazile u Prijepolju između dva svjetska rata, a koje su nedavno ponovo počele izlaziti u Novom Pazaru pod istim imenom.

PROFESORI IUNP NA KONFERENCIJI DATUM 2011

U Beogradu je 17. 3. 2011. održana druga stručna konferencija *DATUM - Poslovna softverska rješenja u Srbiji 2011.* u organizaciji 11 vodećih domaćih softverskih kompanija: AB Soft, Adacta, ASW, Breza, Digit, Europos, Extreme, IIB, Microsoft, M&I System i Saga (po abecednom redu). Ovogodišnji DATUM okupio je oko 400 poslovnih ljudi iz cijele zemlje - generalnih menadžera, IT rukovodilaca, direktora, prodaje, finansija i računovodstva. Na Konferenciji je ispred IUNP učestvovao dr. Mirsad Nuko-
vić.

ZATVORENIK SAVJESTI

Mihail Mihailov je Internacionalnom Univerzitetu poklonio 4000 knjiga pa je u znak zahvalnosti i sećanja na njega održana tribina pod nazivom "Mihailo Mihailov- zatvorenik savesti".

Na tribini su učestvovali Nastasja Radović, novinarka lista Republika, Dušan Janjić, direktor foruma za etničke odnose i prof. dr. Šefket Krcić.

IZETBEGOVIĆ IMA PROBLEM SA STVARNIM LEGITIMITETOM

Glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić izjavio je da bošnjački član Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović ima problem sa stvarnim legitimitetom u bošnjačkom narodu, jer je na proteklim izborima hrvatski član Predsjedništva BiH Željko Komšić dobio tri puta više bošnjačkih glasova od njega.

Povodom izjave Izetbegovića da je ranije podržavao muftiju Zukorlića, ali da je očigledno da je pogriješio, te da se sada zalaže za jedinstvenu islamsku zajednicu svih Bošnjaka s Rijasetom i poglavarom u Sarajevu, poglavar IZ u Srbiji kaže da je ta izjava paradigma trenutnog stanja bošnjačkih političara: Sada očito ne govori po svojoj savjesti već po interesima javnih i tajnih stvarnih vladara Bosne. On je naveo da je podršku Izetbegovića imao dok on nije bio na vlasti, kada je bio slobodan čovjek i govorio ono što misli i osjeća. Muftija Zukorlić je ocijenio da promjena u Izetbegovićevim stavovima govori o slabosti njegove pozicije.

OBRAZOVANJE ZA SVE

U okviru kampanje *Svi u školu, budućnost za sve* Saveza učitelja Republike Srbije u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, 6. 5. u sali Doma kulture u Tutinu održana je tribina *Obrazovanje za sve*.

Izlagaci na tribini su bili Muhamed Dreković, koordinator za IO općine Tutin, Vladan Seizović, savjetnik za Školsku upravu Kruševac, Moidrag Kositić, koordinator za IO ispred Školske uprave Kraljevo, Nezirna Zornić, dipl. sociolog, član interesorne komisije, Hafiz Dreković, profesor rorazredne nastave, te Atifa Šaljić, koordinatorica NVO-a Impuls.

SAMO JE JEDAN CRNOGORSKI OLTAR

DPS Mila Đukanovića najavljuje borbu za jednu, organizaciono samostalnu pravoslavnu vjersku zajednicu. Pošto su pravoslavni

vjernici podijeljeni u Crnoj Gori, prevaziđanju ove podijeljenosti najbolje pogoduje jedinstvena i organizaciona samostalnost pravoslavne vjerske zajednice uz puno poštovanje i afirmaciju crnogorskog, državnog i nacionalnog i kulturnog identiteta i međunacionalnog sklada - navodi se u novom programu DPS-a. Ova odluka je izazvala burne reakcije oponenta Đukanovićeve politike.

HANKA HANKE HAMAZAGIĆ

U gradskoj biblioteci u Novom Pazaru promovirana je zbirka pjesama Hanka Hankuše Hamzagić. O knjizi su govorili prof. dr. Dževad Jahić i mr. Nermin Vučeljić. U knjizi se prepliću brojni motivi ali je svakako dominantan motiv ljubavi. Hanka je za sve, žene za sve hanke koje stižu da budu i majke i književnice, profesorice - rekla je autorica.

GUL PORIJEKLOM IZ SANDŽAKA

Dušan Janjić iz NSD-a izjavio: Predsjednik Turske Gul je preko svoje nane porijeklom iz Sandžaka, kao i mnogi turski zvaničnici. Time je htio objasniti odakle Gulova zainteresiranost za Sandžak.

POPLAVE U NOVOM PAZARU

Veliko nevrijeme praćeno kišom koje je trajalo gotovo dva sata, dovelo je do izlivanja rijeka Jošanice, Trnavice i Leče, što je ugrozilo više od 3000 ljudi, oštetilo ili uništilo 500 domaćinstava, diglo 7 mostova i nanijelo veliku materijalnu štetu. U tom dijelu grada na snazi je vanredno stanje, mještani, volonteri i djelimično policija i vojska pokušavaju ublažiti posljedice ove katastrofalne poplave kakva se u Novom Pazaru ne pamti još od 1979. godine.

Mešihat Iz u Srbije je pokrenuo akciju širokih razmjera u koju se uključio i Rijaset IZ BiH koju će na terenu sprovesti CHR "Hajrat".

Nadležni organi lokalne uprave ne vode računa o svojim građanima. Loša je lista prioriteta bavljenja pitanjima građana. Ono što

je neposredno vezano za građane na posljednjem je mjestu. Ta lista prioriteta se mora mijenjati i mora se prestati sa nesavjesnim i nenamjenskim i stranačko obojenim trošenjem sredstava građana. Kada se milionski novac potroši

nenamjenski, onda za sređivanje korita rijeka novca nema - izjavio je glavni muftija na konferenciji koja je tim povodom organizirana u prostorijama Mešihata.

OPRALI 21.353.879,22 EURA

Tužilaštvo je od Višeg suda u Bijelom Polju zatražilo i oduzimanje imovine Duška Šarića, koji je u Crnoj Gori optužen i za stvaranje kriminalne organizacije i šverc droge. Krivični postupak zbog šverca narkotika crnogorsko tužilaštvo je preduzelo po zamolnici Republic-

kog tužilaštva u Milanu i u daljoj saradnji sa italijanskim i srbijanskim pravosudnim organima "privatno dokaze o djelovanju kriminalne organizacije Duška Šarića" Tužilaštvo je navelo firme koje optužene za pranju 21.353.879,22 eura: "Mat Company" DOO, čiji su osnivači bili Duško Šarić, Darko Šarić i Jovica Lončar. "Camarilla Corporation" sa sjedištem na Sejšelima. "Mateniko" LCC sa sjedištem u SAD-u.

UHAPŠEN MONSTRUM

Pod pritiskom EU, prije svega Holandije, vlasti Republike Srbije uhapsile su generala Ratka Mladića, čovjeka koji je optužen za zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevske konvencije, kršenja zakona i običaja ratovanja. Čovjek koji je odgovoran za GENOCID u Srebrenici. Ovo je prilika da se ne divimo dovjtljivosti srpskog generala koji se godinama krio od pravde, od Haškog suda, već da jasno kažemo za šta je odgovoran Ratko Mladić.

U optužnici koji je Haški tribunal podigao protiv generala Mladića navodi se da je kao komandant Glavnog štaba VRS 1992-1996. učestvovao u progonu nesrpskog stanovništva. Ratko Mladić odgovoran je za granatiranje opkoljenog Sarajeva, snajpersko djelovanje po gradu od koga je, prema podacima sarajevske policije poginulo između 10.000 i 12.000 ljudi, među kojima i 1.600 djece. Ratku Mladiću se na teret stavlja i GENOCID nad bosanskim muslimanima oko Srebrenice i pokušaj prikrivanja tih ubistava. U optužnici stoji da su vojnici pod komandom generala Mladića ubili preko 8.000 muslimanskih muškaraca i dječaka, a oko 30.000 žena i djece deportirali za dva dana. Napad je počeo 6. jula 1995. godine i završio se Mladićevim ulaskom u očišćenu Srebrenicu. Sjećamo se izjave koju je tada dao: Evo nas 11. jula 1995. godine u srpskoj Srebrenici. Uoči još

jednoga velikoga praznika srpskoga, poklanjamo srpskom narodu ovaj grad. I napokon, došao je trenutak da se posle Bune protiv dahija Turcima osvetimo na ovom prostoru.

Dok je bivša tužiteljka Haškog tribunal, Karla del Ponte, uporno tvrdila da je u Srbiji, beogradski zvaničnici su najmanje desetak puta pozvali i Mladića i druge optužene da se do

vrijeme, direktorica Fonda za humanitarno pravo Nataša Kandić je vlastima u Beogradu dostavila kasetu o slučaju Škorpioni. Inače, prema nekim informacijama, Mladić je do prije koju godinu bez ikakvih problema boravio u svojoj kući u beogradskom naselju Banovo brdo, a viđan je i na utakmicama reprezentacije i FK Crvena zvezda, kao i u prestižnim beogradskim restoranima.

ci pošto je Tadić preuzeo kormilo Ministarstva odbrane. Provjere su trajale nekoliko mjeseci, nakon čega je tadašnji ministar odbrane izjavio da je Mladić posljednji put imao kontakte sa vojnim zvaničnicima u maju 2002.

Želim naglasiti da je pred Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju, 8. 10. 2002. general Ratko Mladić optužen za: 1. GENOCID; 2. Učestvovanje u genocidu; 3. Progone na političkoj, vjerskoj i nacionalnoj osnovi, kao zločine protiv čovječnosti; 4. Istrjebljenje, kao zločin prema čovječnosti; 5. Ubistvo, kao zločin protiv čovječnosti; 6. Ubistvo, kao kršenje ratnih zakona i običaja; 7. Deportaciju ljudi, kao zločin protiv čovječnosti; 8. Nehumana djela (prisilna premještanja), kao zločin protiv čovječnosti; 9-14. Protivpravno teroriranje civila, ubistvo, okrutno postupanje, nehumana djela, napade na civile; 15. Uzimanje talaca.

brovoljno predaju i najmanje toliko puta demantirali da se ovaj general i dalje nalazi u Srbiji. Američki zvaničnici su za to vrijeme krajnje pragmatično izjavljivali da je za okončanje rada Tribunala neophodno da se pred njim nađu i Karadžić i Mladić. Ali, nisu baš svi podržavali ideju o izručenju onih koje su držali za nacionalne heroje. Ratko Mladić je penzioniran u vrijeme kada je predsjednik SRJ bio Vojislav Koštunica, u jeku najvećeg rejtinga Koštuničinog DSS-a, primao je redovnu penziju, sve do 2005. godine kada mu je pod pritiskom Zapada i Haškog Tribunalu ukinuta. U isto

Zatim, tvrde upućeni, i u nekim od kasarni tadašnje VJ. Prema pisanju štampe, najozbiljniji pokušaj srpskih vlasti oko utvrđivanja istine u vezi s vojnim liderom bosanskih Srba otpočeo je nekoliko mjese-

BESTATTUNGSDIENST „DŽANKOVIĆ“

Mi Vam nudimo: Prijevoz dženaza iz svih evropskih zemalja za BiH, Sandžak, Crnu Goru, Kosovo i druga odredišta, sređivanje dokumentacije, prijevoz specijalnim pogrebnim vozilom, najpovoljnije usluge.

Opremanje i prijevoz obavlja Suljo-ef. Džanković.

Kontakt telefoni:

+49/4065033854, +381/20315800, +381/644434312

**Suljo-ef. Džanković:
+49/17649016539**

U NOVOM PAZARU

Kada su u srijedu, 11. 5. 2011, na Trgu Gazi Isa-bega u Novom Pazaru BNV i BKZ organizirali centralnu manifestaciju povodom Dana bošnjačke nacionalne zastave, glavnom muftiji Muamer-ef Zukorliću pripade čast da bude prvi sandžački sin koji je na tom trgu u desnoj ruci ponosno podigao i ponio Bajrak slobode.

Manifestacija Bajrak slobode koju su povodom nacionalnog praznika Dan zastave organizirali BNV i BKZ, bijaše sastavljena od trodnevnih aktivnosti koje su započele tribinom *Sandžak – izazovi i perspektive*, nastavljene svečanom sjednicom i otvaranjem kancelarije IO BNV-a u Prijepolju, te iznova vraćeno u Novi Pazar otvarajući izložbu Mersije Džanković i začinjena centralnom svečanošću na Trgu gazi Isa-bega.

Na tribini *Sandžak – izazovi i perspektive*, govorili su predsjednik Odbora za zaštitu ljudskih prava i sloboda BNV-a dr. Admir Muratović, potpredsjednik Bošnjačke stranke u Crnoj Gori Hazbija Kalač, te predsjednik Odbora za obnovu Autonomije Sandžaka arh. Džemail Suljević. Mnogo se moglo kazati na ovu temu, a prisutni su dobili novi pogled na Sandžak kao modernu evropsku regiju sa velikim izazovima na putu autonomnosti i perspektive kao prekogranične regije.

Prijepoljci nisu krili radost. Zadovoljstvo na njihovim licima davaše legitimitet, kako BNV-u, tako i glavnom muftiji Zukorliću, koji reče: *Treba nam privredni razvoj. To prepuštam*

našim mladim političarima koji će na narednim izborima osvojiti lokalnu vlast i kroz tu instituciju obezbediti svim građanima Prijepolja da mogu dostojanstveno raditi i zaraditi svoj imetak. Nakon toga, nadam se da ćemo ubrzo zatvoriti vakufsku kuhinju!

Uz taj govor, sijaset ilahija i kulturno-umjetničkog programa, Prijepolje i Brodarevo bijahu ponosni na svoje bošnjaštvo i slobodu pod svojim bajrakom.

Posljednjeg dana ove nesvakidašnje svečanosti, po Pazaru se, poslije akšama, razigrala mladost i iskustvo. Veoma bogat kulturno-umjetnički program dao je ubjedljiv pečat svim dešavanjima. Hor BKZ-a, sevdalinke Ćazima Tandira, Fahrudina Šantića, Omera Talovića i Ringa Hamidovića. Te narodne igre u izvedbi KUD-a „Sandžak“.

Gost iznenađenja pojavio se u revijalnom dijelu: svjetski prvak u boksu, Sandžaklija Muamer Hukić.

U smislu organizatora, pojavio se Jahja Fehratović predsjednik BKZ-a, potom Samir Tandir predsjednik IO BNV-a, potpredsjednik BNV-a i predsjednik BDZ-a Emir Elfić i predsjednik BNV-a i rektor IUNP prof. dr. Mevlud Dudić. Bilo je tu i dosta čestitaka i podrške od kojih izdvajamo onu od ZSD-a.

Jedanaesti maj 2011. ujedno je i dvadesetogodišnjica BNV-a, institucije koja bez obzira što se ljudi u njoj mijenjaju, ne mijenja ulogu brige da nacionalno ime Bošnjaka bude visoko i gdje mu je mjesto. A mjesto Bošnjacima nije slabo i ne jako, beznačajno, već je ponosno i visoko, snaž-

no i iskreno pobjedničko. I stići će još jedanaestih majeva, a svaki naredni da bude dokazniji. Beričetniji.

O beričetu govoraše Glavni muftija. On obeća, kako reče, i pred Bogom i pred skupom, da će Sandžak živjeti bolje u Autonomiji, ne dobro kao Dubai, ali sigurno dobro kao Monako:

Kada se bošnjački bajrak visoko vije, onda to znači slobodu za Bošnjake, ali ne samo za Bošnjake. Nažalost, kada se neki bajraci razvijaju – bude rata i krvi. Kada se ovaj bajrak razvije, onda vlada mir i sloboda za Bošnjake i njihove komšije. To je tako bilo, tako je sada i tako će biti dok je vijeka i svijeta, i to je uprkos svim našim žrtvama naš ponos i naša tekovina koju ćemo zauvijek čuvati. I zato neće uspjeti oni koji pokušavaju druge da uplaše nama. Kažu da smo mi opasnost za državu. Ne! Onaj ko krade državu, ko je nesposobno vodi, on je opasnost, a mi koji na to ukazujemo nismo opasnost, već spas za državu.

Muftija je govorio i o tome da mu se svakodnevno javljaju pripadnici srpskog naroda koji mu daju podršku i koji kažu da su svjesni da muslimani nisu opasnost po Srbiju, i da su jedino Muftija i njegovi saradnici iz Islamske zajednice ispunili sva obećanja koja su dali.

Ponos Bajraktara slobode bijaše u njegovom govoru, a na jedinstvo, najbolje i nauspješnije rezultate Islamske zajednice ukaza riječima:

Radujemo se, jer smo podigli i odbranili najbolju i najuspješniju Islamsku zajednicu

na Balkanu. To što su je napali je pokazalo koliko je dobra i koliko je jaka. Ponosimo se time što od 39 isključenih vjeroučitelja ni jedan nije pokleknuo i pokorio se. Zato smo radosni i ponosni i zato se ovaj bajrak ovako visoko i ponosno viori. Radujemo se i što ometanje BNV-a nije dalo rezultate. Mislili su da će sa onih par stotina hiljada evra koje vlast daje nekakvom BNV-u, kojem je istekao mandat prije 1400 dana, uspjeti da kupe Bošnjake. Zar misle da postoji i jedan Bošnjak koga će time prevariti? Ponosni smo jer nas odsustvo tih državnih para nije zaustavilo. Od odlaska Osmanskog carstva iz Novog Pazara do danas, uz sve moguće crne, crvene, lažno zelene, šarene i sve druge režime koji su se promijenili, ni jedna građevinska dozvola nije izdata niti za jednu džamiju, braćo muslimani. To da znate, uključujući i one kojima ste posljednjih dvadeset godina davali glasove.

Nedostaje nam prilika da sami halal zaradimo svoju nafaku. To se ne može obezbjediti sa BNV-a, niti iz BKZ-a, niti iz Islamske zajednice. Za to morate osvojiti onu zgradu tamo. Morate osvojiti zgradu općine. Imat ćete za to priliku vrlo brzo, ali nemojte očekivati od mene da i to radim. Ja moram ostati u domenu vjere, kulture, nacije i obrazovanja. Ali sam ponosan na nove mlade političare koji rastu i izrastaju i koji će uz vašu podršku tu pobjedu i ostvariti. Sa te pozicije uopće nije teško vratiti dostojanstvo ovome gradu i

SLOBODE

Sandžaku. Pravi domaćin i kada je kriza i kad nije kriza dobro vodi svoje domaćinstvo i djeca imaju uvijek da jedu. Onaj krivo koji se u našem narodu hrdom zove, kod njega ne ide nikada, kod njega je uvijek kriza. Ovdje fali poštenih ljudi koji neće krasti. Mi te ljude imamo. I kada još tu pobjedu ostvarite, onda ćemo imati pravo na puno veselje. Večerašnja poruka je da nam je potrebna vlast koja će raditi za svoj narod, a ne protiv naroda. U to ime, mubarekolsun vam sloboda u vašim srcima i u vašim glavama, jer sve drugo nekada možda i mogu da nam uzmu, ali ljude ne mogu nikada. A to ste vi, to su Bošnjaci, to su građani ovoga prostora. Zato, braćo Bošnjaci, radujte se. Zato, komšije Srbi i Crnogorci, radujte se. Vjerujte, bolje vam je sa nama nego sa njima. Jer, oni koji izdaju svoje vas će još prije izdati, mi nikoga ne izdajemo nećemo ni vas." – završio je Glavni muftija svoj govor.

Priča ove svečanosti se završava i nastavlja u glavnom gradu Sandžaka. Na Trgu gdje stihovi kaside koja se najglasnije čula te večeri pozivahu svog utemeljitelja Gazi Isa-bega riječima:

Eh da vidiš, Isa-beže, lijepog soja tvojeaga,

Kur'an uče, sunet slijede, sred šehera stolnoga,

Eh da vidiš, Isa-beže, časnom dinu ragbeta,

Sve ezani topli bruje na sjeveru devoleta.

Piše: Enes Korać

U PRIJEPOLJU

Manifestacija povodom obilježavanja Dana zastave 2011, BAJRAK SLOBODE, je u utorak 10. 5. 2011. godine upriličena i u Prijepolju kao kulturnoj prijestonici Sandžaka i centru zapadnog Sandžaka. Više stotina prisutnih po ko zna koji put, osvjedočili su povjerenje ideji originalnosti i autohtonosti Bošnjaka nasuprot podvali falsifikata iz Beograda.

Manifestacija je otpočela svečanim otvaranjem kancelarije IO BNV-a, u kojoj je prvi put održan svečani sastanak IO, na kom je bilo riječi o kapacitetima grada Prijepolja i uopće zapadnog dijela Sandžaka.

Po završetku svečane sjednice, dr. Adnan Čaušević rekao je izrazio nadu da će se organi BNV-a proširiti u sve sandžačke gradove, jer se na taj način razvija bolja komunikacija sa svim građanima.

Iako je izgledalo kao da će svakog trenutka zapadati pljusak, mještani Prijepolja, okolnih gradova i mjesta pažljivo su pratili svečanu manifestaciju bogatog kulturno-umjetničkog sadržaja. Zvuk sevdaha i folklorne koreografije, zajedno sa tradicionalnom nošnjom na članovima KUD-a „Sandžak“, bile su prava slast za oči.

Manifestaciji je prisustvovao i glavni muftija, Muamer-ef Zukorlić, koji se

obratio prisutnima i obećao svijetlu budućnost Sandžaklijama neovisno o tome koje su vjere, nacije i boje kože:

Pošto, ako Bog da, ostvarim Autonomiju Sandžaka, ne mogu da vam obećam standard kao u Dubaiju, ali evo vam obećavam da ćete živjeti kao u Monaku. Obećavam to i pred bošnjačkim narodom i pred srpskim i crnogorskim narodom. A ako to ne vjeruju, neka sačekaju i uvjerit će se.

Sjedište Izvršnog odbora BNV-a, smješteno je u zgradi u kojoj od nedavno radi Vakufska kuhinja:

U ovom objektu koji nam je ustupio vakif godine Bajazit Žigović, imamo susret dobrog djela s jedne strane, nacionalne svijesti i dostojanstva i kulturne svijesti. Ovo je, međutim, samo početak, jer BNV i BKZ će tek davati prave rezultate. – rekao je Zukorlić.

Glavni muftija je rekao i da je građanima Prijepolja potreban privredni razvoj i da ljudima treba dostojanstvena zarada, te da to prepušta mladim političarima koji će svoje rezultate pokazati na narednim izborima i nakon njih. Vakufske kuhinje koje su rasprostranjene skoro u svim gradovima Sandžaka Zukorlić vidi samo kao privremeno rješenje trenutne situacije koja je za sada još uvijek teška, te se, kako on istice, najiskrenije nada da će ih ubrzo zatvoriti.

Zukorlić je poručio i da se

projekti BNV-a odnose na zajednički život pripadnika svih nacija i vjera na ovim prostorima:

Ovo je nastavak našeg projekta uspostavljanja mehanizma djelovanja na prostoru čitavog Sandžaka čiji je glavni grad Novi Pazar, a Prijepolje će biti kulturni centar Sandžaka Taj projekt nećemo prekinuti dok ne dovršimo sve reforme, ne zaokružimo proces i ne ostvarimo ambijent u kome će svi ljudi živjeti dostojanstveno i mirno i moći da afirmišu sebe, svoju kulturu, svoje posebnosti bez obzira kojoj naciji i kojoj vjeri, kojoj partiji i kojoj klasi pripadali.

Na skupu su se obratili i predsjednik Izvršnog odbora BNV-a, Samir Tandir, te potpredsjednik BNV-a i predsjednik BDZ-a Emir Elfić.

Elfić je povodom Dana zastave Bošnjacima poželio mirnu i svijetlu budućnost, te obećao da će ih voditi putem mira, baš kao što to simbolično i označava bijela linija na grbu sandžačke zastave.

Na manifestaciji Bajrak slobode u Prijepolju, proglašeni su i pobjednici tradicionalnog literarnog konkursa *Štrpci bez mezara*. U konkurenciji preko pedeset radova, prvu nagradu dobila je Amina Kapur iz Sarajeva. Druga je pripala Safetu Pozderu iz Prozora, a treća Refu Ibreljiću iz Zenice.

Piše: Amela Sejdinović

BKZ ZAHTEVA PROMJENU NAZIVA KARADORĐEVE ULICE U SJENICI

ŽRTVE ŽIVE U ULICI DŽELATA

Zahtevi za promjenu naziva Karađorđeve ulice u Sjenici sve su glasnjiji. Dok Sjeničani smatraju da su oni sasvim opravdani, putem pojedinih beogradskih medija stigle su prijetnje da bi se tim pitanjem, moglo pozabaviti čak i Republičko tužilaštvo.

O promjeni naziva toj ulici, glasno se govori posljednjih nekoliko godina. Neformalna grupa mladih Sjeničaka je organizirala peticiju, a zahtjevi su stizali i od nekih NVO. Njeno postojanje ističe se kao još jedan vid diskriminacije nad Bošnjacima. Ima i onih koji zagovaraju raspisivanje referenduma po tom pitanju.

Oštra polemika vođena je nedavno i na javnoj raspravi u Sjenici kada članovi Opštinske komisije, nisu uvažili zahtjeve građana, da ta ulica promjeni naziv.

Uz građane je stala BKZ

Odlučan i jasan zahtjev BKZ je uputila sa konferencije za novinare, koju je u Sjenici organizirala zajedno sa Institutom za istraživanje genocida i zločina, povodom 202 godine od zločina, koji je, prema

historijskim podacima, počinila Karađorđeva vojska u Sjenici u maju 1809. godine.

Iznoseći podatke o događajima koji su se tada desili i do kojih je Institut došao tokom istraživanja, direktor Instituta Admir Muratović je istakao da istraživanje zločina nije upereno ni protiv koga,

počela 6. maja... Sjenički muslimani, djeca, žene, starci... svi su ubijeni, njih oko 3000, o čemu su pisali i srpski historičari.

O događajima 1809. na konferenciji je govorio i predsjednik BKZ-a Jahja Ferhatović, koji je ocjenio da je potrebno izgraditi kulturu pamćenja zločina i suočavanja sa njima. On

Suljević. Vuk Karadžić se stidio genocida koji je izvršen na Bošnjacima u Sjenici 1809. godine. Međutim, oni koji ga danas slave, nisu još uvijek uputili izvinjenje zbog tog zločina – dodao je Suljević i u ime Sjeničaka pozdravio zahtjev BKZ-a.

Promjenu naziva Karađorđevoj ulici zatražio je i Fadil Nikšić predsjednik BKZ za Sjenicu.

Dok Bošnjaci traže promjenu naziva, neki srpski političari u Sjenici, oglasili su se tvrdnjama da se Karađorđe „žrtvovao za svoj narod, i da zaslužuje slavu“, te da je to „isuviše veliko ime u njihovoj istoriji, da bi ga se odrekli“.

Zahtjev BKZ-a uskoro će se naći pred odbornicima sjeničke skupštine. No, u centraliziranoj državi, kakva je Srbija, rijetka su pitanja o kojima lokalni parlament može stvarno donositi odluke. Pa tako, prema Zakonu o državnoj upravi i lokalnoj samoupravi, za donošenje odluke o nazivima ulica, neophodna je saglasnost resornog ministarstva.

Međutim, u gradovima i opštinama u kojima je jezik nacionalnih manjina u službenoj upotrebi, neophodno je najprije pribaviti mišljenje nacionalnog savjeta (u ovom slučaju BNV). Te bi logično bilo, da ukoliko BNV traži promjenu naziva „Karađorđevoj“ ulici, to bude i prihvaćeno. Bilo kako bilo, Sjeničaci su odlučni u namjeri da spomenuta ulica dobije neki drugi naziv, ako nikako drugačije, ono referendumom.

već je utvrđivanje istine neophodno zarad rasterećenja odnosa na ovim prostorima: *Nakon što su zapalile Novi Pazar, Karađorđeve snage su napale Sjenicu preko Kladnice. U tom pohodu nisu ubijeni Turci (kako tvrde neki srpski historičari), već Bošnjaci. Najprije je udario na Kladnicu, zapalio džamiju, a većina Bošnjaka je poginula braneći svoj vatan. Potom je krenuo na Sjenicu. Borba je*

je zatražio da lokalna samouprava glavnu ulicu u Sjenici nazove *Ulica žrtava zločina 1809. godine* i da se kod sjeničke tvrđave izgradi spomenik žrtvama tog zločina.

Paradaksolano je da žrtva živi u ulici koja nosi ime njenog dželata – rekao je na konferenciji predsjednik Odbora za obnovu Autonomije Sandžaka Džemal

Arslanlı Tesisleri
&
Arslanlı Complex

★★★

Kağıkule Yolu 8. km.
Edirne, Türkiye
Tel: +90/284/224-88-24
<http://www.arslanliturizm.com>

KULE OPOMENA I PODSJEĆANJA

Kule Kurtagića više nema. Rožaje već živi s tom činjenicom, nijemo posmatrajući šljakom zasuti prostor na kojem je, koliko do jučer stajala Kula, koji, i mada zaravnjen, nekako čudno zjapi kao bezdan. Srušen je jedan dio prošlosti ovog grada, a do nekog novog objekta, koji se, kažu, tu planira, ostala je poljana koja nas prezirnim smiješkom opominje i podsjeća da bez prošlosti nema ni budućnosti.

Aldemara Ibrahimovića, poznatog rožajskog slikara, zatekao sam u svom ateljeu kako „sanja“ prošlost i snove prenosi na platna. Pripremljen za razgovor, pokušah da postavim pitanje, ali prosto ne stigoh. Na sva četiri zida slikarskog ateljea „visila“ je bar po jedna Kula, naslikana kičicom ovog nadaleko poznatog slikara. U nakani da pitam, šta se desilo s rožajskom ljepoticom Kurtagića kulom, pretekoše me Kule sa zidova slikarevog ateljea. O tome šta smo učinili da spasimo svoju prošlost kako bi se mogli tražiti u budućnosti, slikar je svojim slikama upitao nas. Na jednoj od slika, ljepotica Ganića kula, u raskošnoj kompletnosti na slici, a užasnoj sakatosti u stvarnosti, svakog je pitao o rožajskim kulama opominjala da je pitanja već previše a odgovora skoro niotkuda. Pitalac tako posta pitani, ali osta nijem, i bez pitanja i bez odgovora.

Kako sam se zatekao u središtu, na slikarska platna prenešenog starog rožajskog urbanog prostora, o kome se, eto, novinarski zanimam, sjetih se sopstvenog nemara, svoje ravnodušnosti, koju sada sebi nikako ne mogu oprostiti. Koliko sam puta prošao pored Kurtagića kule, a da se skoro nisam ni osvrnuo. E sada, kada je više nema, sada bismo da pišemo i žalimo što je nema i čudimo se kako to dozvolismo da je sruše. A ona nas je, onako oronula, vapajem prizivala da joj se posvetimo, da je zaštitimo i spasimo od bagera i krampa i damo joj još jednu šansu da svojim raskošnim zidovima, nevestačkom vitkošću, tajnovitim njedrima, dubokim

više od dva stoljeća, pokaže da umije živjeti i dostojno stajati, i među novim kulama, sagrađenim od metala i stakla. Ali, kao da nije imala kome ni došapnuti ni mig odaslati.

Ibrahimović me ponudio da sjednem, čitajući svojim izoštranim okom razloge moje iznenadne zaniemelosti, pa se ta posjeta slikaru, koji je i „slikom i krikom“ prizivao savjest rožajsku da se spriječi rušenje Kurtagića kule, pretvorila u opuštajući razgovor i prisjećanje na prošlost koju slikar gaji kao dio svog djetinjstva.

Aldemar Ibrahimović je rođen 1962. godine i od prvih koraka kojih se sjeća pamti i staro Rožaje, koje je, kako kaže, tu na njegovim djetinjim očima nestajalo, ka-

snije shvativši, nebrigom i nemarnošću, ali njemu za utjehu, zauvijek utkano u sjećanju, što mu svakodnevno daje inspiraciju i nove slikarske izazove. Aldemar se sjeća rožajskih mahala, kaldrmisanih sokaka, avlijskih zidova, produženih brvnima sa krovom nad obje strane zida, i u njima, s uličnih strana, masivnih drvenih kapija šindrom natkrivenih. U poznatoj Fetahovskoj mahali, skoro nedavno, prije samo četrdesetak godina, stanovalo je jedno staro Rožaje koje je arhitekturom vjerno „pamtilo“ prošlost, adepte, čaršijski način života i društveni status rožajskih aga. Nestalo je, kako kaže slikar, nebrigom institucija koje su bile zadužene da ga sačuvaju, ali i neznanjem i pomodarskim porivom

vlasnika starih objekata. Spomeno je, neizbježno, i događaj s početka pedesetih godina prošlog vijeka kada je u Rožaje došao poznati arhitekta Jovan Krunić, član komisije UNESKO-a, koji je, zatekavši ogromno arhitektonsko blago, pokušavao animirati tadašnju lokalnu i republičku vlast da sačuvaju stari grad, a posebno dio koji se nalazi u Fetahovskoj mahali. Nažalost, ta ideja nije ozbiljno shvaćena, pa je staro Rožaje skoro potpuno nestalo, rušenjem starih građevina i izgradnjom novih, u arhitektonskim stilovima i materijalima, koji nam najbolje pokazuju kako smo napuštajući sopstvenu duhovnost krenuli u nepoznato i zalutali u šumi plagijata i oponašanja.

Ono što bi se od starih rožajskih objekata još moglo sačuvati su, po riječima Ibrahimovića, Ganića kula, čiji su zidovi akcijom likovnog kluba „Kula“, restaurirani i bar, za neko vrijeme, sačuvani od daljeg urušavanja, ali i Zejnelagića kula, koja je u prilično dobrom stanju, u kojoj i danas stanuje nekoliko porodica.

Slikarevi apeli o spašavanju Kurtagića kule nisu uslišeni, pa je, kako kaže, postao oprezan u daljim pozivima da se spašava ono što je preteklo. Možda nas tišina koja se nakon rušenja Kurtagića kule tako bolno „čuje“ bolje dozove pameti – ova slikareva utjeha, da se u spašavanju prošlosti za rad naše budućnosti, umjesto glasom poslušimo tišinom, nekako nam postade nada.

Srpski književnik Grigorije Božović je u tekstu o Rožajama „Kroz kraj bezputni i zaboravljeni“ u Politici 1928., između ostalog, zapisao: *Pokraj Ibra s obe strane pružao se strojni gradić, sa poprilično pravim ulicama, sa lepim kućama, bez izuzetka pod šindranom gotikom, sa izvanredno upadljivim kulama i bistrim rukavcima Ibra provedenim kroz čaršiju i mahalalu. Jezdeći kroz grad glavnom saobraćajnicom ja sam se odista iznenadivao i kulama i kućama sa ogromnim dvorištima, vratnicama i čistim ulicama. Pogledaš na kuću s reda, cakle se džamli pendžeri u šarenim okvirima, izvilo se pod nebo šljeme - pravi čardak za uživanje i begovanje...*

Jakub DURGUT

KO RAZDVAJA PLJEVLJA I PRIJEPOLJE

U okviru realizacije IPA projekta *Saradnja briše granice*, predviđeno je otvaranje nove saobraćajne linije Pljevlja-Prijepolje, od koje za sada neće biti ništa. Pokretači prekograničnog projekta NVO „Bonum“ iz Pljevalja i „Centar za istraživanje u politici Argument“ iz Prijepolja ne odustaju od svoje zamisli.

Naime, Ministarstvo za infrastrukturu i energetiku Republike Srbije donijelo je rješenje o odbijanju zahtjeva za otvaranje nove saobraćajne linije između Pljevalja i Prijepolja. U rješenju se navodi da predloženi red vožnje ometa već uspostavljene linije, odnosno da polasci sa stanica predloženog reda vožnje nisu u vremenskom razmaku od šest sati s polascima sa istih stanica već ustaljenih odobrenih redova vožnje. Ministarstvo se poziva na član 14., stav 1 Pravilnika o sadržaju elaborata o ekonomskoj opravdanosti uspostavljanja linije i o bonitetu prevoznika pozivajući se na *Službeni list SRJ* br. 19/2000 i *Službeni glasnik RS* br. 20/2004 i 91/2006 u kojima se navodi da Ministarstvo odobrava novi red vožnje pod uslovom da polasci sa stanica predloženog reda vožnje na linijama kraćim od 500 km budu u razmaku od najmanje šest sati.

Na konferenciji za štampu upriličenoj u Pljevljima, predstavnici „Bonuma“ i „Argumenta“, Ruždija Strujić i Slobodan Martinović su istakli da je odavno bila želja građana sa obje strane granice da ova saobraćajna linija postoji, a da spomenuti NVO-i ovim projektom nemaju nikakav drugi interes.

Generalno se pokazala nespremnost da se pomogne u realizaciji ove nama itekako bitne aktivnosti za projekat, jer ona simbolizuje prekograničnu saradnju – istakao je Slobodan Martinović.

Ruždija Strujić je naglasio da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore konačan stav htjelo zauzeti nakon izjašnjavanja odgovarajućeg ministarstva iz Srbije: *Projekt je podržala EU, kao i lokalne uprave oba grada, a za moguće prevoznike ovih gradova predviđen je podsticaj od po 300 eura mjesečno tokom osam mjeseci. Mislim da je najveća prepreka važeći pravilnik po kojem vremenski razmak polazaka kod međunarodnih linija ne smije biti manji od šest časova.*

Do sada su NVO-i imali niz uspješnih aktivnosti u oba grada: kulturne prezentacije, susreti i takmičenja osnovaca, urađena je internet stranica o projektu u općinama, a predviđeni su i volonterski kampovi, radionice i druge aktivnosti.

Zanimljivo je istaći da ni u periodu velike Jugoslavije nije postojala autobuska linija između dva najbliža susjedna grada Pljevalja i Prijepolja. Putnici su bili prinuđeni koristiti autobuske linije od Pljevalja do Beograda ili Novog Sada, pod uslovom da ima slobodnih mjesta, u protivnom su morali koristiti taksi usluge, stopirati ili svojevrmeno koriste kamione Rudnika uglja Pljevlja.

OTVORENO PISMO RASIMU LJAJIĆU

Događanja oko, u toku i poslije utakmice FK Novi Pazar – FK Radnički (Kragujevac) podstakla su me da ti napišem ovo pismo.

ministre Rasime Ljajiću, obraćam ti se kao odavno bivšem poznaniku sa osjećanjem dužnosti, ali i obaveze prema sebi, ali i prema omladini i svim dobronamjernim ljudima ovoga grada, da pokušam da ti ukažem na stvari koje činiš nesvjesno ili svjesno (što bi bilo još crnje). Da li su politički poeni bitniji od ugrožavanja bezbjednosti ili života ljudi? Da li svakih par godina u ovom gradu zbog sulude politike i ostrašćenosti neko mora da strada? Ako tvrdiš da se ovdje ne radi o politici već o sportu, onda je to još gore. Onda ti postavljam pitanje: *Je li ovo što se 25. 5. 2011. događalo na utakmici FK Novi Pazar – FK Radnički sport ili užas sporta, huliganstvo, promocija mržnje, zastrašivanje naroda, zamajavanje naroda ili šta još?* Ako ustvrdiš da ti s tim nemaš ama baš nikakve veze i da svu krivicu snose grupe navijača, onda je to opet još gore, jer ni ja a ni bilo ko od dobronamjernih ljudi ovoga grada ti nećemo povjerovati. Zar ti nisi predsjednik FK Novi Pazar? Zar ti ne znaš da će spomenuta utakmica biti izrazito rizična po bezbjednost i aktera utakmice i navijača, a i grada? Zar ne znaš da je mlade ljude, nepunoljetne i neiskusne lahko zavesti i efektom mase gurnuti u prekršaje, nasilje, mržnju?

Ko dovede žandarmeriju u ovaj grad i ovog puta i zašto? Ako je postojao toliki bezbjednosni rizik da bi morala biti angažirana žandarmerija, pa zar nije bilo plemenitije i jeftinije odigrati takvu utakmicu bez publike ili je, uopće, ne odigrati i objasniti narodu zašto – jer kakav je to sport ako će se gotovo svaka utakmica igrati uz zaštitu kordona policije i žandarmerije. Sta onda vrijedi ulazak u super ligu FK Novi Pazar, ako će taj ulazak koštati ovaj narod i ovaj grad frustracije, hapšenja i batinanja mladih ljudi poslije svake slične utakmice. Ako je, pak, kod tebe postojala ambicija političke rehabilitacije ili materijalnog profita, onda je to krajnje ljudski nisko, ušta ne želim povjerovati. Nijedna politička ambicija, a pogotovu materijalna dobit ne smije biti iznad ljudskog dostojanstva i časti, a na užtrb tuđe nesreće ili štete. Jedan šef sportskog kluba, a i ministar u Vladi države, a još ako je uz to i ljekar, trebao bi to da zna.

P.S. Još više me iznenađuje djelovanje nekolicine hadžija koji su angažirani u klubu ili oko njega, a bili su svojevrmeno vrsni sportisti. Sta bi s njima da ne vide posljedice svoga djelovanja? Preispituju li sebe? Ima li išta preče od Allaha, dž.š., i islamskog odgoja?

Es-selamu alejkum!

dr. Adnan Čaušević

TAJKUNI PRIJETILI SUDIJAMA

Pritisci su počeli u poluvremenu. Pred svlačionicama pojavio se Čerim Šemsović, koji je psovao i prijetio sudijama.

“Po završetku meča krenuli smo u svlačionicu, za nama je potrčao spomenuti Čerim Šemsović, pokušavao da se obračuna sa Gogićem, ali su ga spriječili ostali čelnici domaćih. Tek oko 20:30 sudije su krenule ka kolima, masa ih je zasula kamenicama, ali su ih zaštitili žandarmi. Teško je oštećen automobil sudije Miodraga Gogića, Šemsović je polomio brisače, retrovizore, šutirao u vrata, grebao kamenjem po kolima”, navode sudije u izveštaju.

Sutradan je Gogića pozvao sekretar Novog Pazara Ratko Šarac, prijetio njemu i porodici, pa je sudija čitav slučaj prijavio policiji.

Izvor: Sport

BAČENO POLA MILIONA EURA

Prije tri-četiri godine FK Novi Pazar se borio za opstanak u drugostepenom rangu takmičenja. Naš sagovornik iz vrha kluba tvrdi da je tada kupljeno više ključnih utakmica kako klub ne bi spao na treću ligu. Odjednom se dešava čudo, ministar Ljajić, umjesto posla, novopazarskoj omladini nudi pjesme i igre. Shvativši da je ostale karte prokockao, ostala mu je ova posljednja za utrku na predstojećim izborima: ostvariti nedostignuti san generacija Pazaraca, uvesti FK Novi Pazar u najelitniju ligu i zaigrati na emocije naroda. Radi ostvarenja tog cilja, u Novi Pazar je došlo 19 igrača. Najskuplji igrač je plaćen 25 000, a najjeftiniji 3000-4000 evra. Dakle, prosjek je 14000 eura za igrače starosne dobi od 30 do 37 godina. Kada tu cifru pomnožimo sa 19, dobijamo 260 000 eura. Taj novac se izdvaja iz gradskog budžeta, toliko građane Novoga Pazara koštaju Ljajićeve „mudrolije“! Svemu tome treba dodati i preko 6 miliona evra duga FK Novi Pazar zbog kojih su mu duže vrijeme blokirani svi računi, osim računa omladinske škole. Otkuda dug od 6 miliona eura? Mnogi bivši fudbaleri, hoteli, restorani, autoprijevoznici imaju potraživanja prema FK Novi Pazar, mnogi su na sudu dobili obeštećenja, mnogi procesi su u toku, mnogi dosijei se pripremaju. I pored tolikog duga, čelnici kluba zadužuju grad sa dodatnih 260 000 evra! Naš sagovornik iznosi i informaciju da je predsjednik Ljajić sa 500 000 evra osigurao da se sve utakmice do kraja prvenstva dobiju, jedino to nije bilo moguće protiv Radničkog iz Kra-

gujevca - direktnog konkurenta za ulazak u super ligu. Odakle Ljajiću ovih 750 000 evra? Najvećim dijelom iz budžeta grada Novog Pazara, zoro-sponzora i drugih malverzacija. Ukoliko je zaista želio uvesti Novi Pazar u prvu ligu, zar nije mogao posuditi par igrača iz Partizana gdje je dugo godina u Upravnom odboru?

Drugi nivo skandaloznosti proističe iz sastava rukovodstva i uprave kluba. Dok mnogi dokazani ve-

izdvaja mlada hni Luka Šarac, sin sekretara kluba Ratka Šarca koji je jedini od kadeta na platnom spisku i ima mjesečnu platu od 25 000 dinara i privilegiju da s prvim timom ide na pripreme i koristi druge beneficije. Uništavaju se omladinici Novoga Pazara i tako što ih klub tjera da potpisuju posebne ugovore s klauzama za enormna obeštećenja, ukoliko im se ukaže dobra prilika da pređu u neki kvalitetniji tim, a istovremeno ih obesmišljavaju ne dozvoljavajući im da

terani, koji su cijeli život uložili u ovaj klub, jedva prebivaju kraj s krajem, tezgare po svijetu za bijedne pare, uprava kluba miljenicima obezbjeđuje trostruke plaće. Primjera radi, Stanko Vukičević je istovremeno službenik PU Novi Pazar, šef resora za bezbjednost FK Novi Pazar i trener golmana, dok legendarni golman Novog Pazara Pilica za bijednu i neredovnu plaću od 150 evra trenira zonaša Jošanicu. Nepravdu osjećaju i kadeti Novog Pazara, kojima klub otvoreno kaže da je njihovo takmičenje u najelitnijom omladinskoj ligi preskupo i sve radi kako bi ih vratio u niži rang. Pojedini kadeti se žale na privilegiranost babinih sinova u odnosu na prave talente. Među takvima se posebno

se dokažu u prvom timu i dovodeći istrošene igrače sa strane kojima plaćaju enormne ugovore, a omladinci moraju sami sebi kupovati opremu, zalječivati ozljede, tražiti sponzore za odlazak na gostovanja i slično. Radnicima kasne plaće i po pet mjeseci, mnogi su digli ruke, mnogi iz neizmjerne ljubavi i entuzijazma ustrajavaju. Interesantno je da određeni privrednici izdvajaju novac za osoblje FK Novi Pazar, a da se na kraju ispostavlja da osobe za koje je on namijenjen isti nisu dobile.

Treći nivo skandalozni jeste sramno ponašanje uprave kluba prilikom prodaje ulaznica za utakmicu Novi Pazar-Radnički KG. Iako su ulaznice do sada štampane u Novom

Pazaru, ovoga puta je odbačeno Prijepolje. Zvanično je pušteno u prodaju 5500 ulaznica, a upućeni tvrde da je bilo još najmanje 1500-2000 falsificiranih ulaznica. Dok mnogi veterani, kadeti, omladinci, prijatelji i simptizeri kluba nisu uspjeli doći do ulaznice čija je zvanična cijena bila 200 dinara. Uprava je svojim miljenicima podijelila preko 1000 ulaznica koje su oni kasnije prodavali po cijeni od 700 do 1000 dinara. Kada uzmemo prosjek od 800 dinara i isti pomnožimo sa 1500 falsificiranih karata dobijamo cifru od 1200.000 dinara koje su završile u nečiji džep.

Četvrti nivo skandalozni jeste ponašanje uprave kluba prema navijačima. Podsjetimo da se skoro plaćeno obezbjeđenje Rasima Ljajića sukobilo sa pripadnicima navijačke grupe Torcida Sandžak, te da se

ova organizacija zvanično ogradila od kluba i pozvala svoje pristalice da bojkotiraju utakmice. Na utakmici protiv Radničkog, Ljajićeva žandarmerija je, po ko zna koji put, nasrnula na navijače Novoga Pazara, mnoge od njih "propustila" kroz svoje šake, ne reagirajući isto kada su navijački Radničkog iz Kragujevca činili iste, i još gore ispade.

Na kraju, treba citirati delegata utakmice i dokazanog prijatelja Novog Pazara Antić Andriju koji je, nakon utakmice, prijateljski posavjetovao upravu Novog Pazara da oni još uvijek nisu zreli za super ligu, da nemaju ni dovoljno kapacitetom niti uigranu ekipu koja se može nositi sa superligašima, a niti tehničke uvjete za to.

SVEČANE AKADEMIJE ISLAMSKIH PROSVJETNIH USTANOVA

U Novom Pazaru su u minulom mjesecu održane dvije svečanosti maturanata islamskih prosvjetnih ustanova i to Fakulteta za islamske Studije i Gazi Isabeg mederese.

Fakultet za islamske studije u Novom Pazaru je svečanošću, koja je održana 12. 5. u Velikoj sali Mešihata, obilježio prvu deceniju

nu zlatnu plaketu. Srebrne plakete su važile na ime velikog doprinosa radu i promoviranju fakulteta, dok je zlatna plaketa dodijeljena utemeljitelju fakulteta glavnom muftiji Zukorliću.

Medresa je svoju svečanost podijelila na dva dijela. U subotu, 21. 5. 2011. centralna svečana akademija ma-

godine četrdeset pet maturanata 499. generacije muške i 12. generacije ženske medrese. Nakon prikazanog dokumentarnog filma o Medresi, njenom historijatu i usponu, prozvani su maturanti. Sigurna, elita naroda bošnjačkog, stajala je pred prepunom salom Doma kulture i u toku programa prezentirala nešto od svog umjeća,

poput učenja prelijepih ilahija, drame sa islamskom tematikom, čitanja literarnog rada. Učenici generacije među ovogodišnjim maturantima nagradu reisul-uleme Mustafe ef. Cerića, primit će na maturnalnom danu svih medresa na području Rijaseta u Sarajevu. Direktor Medrese Rešad-ef. Plojović je dodijelio pohvalnice i staknutim maturantima, dok su odabrani učenici generacije primili Muftijinu nagradu u vidu besplatne prve godine školovanja na FIS-u u Novom Pazaru.

Direktor Plojović se osvrnuo na ozbiljnost kadra kojeg Medresa iz godine u godinu donosi na svjetlo, kazavši da je „nepravедno što Medresa nema podršku Gradske uprave Novi Pazar, jer kad su u pitanju ostale srednje škole, Grad organizira svečanosti o

trošku građana, dok u slučaju Medrese, ona sama plaća čak i zakup sale Doma kulture, koji je pod upravom Grada.

Ali sve što vrijedi, za to ne treba žaliti truda – kazao je Plojović, pokazavši na maturante koji su stameno blistali na bini.

U Rožajama su se, nakon svečane akademije, maturantice uputile na Rožajsko šetalište gdje su izazvale divljenje velikog broja ljudi koji nisu imali mjesta ući u salu gdje je akademija organizirana.

Maturantima se i u Rožajama obratio glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić, te im u svojoj oporuci, između ostalog, kazao: *A ovi mladi ljudi koji nastaju u medresi i ova najmlađa mladost koja nastaje u našim vrtićima, i ona mladost koja nastaje na našim fakultetima i univerzitetima, su zapravo dokaz da će se ova zajednica, ova nacija i ovaj ummet boriti mirnim, pravim, civilizacijskim sredstvima onako kako to zaslužuje ummet islama, nacija islama, i zajednica islama. To je naša poruka, to smo mi, to je naš cilj i to je naš put. Oni znaju da je ovo istina kao što mi znamo da je ovo istina, i zato njima trebaju rituali biologije i hemije, jer samo u takvim ritualima se osjećaju privremeno fino, jer odlože patnje svoga razuma i patnje svojih duša. A kada se ponovno vrate svojim kućama i suoče sa sopstvenom ličnošću i sopstvenim pukotinama, onda su ponovno nesretni. Ovo što moramo da ih raskrinkamo niti je osuda niti je presuda, već dijagnoza, a i njima stoji naš poziv – a to je kur'anski poziv, sunnetski poziv: „Vratite se pravome putu i bit ćete sretni.“ Svevišnji prima teobu, i mi smo dužni da teobu razumijemo.*

Diplomci Fakulteta za Islamske studije školske 2010/2011.

Detalj sa svečane akademije 499. generacije maturanata i 12. generacije maturantica

rada. Ujedno je iskorišćena prilika da se diplomantima uruče diplome. Tim povodom skupu su se obratili gosti iz BiH i Makedonije, dekan drugih srodnih fakulteta, te Glavni muftija IZ. Dekan Pramenković je uručio dvije srebrne i jed-

turanata Medrese bila je u Domu Kulture u Novom Pazaru, dok je sutradan u Rožajama održana svečanost isturenog odjeljenja u tom gradu južnog Sandžaka. Na ovoj svečanosti se, zaista, imalo šta vidjeti. Medresa je iznjedrila ove

SANDŽAK TV POKLON BOŠNJACIMA ZA DAN ZASTAVE

Od nedavno televizija Univerza emitira program u novom ruhu i pod novim nazivom: TV SANDŽAK.

Ideja za promjenu naziva televizije rodila se mnogo prije, još kada smo se orijentali ka stvaranju jedne nove televizije koja će, prije svega, biti prepoznatljiva po njegovanju i očuvanju vlastite kulture, civilizacije, vjere i jezika, kao i po istinitom, objektivnom i profesionalnom informiranju – kaže urednik TV SANDŽAK Sulejman Zatrić.

Priupitali smo Zatrića zašto baš promjena imena na 11. maj, Dan bošnjačke nacionalne zastave. Obilježavanje nacionalnog praznika Bošnjaka, Dana zastave, bio je odličan povod da baš tog dana otpočnemo emitiranje novog programa pod novim nazivom. Potrudit ćemo se da svojim

radom i upornošću učinimo da naša televizija bude prepoznatljiva po objektivnosti, profesionalizmu, brzini emitiranja informacija i bogatom informativnom i kulturno-obrazovnom programu. Zauzet ćemo vodeće mjesto na medijskom nebu Sandžaka.

Upitan o budućim planovima TV SANDŽAK, Zatrić je odgovorio:

Naši planovi su veliki i ne bih ih sve otkrivao ovom prilikom, ali ono sto naši gledaoci mogu očekivati već u bliskoj budućnosti jeste početak rada filmske redakcije i dokumentarnog programa koji će imati za cilj da činjenično potkrijepe i dokumentiraju značajne događaje i ličnosti iz historije bošnjačkog naroda, i tako ih otrgnu od zaborava, vela tajni i neistina.

GLAVNI MUFTIJA U HAMBURGU

JEDINSTVO JE KLJUČ USPJEHA

A.M.

Foto: Bakir Bajić

Glavni muftija IZ-e u Srbiji, Muamer-ef. Zukorlić, 14-15. 5. 2011. boravio je u posjeti Bošnjacima Hamburga.

Za susret s uvažanim Muftijom vladalo je ogromno interesiranje. Tim za doček visokog gosta na čelu sa Suljom ef. Džankovićem, dao je maksimum da sve protekne u najboljem redu i na zadovoljstvo svih koji su imali prilike družiti se sa uvažanim musafiro. Mnogo je pojedinaca koji zaslužuju da budu spomenuti, ali su za organizaciju Muftijinog boravka, pored Sulja-efendij, najzaslužniji: Dževad Skenderović, Mirsad Bajrović, Sanel Šukurica, Sead i Dževad Muratović, Nežad Turković, Murat Višnjić, Asmir Ličina, Senad Dacić, Fatih Medović i Sefedin Ahmatović.

Prema protokolu, Glavni muftija se prvo, na dona-

torskom ručku, susreo sa privrednicima porijeklom iz naših krajeva, koji su izrazili želju da se iz prve ruke upoznaju sa radom institucija i stanjem Bošnjaka u Sandžaku. Bošnjački privrednici su na praktičan način izrazili odlučnost da pomognu.

Istog dana je u džamiji u Hamburgu, organizirana tribina na kojoj su govorili imam Halim-ef. Alibašić, imam albanskog džemata u Hamburgu Fejzullah-ef. Zul-hajrat i glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić.

Glavni muftija je tom prigodom, između ostalog, govorio o borbi IZ na putu odbrane svoje samostalnosti i autonomnosti, ukazujući na značaj tih poduhvata u kontekstu borbe za opće dobro Bošnjaka s obje strane Drine i zahvalio svima koji su uzeli učešća na donatorskom skupu.

JEDRENE

Jedrene (Edirne) se nalazi na tromeđi Turske, Bugarske i Grčke. Ovaj sultanski grad je u 18. vijeku postao jedan od 7 najvećih gradova Evrope.

Pored toga što je za nas bitan kao historijski grad, važan je i što je baš u njemu 2007. godine otvorena prva katedra za bosanski jezik izvan naših prostora na kojoj uspješno studira četrdesetak studenata. Ova katedra se nalazi na odsjeku za balkanske jezike Trakijskog univerziteta. Svi učenici su pohađali pripremnu godinu na kojoj su se osposobljavali za praćenje nastave na bosanskom jeziku. Većina studenata su Turci, dok ima i onih koji su porijeklom iz Sandžaka i BiH. Studenti su tri godine za redom boravili u Bosni, obavljali nastavu i upoznavali bošnjačku kulturu, a njihov domaćin je bio Sarajevski univerzitet.

Edib Šaljić

ŽELITE DA PUTUJETE SIGURNO, BRZO I UDOBNO...
PUTUJETE SA TURISTIČKOM AGENCIJOM

NERNEX

POLAZAK NEDJELJOM U 9h
POVRATAK UTORKOM U 10h

NOVI PAZAR - REDOVNE LINIJE
ISTANBUL - NOVI PAZAR

TELEFONI:

SRBIJA: 063/609-160 063/661-662

TURSKA: +90.535.893.3234

FAX: 020/386-555

BOŠNJAČKA KULT

22. 12. 2009 – U Novom Pazaru održana Osnivačka skupština Bošnjačke kulturne zajednice, usvojena su osnivačka akta i izabrani organi.

4. 1. 2010 – Obznanjeno rukovodstvo BKZ-a.

21. 1. 2010 – BKZ registrirana kod nadležnih organa rješenjem pod rednim brojem BU1717/2009.

23. 1. 2010 – Održana prva konferencija BKZ-a na kojoj su promovirani ciljevi organizacije i najavljena Promotivna skupština.

26. 1. 2010 – U Domu kulture u Novom Pazaru održana Promotivna skupština BKZ-a.

Rukovodstvo BKZ-a: predsjednik prof. dr. Mevlud Dudić, predsjednik Skupštine doc. dr. Almir Pramneković, predsjednik IO Samir Tandir, zamjenik predsjednika mr. Nusret Nicević, potpredsjednici prof. dr. Rifat Redžović, Šefadil Ličina i Hako Duljević, potpredsjednik Skupštine Sead Šaćirović, generalni sekretar doc. dr. Amela Lukač-Zoranić.

Članovi Izvršnog odbora po resorima: etnologija prof. dr. Mehmed Slezović, likovna umjetnost prof. dr. Fehim Husković, izdavačka djelatnost i bibliotekarstvo prof. dr. Šefket Krcić, naučno-istraživački rad dr. Suad Bećirović, prosvjetno-obrazovna oblast mr. Mustafa Fetić, jezik i književnost prof. Jahija Fehratović, muzejska djelatnost mr. Jasmina Fortić, pozorišno-scenska umjetnost mr. Aida Kožar, muzička oblast Aladin Imačević.

Nadzorni odbor: predsjednik prof.

dr Admir Muratović, član Enes-ef. Svraka, član Kemal Mehmedović.

Sud časti: predsjednik Sead Hasanović, član Taip Đondić, član Tešrif Šaćić.

5. 2. 2010 – BKZ pokrenula akciju upisa u poseban birački spisak.

4-5. 2. 2010 – Visoka delegacija BKZ-a u dvodnevnoj posjeti najvažnijim državnim, nacionalnim i vjerskim institucijama u BiH. Delegacija se sastala sa reisul-ulemom Cerićem, predsjednikom BZK „Preporod“ Lavićem, članom predsjedništva BiH Silajdžićem i akademikom Filipovićem. Zatraženo otvaranje Konzultata BiH u Novom Pazaru i osnivanje Bosanskog kulturnog centra u Sandžaku.

15. 2. 2010 – Otvorena kancelarija BKZ-a u Tutinu u ulici 7. jula bb. Menadžer kancelarije Omer-ef. Đondić.

17. 2. 2010 – U kancelariji u Novom Pazaru uručene nagrade najboljim aktivistima u kampanju upisa građana u poseban birački spisak. Prvo mjesto Mersudin Mavrić iz Tutina, drugo Larisa Karaosmanović iz Priboja, treće Aldina Mujović iz Sjenice.

18. 2. 2010 – U Sjenici otvorena kancelarija BKZ-a u ulici Ahmeta Abdagića, u poslovnom centru „Divlja rijeka“. Menadžer kancelarije Rejhan Kurtović.

20. 2. 2010 – Otvorena kancelarija BKZ-a u Prijepolju. Predsjednik Odbora Sabahudin Hajdarević.

22. 2. 2010 – Studenti Univerzitetu u Kragujevcu uputili pismo podrške predsjedniku Dudiću.

11. 3. 2010 – Aktivisti BKZ-a za mjesec dana akcije upisa u poseban birački spisak postigli nevjerojatne rezultate. Zaključno sa 9. 3. 2010 upisano je 72.746 Bošnjaka u poseban birački spisak. U Novom Pazaru 36.216, Tutinu 12.803, Prijepolju 11.373, Sjenici 7.337, Priboju 3.654, Novoj Varoši 815, u ostalim općinama 548.

12. 3. 2010 – BKZ izdala saopćenje za javnost povodom prekomjerne demonstracije sile policijskih snaga prilikom potrage za osumnjičenim Fahrudinom Mavrićem. Nekoliko stotina policajaca i pripadnika žandarmerije, pod punom ratnom opremom, raspoređeno je po širem reonu općina Novi Pazar i Tutin.

12. 3. 2010 – BKZ u Hamburgu održala tribinu *Sandžak jučer, danas, sutra*.

13. 2. 2010 – Predsjednik SNP dr. Mirsad Đerlek podržao BKZ na izborima za Nacionalni savjet Bošnjaka.

17. 3. 2010 – BKZ pozdravila sudsku odluku da se porodici ubijenog Ivana Stambolića isplati materijalna nadoknada od 250.000 evra.

21. 3. 2010 – Ekipa BKZ učestvovala na Humanitarnom turniru *I moje sreće kuca za Azru*.

22. 3. 2010 – Poslanik LDP-a Kenan Hajdarević najavio podršku ove stranke listi BKZ na predstojećim izborima za Nacionalni savjet Bošnjaka.

31. 3. 2010 – Na IUNP promovirana prva knjiga iz BKZ-ove Edicije DOST ep bošnjačkog Homera Avda Međedovića *Ženidba Smailagić Meha*.

URNA REVOLUCIJA

1. 4. 2010 - Delegacija Parlamenta R Turske posjetila sjedište BKZ-a u Novom Pazaru. Tursku delegaciju su sačinjavali Džemal Jilmaz Demir narodni poslanik za oblast Samsuna i Mehmet Mil Hdr za oblast Mule. Gosti su nedvosmisleno podržali opredjeljenje BKZ-a na putu očuvanja nacionalnog identiteta Bošnjaka u Sandžaku i Srbiji.

2. 4. 2010 - Povodom usvajanja Deklaracije o Srebrenici u Parlamentu R Srbije, BKZ izrazila ogorčenost zbog činjenice da vladajuća većina nije imala moralnog i civilizacijskog kapaciteta da najstravičniji zločin koji se desio u Evropi poslije Holokausta nazovu pravim imenom *GENOCID*.

13. 4. 2010 - Na konferenciji za štampu saopćeno da će nosilac liste BKZ-a na izborima za Nacionalne savjete nacionalnih manjina u Srbiji 6. 6 2010. godine biti glavni muftija Muamer-ef Zukorlić.

20. 4. 2010 - BKZ avio-kartom sponzorirala boksera „Mladosti“ Harisa Čolakovića za učešće na Svjetsko prvenstvo juniora u Azerbejdžanu.

21. 4. 2010 - BKZ najoštrije osudila zloupotrebu mehanizma vlasti gradske uprave Novog Pazara i novca građana u svrhu predizborne kampanje liste „Bošnjački preporod“ od strane političke organizacije Rasima Ljajića, Rešada Hodžića i Meha Mahmutovića.

27. 4. 2010 - Proglašena lista BOŠNJAČKA KULTURNA ZAJEDNICA BKZ - MUFTIJA MUAMER EF. ZUKORLIĆ. Delegacija BKZ-a, na čelu sa nosiocem predala listu sa 35 kandidata za predstojeće izbore za Nacionalni savjet Bošnjaka.

LISTA BOŠNJAČKA KULTURNA ZAJEDNICA BKZ - MUFTIJA MUAMER EF. ZUKORLIĆ: glavni muftija Muamer Zukorlić, Novi Pazar; prof. dr. Mevlud Dudić, Novi Pazar; dr. Amela Lukač-Zoranić Novi Pazar, mr. Nusret Nicević, Novi Pazar; dr. Almir Pramenković, Tutin; mr. Aida Kožar, Novi Pazar; dr. Rifat Redžović, Novi Pazar; imam Samir Tandir, Prijepolje; dr. Samina Dazdarević, Novi Pazar; žurnalista Sead Šaćirović, Novi Pazar; mr. Tešrif Šaćić, Sjenica; mr. Misala Pramenković, Tutin; prof. Enes Svarka, Priboj; dr. Mehmed Slezović, Novi Pazar; dr. Emina Sadiković, Novi Pazar; adv. Sabahudin Hajdarević, Prijepolje; prof. Emir Elfić, Novi Pazar; dr. med. Elvira Špiritović, Prijepolje; dr. med. Mišhat Eminović, Tutin; dr. med. Hivzo Gašanin, Sjenica; dipl. prav. Hedija Škrijelj, Novi Pazar; imam Ismet Bihorac, Nova Varoš; dr. stom. Ahmedin Zilkić, Tutin; prof. Atifa Šaljić, Tutin; inž. Ferzo Čelović, Priboj; prof. dr. Admir Muratović, Novi Pazar; msc. Jasmina Fortić, Novi Pazar; poljoprivrednik Fadil Nikšić, Sjenica; dr. Čamil Sukić, Novi Pazar; dr. med. Adela Bihorac, Sjenica; prof. Sabahudin Gojak, Prijepolje; poljoprivrednik Rahim Alibašić, Tutin; ekon. Amala Ahmatović, Novi Pazar; apsol. med. Arafat Rahić, Sjenica; prof. dr. Fehim Husković, Novi Pazar.

4. 5. 2010 - BKZ zvanično otpočela kampanju. Održan radni sastanak nosioca liste sa kandidatima za članove Savjeta sa liste BKZ-a.

5. 5. 2010 - Zamjenik predsjednika Nicević učestvovao u emisiji televizije „Jedinstvo“ govoreći na temu izbora za Nacionalni savjet Bošnjaka.

6. 5. 2010 - Nosilac liste BKZ-a muftija Muamer-ef. Zukorlić posjetio gradilište Centra za boravak lica sa posebnim potrebama u Novom Pazaru i rukovodiocima Centra uručio novčanu i pomoć u građevinskom materijalu.

7. 5. 2010 - Povodom usvajanja Zakona o regionalnom razvoju u Skupštini R Srbije potpredsjednik BKZ-a dr. Redžović i potpredsjednik Skupštine Sead Šaćirović održali konferenciju za štampu. BKZ smatra neprihvatljivim usvajanje Zakona o regionalnom razvoju kojim se sandžačke općine Novi Pazar, Sjenica, Tutin, Priboj, Nova Varoš i Prijepolje pripajaju takozvanom statističkom regionu Šumadije i zapadne Srbije. Za BKZ prihvatljiv je isključivo region Sandžak sa sjedištem u Novom Pazaru.

8. 5. 2010 - BKZ u večernjim satima priredila koncert ilahija i sevdaha na Trgu Gazi Isa-beg u Novom Pazaru povodom Dana bošnjačke nacionalne zastave.

12. 5. 2010 - Povodom obilježavanja Dana bošnjačke zastave, BKZ organizirala koncert ilahija, kasida i sevdalinka na stadionu Jalija u Brodarevu.

13. 5. 2010 - Reisulema uputio poziv Bošnjacima da glasaju za BKZ.

18. 5. 2010 - Predsjednik IO BKZ Samir Tandir učestvovao u Emisiji FOKUS na televiziji Jedinstvo.

19. 5. 2010 - NPS Džemaila Suljevića dao punu podršku listi BKZ na izborima 6. juna.

21. 5. 2010 - Ispred zgrade Gradske uprave u Novom Pazaru održan protest zbog javnog pripremanja za krađu na izborima za Nacionalni savjet

Bošnjaka koju je pripremala Gradska uprava. CIK se obratio dopisom lokalnim samoupravama Novom Pazaru, Tutinu i Prijepolju da sačine prijedloge stalnog sastava biračkog odbora, sa željom da lokalne samouprave taj zadatak obave najefikasnije i nepristrasno. Međutim, dogodilo se suprotno. Gradska uprava Novog Pazara sačinila je prijedlog stalnog sastava biračkog odbora na kojem nema niti jednog člana iz BKZ-a.

21. 5. 2010 - Predsjednik parlamentarne delegacije Turske u Savjetu Evrope, Erol Arslan Džebeldži posjetio je BKZ i razgovarao sa rukovodstvom ove organizacije.

24. 5. 2010 - BKZ uputila otvorena pisma Harisu Silajdžiću i Svetozaru Čiplicu u kojima je upozorila na brojne nepravilnosti u procesu priprema za izbore za Bošnjački nacionalni savjet 6. juna. 36 923 157

U posebni birački spisak upisano preko 100.000 Bošnjaka. Član liste BKZ-a i njegova porodica izbrisani iz biračkog spiska. Urota između Ministarstva za ljudska i manjinska prava i lokalnih uprava potvrdila tezu da su ovo izbori između beogradske i sandžačko-bošnjačke koncepcije. Centralna izborna komisija pod ogromnim političkim i administrativnim pritiskom. Posljednjeg dana prava na upis pojavila se informacija da je u Sjevernoj Mitrovici upisano preko 400 birača. Provjera dokazala da ni jedan građanin nije upisan u posebni birački spisak. Dogovor između Ljajića i Ugljanina da u Tutinu, gdje je Ugljanin na vlasti, trećina biračkih odbora bude iz sastava SDP-a, a dvije trećine iz SDA, a u Novom Pazaru i Prijepolju obrnuto. BKZ je upitala dopis CIK-u da se to ukolni. CIK zasjedao istoga dana i usvojio odluku kojom od lokalnih samouprava traže da ponovno sačine prijedloge stalnih biračkih odbora uz konsultacije sve tri liste. U jednom trenutku se taj dopis zagubio.

26. 5. 2010 - Karavana BKZ-a krenula Bošnjacima u zijaret. Karavanu predvodi nosilac liste muftija Muamer-ef. Zukorlić. Prvog dana obišli Bajevicu, Lukare, Ribariće, Batrage, Mojstir, Špiljani, Dragu, Dubovo, Crkvine i Sebečevo.

27. 5. 2010 - Karavana BKZ-a od preko pedeset vozila obišla Žirče, Koniče, Ljeskovu i Delmeđe i uručila bajrakte bajraktarima i pisma od reisulema Cerića.

28. 5. 2010 - Pobjednička karavana BKZ-a obišla peštarska sela Karajukiće, Raso, Kamešnicu, Draževiću i Dugu Poljanu. Muftija Zukorlić uručio sedam bajraka i pisma od Reisuleme.

29. 5. 2010 - Bakir Izetbegović poziva Bošnjake da glasaju za listu BKZ-a.

29. 5. 2010 - Karavana BKZ-a zijareti Bošnjake Raždaginje, Trijebina, Kladnice i Požege.

31. 5. 2010 - Karavana pobjede zijaretila Novi Pazar, obišla 18 mjesta i udielila 20 bajraka.

31. 5. 2010 - Završna konvencija BKZ u Novom Pazaru na Trgu Gazi Isa-bega Ishakovića. Bošnjaci iz svih krajeva Sandžaka došli da daju podršku Listi BKZ-a.

Od Beograda tražimo da ne potcenjuje poziciju Sandžaka. Sandžak je ugaoni kamen temeljac i stub Srbije u jugozapadnom dijelu i nije se dobro igrati sa nosećim stubovima. Šestog juna otvara se nova stranica nacionalnog i vjerskog jedinstva svih Bošnjaka. Naša poruka je da nudimo istinu - rekao je nosilac liste muftija Zukorlić.

2. 6. 2010 - Demokratska partija Sandžaka podržala listu BKZ-a.

2. 6. 2010 - Nosilac liste BKZ-a glavni muftija Zukorlić posjetio je Čamila Jukovića, čovjeka koji je prije nekoliko godina ni kriv ni dužan ranjen i ostao u invalidskim kolicima uoči izbora, kada su se sukobile pristalice SDA SDP-a.

3. 6. 2010 - CHR „Hajrat“ i BKZ na Musali u Novom Pazaru otvorili Narodnu kuhinju.

6. 6. 2010 - Održani izbori za Bošnjačko nacionalno vijeće na kojima su učestvovala lista BKZ-a, Ljajićevog Bošnjačkog preporoda i Ugljaninove Bošnjačke liste. Pobjedila *Lista Bošnjačka kulturna zajednica BKZ - muftija Muamer-ef. Zukorlić*. Iako izbori nisu protekli u fer i korektnoj atmosferi.

Od 20 časova kolone ljudi se slivale na Trg Gazi Isa-bega ispred prostorija BKZ-a. Oko 23:30 nosilac liste BKZ-a glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić i ljudi sa liste BKZ-a popeli su se na binu. Glavni muftija proglasio ubjedljivu pobjedu BKZ-a.

Hvala ti Svevišnji Gospodaru što nas častiš slobodom. I zaista, evo nam Allah, dž.š., šalje slobodu. Vi sami znate kroz šta smo prošli, i evo sa ovog mjesta u ime Svevišnjeg Gospodara svjetova oglašavam ubjedljivu pobjedu Bošnjačke kulturne zajednice na izborima za Bošnjačko nacionalno vijeće. Od ovoga trenutka teritorija koja se zove Bošnjačko nacionalno vijeće je slobodna i više nikada neće biti porobljena.

9. 6. 2010 - Reisulema dr. Mustafa-ef. Cerić čestitao pobjedu muftiji Muamer-ef. Zukorliću i bošnjačkom narodu na izborima za Nacionalni savjet Bošnjaka.

9. 6. 2010 - Zvanični rezultati izbora

U poseban birački spisak Bošnjaka upisalo se 96.656, od kojih je 54.574 izašlo na izbore, što je 56,46% od broja upisanih.

Za listu „Bošnjačka kulturna zajednica BKZ - Muftija Muamer ef. Zukorlić“ glasalo je 26.212 što čini 48,40%, i time je BKZ osvojila 17 mandata u Nacionalnom savjetu Bošnjaka.

Za listu „Bošnjačka lista“ glasalo je 20.225 što čini 37,35%, i time dobili 13 mandata u Nacionalnom savjetu Bošnjaka.

Za listu „Bošnjački preporod“ glasalo je 7.717 što čini 14,25%, i time dobili 5 mandata u Nacionalnom savjetu Bošnjaka.

6. 6. 2010 - BKZ osudila ponašanje Ministarstva za ljudska i manjinska prava i ministra Svetozara Čiplića, koji opstruira održavanja konstitutivne sjednice BNV-a. Uoči održavanja Konstitutivne sjednice vijećnicima nije izdato uvjerenje o izboru za člana nacionalnog savjeta niti upućen pismeni poziv. Najavljeno da će, ukoliko ministarstvo bude opstruiralo vlastitu odluku o konstituirajućoj sjednici, BKZ održati konstitutivnu sjednicu BNV-a u zakazanom terminu.

7. 7. 2010 - Konstituirano Bošnjačko nacionalno vijeće. Za predsjednika izabran prof. dr. Mevlud Dudić, za potpredsjednike ekon. Emir Elfić sa liste BKZ-a i prof. Zehnjia Bulić sa liste „Bošnjački preporod“. Za predsjednika IO izabran Samir Tandir. Sjedinici prisustvovalo 17 vijećnika BKZ-a i 2 vijećnika Bošnjačkog preporoda.

Predstavnici Ministarstva prekršili Zakon i u posljednjem trenutku izmijenili Poslovnik konstitutivne sjednice. Do 6. jula važio je Poslovnik donijet 25. 6.2010., po kojem su konstituirani svi ostali nacionalni Savjeti, kojim se za konstituiranje vijeća predviđa prosta većina, a u izmijenjenom da je za to potrebna dvotrećinska većina.

8. 7. 2010 - Bošnjačko nacionalno vijeće zbog diskriminatornog odnosa prema Bošnjacima i niza falsifikatorskih radnji pri konstituiranju BNV-a, traži hitnu ostavku ministra za ljudska i manjinska prava Svetozara Čiplića i najavljuje krivičnu prijavu protiv njega zbog falsificiranja potpisa vijećnika Zehnije Bulića i Hidjeta Mustafića na ostavkama za mjesto vijećnika i nezakonitu izmjenu člana 3 Poslovnika o održavanju konstitutivne sjednice vijeća. Najavljen postupak pred Ustavnim sudom Srbije i Sudom za ljudska prava u Strazburu u cilju otklanjanja pravnih posljedica diskriminatorskih akata ministra Čiplića.

9. 7. 2010 - Predsjednik BNV-a Dudić

poslao pismo turskom premijeru Erdoanu upoznavajući ga sa diskriminatornim odnosom srbijanskog režima spram Bošnjaka Sandžaka i tražeći da iskoristi svoj diplomatski utjecaj i pomogne Bošnjacima da razriješe ovu situaciju.

12. 7. 2010 – Premijer Turske Erdoan i predsjednik Srbije Tadić doputovali u Novi Pazar kako bi potpisali Okvirni sporazum o realizaciji projekta rekonstrukcije državnog puta M8 od Novog Pazara do Aljinovića i prisustvovali otvaranju Turskog kulturnog centra. Veliki broj građana poselamio Erdoana i izviždao Tadića.

12. 7. 2010 – Predsjednik LDP-a Jovanović zatražio je od predsjednice Parlamenta da zakaže hitne sjednice Kolegijuma i Odbora za ustavna pitanja kako bi se spriječilo dalje kršenje Ustava i zakona koje sprovede ministar Svetozar Čiplić i njegovo ministarstvo.

13. 7. 2010 – Ministar Čiplić najavio nove izbore za nacionalni savjet Bošnjaka. BKZ bojkotira najavljene izbore.

Aleksandar Popov iz Centra za regionalizam i Dušan Janjić iz Foruma za etničke odnose smatraju da su upravo državni organi dobrim dijelom odgovorni za nastalu situaciju, odnosno za neizvjesnost i tenzije koje su pratile cijeli proces izbora za nacionalni savjet Bošnjaka. Janjić optužuje Vladu Srbije i predsjednika Tadića i zahtijeva smjenu ministra Čiplića uz ocenu da je prekršio zakon i pravila koja je sam propisao „izmišljajući“ kvalificiranu dvotrećinsku većinu.

14. 7. 2010 – Na zasjedanju Bošnjačkog nacionalnog sabora usvojena Deklaracija kojom se od predsjednika i Vlade Republike Srbije zahtijeva hitno organizovanje razgovora sa legitimnim predstavnicima bošnjačkog naroda u cilju rješavanja ustavnog statusa Boš-

njaka. Sabor formira Odbor za obnovu Narodnog vijeća Sandžaka. Sabor najoštrije osuđuje pravni i politički barbarizam Ministarstva za ljudska i manjinska prava, sa jasnom diskriminacijom i elementima rasizma nad Bošnjacima i zahtijeva hitnu smjenu ministra Čiplića i utvrđivanje krivične odgovornosti učesnika falsificiranja izborne volje Bošnjaka.

21. 7. 2010 – Delegacija BNV-a posjetila ambasadu Republike BiH u Beogradu i upoznala ambasadora Arnauta sa trenutnom situacijom u Sandžaku.

22. 7. 2010 – Delegacija BNV-a u posjeti reisul-ulemi Ceriću u Sarajevu.

27. 7. 2010 – Delegacija BNV-a posjetila Ambasadu OEBS-a, Veleposlanništvo Hrvatske u Beogradu i poslanički klub LDP-a u srbijanskom parlamentu.

28. 7. 2010 – Nosilac liste BKZ-a muftija Zukorlić i predsjednik BNV-a Dudić primili delegaciju ZSD. Predstavnicu dijaspore podržali deklaraciju Bošnjačkog nacionalnog sabora.

2. 8. 2010 – Predsjednik BNV-a Dudić sastao se sa ambasadorom OEBS-a u Beogradu Dimitriosom Kipriosom. predsjednik Dudić je amabasadora Kireosa upoznao sa pokušajima opstrukcije konstituiranja BNV-a i aktivnostima Vijeća.

2. 8. 2010 – Predsjednik BNV-a Dudić susreo se sa novoimenovanim ambasadorom Irana u Beogradu g. Abul Kasimom Delfijem.

8. 8. 2010 – Bošnjački internet mediji podržali konstituirano BNV i osudili diskriminatorno-rasističku politiku Ministarstva za ljudska i manjinska prava u Srbiji na čelu sa rasistom Svetozarom Čiplićem, kompletnu vladajuću strukturu na čelu sa predsjednikom Tadićem koji nije sankcionirao diskriminatorne i rasističke poteze ministra Čiplića, kao i antibošnjačko

ponašanje ministara Ljajića i Ugljanina. Mediji su podržavali i deklaraciju Bošnjačkog nacionalnog sabora.

9. 8. 2010 – Održana sjednica Odbora za obnovu Narodnog vijeća Sandžaka i izabrano je rukovodstvo: Džemail Suljević – predsjednik, Sead Šaćirović – potpredsjednik i Hedija Škrijelj – sekretar.

14. 8. 2010 – Predsjednik BNV-a Dudić, muftija Plojović i potpredsjednik Odbora za obnovu Narodnog vijeća Sandžaka Šaćirović posjetili Bošnjake u Beču.

15. 8. 2010 – Delegacija BNV-a, IZ i Odbora za obnovu Narodnog vijeća Sandžaka posjetila Bošnjake u Minhen i Frankfurtu.

16. 8. 2010 – Povjerenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić potvrdila da se nad Bošnjacima u Srbiji izvrila diskriminacija u slučaju opstrukcije konstituiranja BNV-a sa strane Ministarstva za ljudska i manjinska prava.

28. 8. 2010 – Delegacija BNV-a prisustvovala tradicionalnom iftaru u organizaciji Kabineta Reisuleme.

2. 9. 2010 – Prijepoljska policija zastrašivala porodicu predsjednika IO BNV-a Samira Tandira. Pripadnici PU u Prijepolju u više navrata, bez ikakvog povoda posjetili su porodični stan porodice Tandir u Prijepolju i uznemiravali roditelje Samira Tandira. Oni su, suprotno svim zakonskim normama, prijetili da će Tandir biti uhapšen ako se ne odazove na informativni razgovor.

4. 9. 2010 – Sukob vjernika i specijalnih jedinica žandarmerije na Vakufskom dobru „Mearif“ na Hadžetu.

7. 9. 2010 – Predsjednik BNV-a uputio protestno pismo direktoru policije Veljoviću zbog diskriminatornog ponašanja policijskih službenika u Prijepolju prema porodici predsjednika IO

BNV-a Samira Tandira.

8. 9. 2010 – BNV uputilo pismo visokoj predstavnici EU za vanjske poslove i bezbjednost Ketrin Ešton u kome je ukazano na sve učestalije pojave diskriminacije i kršenja prava na vjerskoj i etničkoj osnovi i zatraženo da EU pošalje međunarodne posmatrače u Sandžak.

10. 9. 2010 – BNV i IZuS organizirali Centralnu bajramsku akademiju za područje Sandžaka u Prijepolju.

11. 9. 2010 – BNV i općina Srebrenica organizirali Bajramsku akademiju u Srebrenici.

14. 9. 2010 – Američki kongresmen Kejt Elison obećao delegaciji Bošnjaka da će u Vašingtonu aktualizirati pitanja kršenja ljudskih prava bošnjačkog naroda od strane crnogorske vlasti i potrebu ostvarenja Autonomije Sandžaka.

18. 9. 2010 – Potpredsjednik BS Hazbija Kalač saopštio je da je Milo Đukanović u ime DPS-a 23. 3. 2006. u sporazumu potpisanom uoči Referenduma sa BS, pristao da Sandžak bude prekogranična regija. On je prvi političar iz Crne Gore koji je javno i eksplicitno podržao ideju o prekograničnoj Autonomiji Sandžaka.

Tačka 4 sporazuma o saradnji potpisanog između BS-a i DPS-a: *Primjena Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u dijelu najvećih standarda kao uslov ravnopravnog ekonomskog razvoja Crne Gore. U tom kontekstu Sandžak vidimo kao multietničku, multikonfesionalnu, multikulturalnu prekograničnu regiju, sa transparentnom granicom, koja bi bila most spajanja, a ne zid razdvajanja Srbije i Crne Gore.*

18. 9. 2010 – U Sarajevu formiran Odbor za podršku Sandžaku. Za predsjednika izabran je bivši Ministar unutrašnjih poslova BiH i aktuelni predsjednik Udruženja „Patriotska liga“ Avdo Hebib. Cilj Odbora je davanje pune i višeslojne podrške borbi Bošnjaka u Sandžaku na putu ostvarenja pune slobode i svih individualnih i kolektivnih prava, a protiv sve učestalije diskriminacije nad Bošnjacima na vjerskoj i etničkoj osnovi.

19. 9. 2010 – Potpredsjednik delegacije Evropskog parlamenta za jugoistočnu Evropu i izvjestilac za Srbiju u Izvještaju o napretku Srbije Jelko Kacin zamjerio Srbiji problem u Sandžaku.

24. 9. 2010 – U Beogradu održan sastanak predstavnika tri bošnjačke liste. Sastanak je organiziralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava na čelu sa Svetozarom Čiplicem, a prisustvovao je i šef misije OEBS-a u Beogradu ambasador Dimitrios Kipreos. Ministarstvo nije prihvatilo da povuče falcificirane ostavke dr. Hidajeta Mustafića i prof. Zehnije Bulića.

28. 9. 2010 – Predsjednik BNV-a prof. dr. Dudić u Prizrenu prisustvovao Centralnoj svečanoj akademiji povodom Dana Bošnjaka Kosova.

3. 9. 2010 – CHR „Hajrat“ i BKZ otvorili vakufsku kuhinju u Tutinu.

1-4. 10. 2010 – Na poziv Bošnjaka Berlina predsjednik Dudić boravio u trodnevnoj posjeti tom gradu.

18-24. 10. 2010 – BNV i BKZ organizirali višednevnu manifestaciju DAN SANDŽAKA 2010 u Prijepolju, Novom Pazaru, Sarajevu, Tutinu i Bijelom Polju.

9. 11. 2010 – Održana druga runda razgovora sa predstavnicima tri liste u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava. Dogovoreno da Ministarstvo sa Zakonodavnim odborom Narodne skupštine Republike Srbije i Tužilaštvom utvrdi da li je bilo zloupotrebe i kršenja zakona pri opstrukciji verifikacije vijećničkih mandata.

17. 11. 2010 – CHR „Hajrat“ i BKZ otvorili vakufsku kuhinju u Novoj Varoši.

2. 12. 2010 – BKZ izražava nezadovoljstvo zbog nedosljednog odnosa Ministarstva za ljudska i manjinska prava u vezi sa zaključkom sa razgovora ovog Ministarstva sa predstavnicima tri liste od 9. 11. 2010. Uvidom u prepisku Ministarstva sa Zakonodavnim odborom Narodne skupštine Republike Srbije i Tužilaštvom, jasno se vidi da Ministarstvo nije postupilo u skladu sa ovim zaključkom, što može dovesti u pitanje uspjeh daljih razgovora.

5. 12. 2010 – BNV održalo redovnu sjednicu. Zbog nedolaska vijećnika Bošnjačke liste i dijela vijećnika Bošnjačkog preporoda, Vijeće je odustalo od najavljene rekonstrukcije sastava rukovodstva. Imenovan je sekretar Vijeća dipl. prav. Hedija Skrijeljel, članovi Izvršnog odbora vijeća i predsjednici članova Stalnih odbora vijeća: Odbor za kulturu dr. Mehmed Slezović, Odbor za obrazovanje prof. Harun Preljević, Odbor za jezik i pismo prof. Jahja Fehratović, Odbor za informisanje prof. Šerif Marukić, Nadzorni odbor dr. Hivzo Garšanin. Vijeće je donijelo odluku o formiranju Odbora za međunarodnu saradnju na čelu sa dr. Amelom Lukač-Zoranić i Odbora

za ljudska prava na čelu sa dr. Admirrom Muratovićem.

14. 12. 2010 – Na sjednici Predsjedništva BKZ-a za novog predsjednika izabran Jahja Fehratović, a na mjesto sekretara BKZ imenovan je Salahudin Fetić.

22. 12. 2010 – Delegacija BNV-a predvođena predsjednikom Dudićem posjetila je reisulemu Cerića i upoznala ga sa aktuelnim problemima u Sandžaku, te zatražila pomoć u internacionalizaciji ovog pitanja. Reisulema je izrazio punu podršku glavnom muftiji Muamer-ef. Zukorliću na putu ostvarivanja pune slobode, te ljudskih i vjerskih prava Bošnjaka u Sandžaku i Srbiji, pozvao Tadića da poštuje Ustav i zakone Republike Srbije, uputio poziv Briselu i Strazburu da ovaj put ne naprave grešku, te putio apel Ankari da svoje odnose sa Beogradom ne ustanovljava na račun Bošnjaka.

22. 12. 2010 – Delegacija BNV-a posjetila je bošnjačkog člana Predsjedništva BiH Bakira Izetbegovića i upoznala ga sa permanentnim pojavama diskriminacije nad Bošnjacima u Srbiji na vjerskoj i etničkoj osnovi. Izetbegović je izrazio spremnost da u razgovorima s predsjednikom Srbije Borisom Tadićem insistira na prevazilaženju postojećih problema s kojima se suočavaju Bošnjaci u Srbiji.

23. 12. 2010 – U Velikoj sali IUNP održana promotivna skupština Sandžačke biznis asocijacije (SABA). Za predsjednika je izabran Hako Duljević, predsjednika IO mr. Nusret Nicević, potpredsjednika dr. Suad Bećirović i sekretara msc. Enis Ujkanić.

30. 12. 2010 – BNV zahvaljuje članu Predsjedništva BiH Bakiru Izetbegoviću na prijemu rukovodstva BNV-a 22. 12. 2010.

4. 1. 2011 – predsjednik Vijeća, prof. dr. Dudić, primio je svjetskog prvaka u kruzer kategoriji Muamera Hukića u prostorijama BNV-a.

6. 1. 2011 – Održana je konstitutivna sjednica IO BNV-a. Sjednicom je predsjedavao predsjednik IO BNV Samir Tandir. Izabrani su potpredsjednik i sekretar Odbora. Na mjestu potpredsjednika izabran je dr. Adnan Čaušević, a za sekretara Jasmina Nikšić. Odlučeno je da sjedište IO bude u Prijepolju.

7. 1. 2011 – BNV osuđuje prijetnje smrću predsjedniku IO Samiru Tandiru od strane izvjesnog Mersudina Čosovića.

8. 1. 2011 - Visoka delegacija BNV u

Srbiji posjetila je Bošnjačko vijeće u Crnoj Gori. Domaćini su bili predsjednik Šerbo Rastoder, potpredsjednici Ervin Spahić i Nedžad Drešević, te predsjednik Izvršnog odbora Osman Nurković. Prijem je upriličen u Rožajama u prostorijama Vijeća.

15. 1. 2011 – CHR „Hajrat“ i BKZ otvorili su u Brodarevu Vakufsku kuhinju.

18. 1. 2011 – Ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić raspisao nove izbore za BNV za 17. 4. 2011. tvrdeći da to tijelo nije konstituirano na zakonit način nakon junjskih izbora. BKZ najavilo bojkot izbora.

19. 1. 2011 – BNV i BKZ promovirali prvi Nacionalni kalendar Bošnjaka Sandžaka.

21. 1. 2011 – Delegacija ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Sbjiji posjetila je danas BNV.

21. 1. 2011 – BKZ organizirala tribinu o genocidima nad Bošnjacima Sandžaka u Drugom svjetskom ratu. Posebno su tretirana dva najgnusnija i najstravičnija zločina iz tog perioda: genocid nad Bošnjacima Limske doline 1943. godine i strijeljanje Bošnjaka novopazarskog kraja 1945. godine.

25. 1. 2011 – Održana konstitutivna sjednica Odbora za zaštitu ljudskih prava i sloboda BNV-a. Predsjednik prof. dr. Admir Muratović, potpredsjednik Sabahudin Hajdarević, sekretar Rejhan Kurtović.

27. 1. 2011 – BKZ organizirala tribinu o svetosavizaciji bošnjačke djece kroz sistem školstva Republike Srbije. Okončana epoha svetosavizacije Bošnjaka.

29. 1. 2011 – Delegacija BNV-a učestvovala na konferenciji Inicijativa za REKOM u Skoplju. BNV podržava Inicijativu za REKOM.

31. 1. 2011- Održana konstitutivna sjednica Odbora za informisanje BNV-a. Predsjednik prof. Šerif Marukić, potpredsjednik Sulejman Zatrić, sekretar Salahudin Fetić.

1. 2. 2011 – BKZ obnovila reviju SANDŽAK.

4-5. 2. 2011 – Delegacija BNV-a i BKZ-a boravila u zvaničnoj posjeti sandžačkoj dijaspori u Austriji.

8. 2. 2011 – Održana konstitutivna sjednica Odbora za jezik i pismo BNV-a. Predsjednik prof. Jahja Fehratović, potpredsjednik prof. Alma Lukač-Župlanin, sekretar prof. Maida Selmanović.

10. 2. 2011 – Održana konstitutivna sjednica Odbora za obrazovanje BNV-a. Predsjednik prof. Harun Preljević, potpredsjednik prof. Enes Curić, sekretar mr. Mustafa Fetić.

21- 22. 2. 2011 - Glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić, predsjednika IO BNV-a Samir Tandir i predsjednik BKZ-a Jahja Fehratović boravili u dvodnevnoj posjeti sandžačkoj dijaspori u Njemačkoj.

25. 2. 2011 – Održana konstitutivna sjednica Odbora za međunarodnu saradnju BNV-a. Predsjednik dr. Amela Lukač-Zoranić, potpredsjednik dr. Almir Pramenković, sekretar prof. Adnan Hasanović.

27. 2. 2011 – IZuS, BNV i BKZ organizirali tradicionalnu komemorativnu sjednicu povodom osamaneostogidišnice otmice 18 Bošnjaka iz voza u stanici Štrpci.

1. 3. 2011 – Delegacija IZuS, BNV-a i BKZ-a prisustvovala dženazi bivšeg turskog premijera dr. Nedžemetina Erbakana.

1. 3. 2011 – Svetozar Čiplić smijenjen sa ministarske funkcije. Na njegovo mjesto imenovan Milan Marković.

8. 3. 2011- BNV posjetila delegacija ambasade Velike Britanije.

19. 3. 2011 – Delegacija amabsadora EU predvođena šefom misije OEBS-a posjetila BNV i IUNP.

25. 3. 2011 – Nosilac liste BKZ, muftija Muamer-ef. Zukorlić, primio je ministra za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu Milana Markovića.

30. 3. 2011 – Ministar Marković odložio izbore za BNV koje je bivši ministar Čiplić zakazao za 17. 4. 2011.

15. 4. 2011 – IUNP i BKZ potpisali ugovor o osnivanju Instituta za istraživanje zločina i genocida.

18. 4. 2011 – Održana promocija Instituta za istraživanje zločina i genocida.

20. 4. 2011 – Nosilac liste BKZ-a muftija Zukorlić dobio zlatnu plaketu Udruženja građana F BiH porijeklom iz Sandžaka.

6. 5. 2011 – Institut za istraživanje genocida i zločina i BKZ povodom 202. godine od stravičnog zločina nad Bošnjacima Sjenice održali konferenciju za štampu u Sjenici.

9-11. 5. 2011 – BNV i BKZ organizirali trodnevnu manifestaciju BAJRAK SLOBODE povodom Dana bošnjačke nacionalne zastave.

Priredio: Jahja Fehratović

NEPRAVILNOSTI IZ

SASTAV CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE I SUKOB INTERESA

Predsjednica CIK-a Razalija Torde imala je direktan sukob interesa: njen suprug Laslo Torde bio je na listi *Voođanski Mađari za Evropu dr Čengeri Atila*. Potpredsjednica CIK-a Marija Ušumović vršila je funkciju načelnika gradske uprave, što je, također, direktni sukob interesa. Državni sekretar u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Aniko Muškinja-Heinrich bila je na istoj listi sa Laslom Torde; izabrana je za vijećnika u Mađarskom nacionalnom savjetu kao treća sa spomenute liste.

Kriteriji za izbor Stalnog sastava CIK-a zavisili su od volje ministra i Anike Muškinja-Heinrich koji su u Stalni sastav CIK-a postavili još dva člana iz mađarske nacionalne manjine. Sastav CIK-a je bio od dva Mađara i četiri Srbina. Bošnjaka, kao druge najveće nacionalne zajednice, nije bilo.

SJEDNICE CIK-a

Sjednice CIK-a održavane su bez obavještanja članova proširenog sastava. Istoga dana u isto vrijeme na dva različita mjesta istovremeno su održavane dvije sjednice iste komisije – jedna u Sali za sjednice a druga u kancelariji CIK-a. Cilj je bio da se članovi proširenog sastava spriječe od uključivanja u rješavanje pitanja od izuzetnog značaja za njihove nacionalne savjete i liste čiji su predstavnici.

Nijedna sjednica CIK-a nije imala dnevni red, niti su članovi CIK-a u proširenom sastavu bili u prilici da znaju šta je od tačaka predviđeno za raspravu. Zapisnik nije vođen na propisan način na samoj sjednici, već je karikiran prema potrebi i uz konsultacije sa ljudima iz resornog ministarstva. Nijedan zapisnik sa sjednica CIK-a nije dostavljen članovima proširenog sastava niti su bili u prilici da stave primjedbe na zapisnik i odluke.

Sjednice su održavane bez bilo kakvog reda sa čestim prekidima i pauzama od po nekoliko sati. Nije se uopće znalo iz kojih razloga se prave takve pauze, a bilo je očigledno da

je namjera da se članovi proširenih sastava iscrpe ili odustanu od daljeg boravka po hodnicima kako bi se stekli uvjeti da se donesu odluke u interesu nalogodavaca, a nikako pravde. Sjednice su počinjale u ranim jutarnjim satima, a završavale u ponoćnim, ponekada ulazeći u drugi dan. Sve važne odluke donošene su kasno u noć.

PROMJENA UPUSTVA O SPROVOĐENJU IZBORA

CIK je izvršio promjene Upustva o provođenju izbora za članove nacionalnih savjeta u dijelu koji se odnosi na sastave stalnih biračkih odbora na sjednici na kojoj isti nisu prisustvovali zato što nisu pozvani niti obavješteni da se sjednica održava. Promijenjen je član 7 stav 2 kojim su ranije članovi stalnih sastava birali metodom slučajnog uzorka iz sastava biračkog spiska za biračko mjesto u to da iste predlažu lokalne samouprave, čime su stvoreni uslovi za zloupotrebe i stvaranje jednopartijskih biračkih odbora.

Na zahtev BKZ-a, CIK je donio preporuku u kojoj se traži od lokalnih samouprava u Novom Pazaru, Tutinu i Prijepolju da ispoštuju Zakon o izboru narodnih poslanika član 29, stav 4 koji se primjenjuje u ovom slučaju saglasno članu 43 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina. Istoga dana po dostavljanju ove odluke lokalnim samoupravama, pomoćnik ministra Petar Antić ušao je u kancelariju CIK-a i pozvao predsjednicu da hitno napusti zasjedanje i predsjedavanje istom. Poslije čega je ona odsustvovala sa sjednice više od pola sahat. Sjednica je prekinuta, a Rozalija je po povratku rekla našem članu CIK-a u proširenom sastavu da su ovi iz Ministarstva poludjeli zbog preporuke koju je usvojio CIK-a. Na pitanje šta je po tom pitanju preduzela, rekla je da joj je iz Ministarstva naređeno da odmah pozove lokalne samouprave i da im prenese da unište odluku koja im je prosljeđena, da ona nije važeća, iako se organ koji je donio tu odluku nikada više nije izjašnjavao. Dakle, predsjednica CIK-a akte i odluke komisije opoziva usmeno i u svoje ime – što predstavlja direktnu zloupotrebu

službenog položaja a komisiju čini potpuno zavisnom od političke volje ministra Čipličića i njegovog pomoćnika Petra Antića. Ovakva praksa trajala je sve vrijeme, pa i na dan samih izbora kada su, zbog nemogućnosti održavanja sjednice izazvanih zloupotrebama predsjednice CIK-a i državnog sekretara Anike, sve važne odluke donošene na hodniku u kratkim konsultacijama između njih dvije, da bi oko tridesetak članova CIK-a u proširenom sastavu, koji su sve vrijeme čekali nastavak sjednice, saznali da su pojedine odluke donošene bez sjednice. Tako se desilo da je odluka CIK-a prosljeđena jednoj od lista i lokalnim samoupravama a da se o njoj nije raspravljalo.

Kada smo 26. 5. 2010., došli do informacije da je CIK donio Rješenje da verificira jednopartijske stalne sastave biračkih odbora, podnijeli smo prigovor kojim tražimo da se primijene odredbe zakona o izboru narodnih poslanika član 29 stav 4.

Istim prigovorom tražili smo da CIK, nesposoban da izvede izbore do kraja, podnese ostavku i stavi tačku na zloupotrebe i nečasne radnje koje su se dešavale u kontinuitetu. Iako je u roku od 48 sati bila dužna da odluči po prigovoru, CIK do 1. 6. 2010. godine nije donijela nikakvu odluku, rješenje ili preporuku na naš prigovor. To je činila svjesno i pod snažnim pritiskom kako bi nas onemogućila da ostvarimo zakonom garantirana prava pred drugim nadležnim organima i institucijama i dovela nas u pat-poziciju zbog rokova koji su isticali.

1. 6. 2010., obraćamo se dopisom CIK-u i tražimo da razmotri naš prigovor i da nam u zakonskom roku dostavi odluku kako bismo u skladu sa tim mogli dalje postupati. Istoga dana između 18 i 19 sati, CIK donosi rješenje kojim usvaja prigovor BKZ-a, kojim se van snage stavlja prethodno rješenje o određivanju stalnih sastava biračkih odbora u Novom Pazaru, Tutinu i Prijepolju. Odluka nije objavljena niti se po njoj postupalo niti se izvršila promjena saglasno predloženim članovima stalnih sastava biračkih odbora, već se svje-

BORNOG PROCESA

sno išlo u pravcu približavanja izbornoj tišini, pa smo 3. juna pismeno podnijeli CIK-u dopis kojim tražimo komunikaciju sa njima jer su ignorirali svaki naš pokušaj komunikacije, uz zahtjev da nam, u skladu sa prethodno donijetim rješenjem dostave stalne sastave biračkih odbora, kako bismo mogli obavljati neophodne pripreme za izbore.

Uoči izborne tišine, na RTV-u saznajemo da je rješenje od 1. 6. 2010. stavljeno van snage i da je na sjednici koja nikada nije zakazana niti održana, otkucano rješenje od strane za sada nepoznatih lica jer, prema ličnom iskazu, niko od stručnih saradnika CIK-a nije učestvovao u obradi rješenja, a isto je bilo sakriveno iza registara kako mu se ne bi ušlo u trag i kako bi se obezbijilo da se konceptom svršenog čina onemogućiti bilo kakav prigovor.

Kako je o našem prigovoru na prethodno donijeto rješenje jedino mogao odlučivati Upravni sud, CIK nije mogao donijeti novo rešenje kojim van snage stavlja prethodno - i time je direktno prekršio zakon i povrijedio odredbe o upravnom postupku saglasno članu 97 Zakona o izboru narodnih poslanika.

Onemogućeni da dobijemo pravo na poštovanje odluka i u cilju poštovanja dvostepenog odlučivanja, mi smo 4. juna, za vrijeme izborne tišine, preko CIK-a podnijeli Upravnom sudu žalbu bitnih povreda postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Upravni sud je morao odmah zasjedati, a nije to učinio sve do 5. juna u 20 h, i to u direktnoj komunikaciji sa sekretarom CIK-a, Zoranom Dizdarevićem. Nepotpisano rješenje Ustavnog suda od strane predsjedavajućeg sudije i predsjednika vijeća Zorice Kitano- vić i zapisničara Ksenije Ivanović, samo sa pečatom na kom stoji da je za tačnost otpavka odgovoran upravitelj pisarnice Savo Bosanac, umjesto koga je potpisalo lice Dejan Đurić, našem predstavniku je u CIK-u, uručeno u 1:30 h iza ponoći na sam dan održavanja izbora, i to bez pouke o pravnom lijeku. U rješenju o odbacivanju naše žalbe, na-

vodi se da je Upravni sud, poslije tri i po sata utvrdio da je žalba podnijeta od strane neovlašćenog lica. Napominjemo da je žalbu podnijela BKZ i da je zahtjev uredno ovjeren njenim pečatom i da ga je potpisao nosilac liste. Sudsko vijeće se poziva na čl. 97 Zakona o izboru narodnih poslanika. Uvidom u taj član može se konstatirati da svako ko je nezadovoljan odlukom RIK-a, odnosno CIK-a može podnijeti žalbu preko CIK-a Vrhovnom, odnosno Upravnom sudu, te taj član ne određuje ko ima pravo podnositi žalbu. Ovim je nedvosmisleno potvrđeno da se i pravosuđe stavilo u funkciju povrede materijalnog prava i pravila postupka.

PROŠIRENI SASTAVI BIRAČKIH ODBORA

CIK nije donio rješenje o imenovanju proširenih sastava biračkih odbora za sva mjesta u Srbiji u zakonom predviđenom roku, to jest do 26. 5. 2010, niti odluku o određivanju predsjednika i zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova IKP, iako je to prema čl. 7 rokownika koji je sama donijela bio obavezan učiniti. Sve do ponoći 5. 6. 2010., nisu donijeta rješenja o određivanju proširenih sastava biračkih odbora zbog čega smo u CIK uputili našeg člana CIK-a u proširenom sastavu da provjeri šta se dešava. On se na licu mjesta uvjerio da ni za jednu općinu za koju smo predali prijedloge CIK-u za sastave biračkih odbora u proširenom sastavu nije urađeno rješenje, zbog čega su nastupile izuzetno teške okolnosti po listu BKZ-a. Na pitanje zašto još uvijek nisu urađena rješenja za proširene sastave biračkih odbora, Ivana Petrin, stručni saradnik CIK-a, mu je rekla da su joj se prijedlozi BKZ negdje zaturili i da ne može da ih nađe, iako su joj uredno u elektronskoj i pisanoj formi predati blagovremeno o čemu svjedoči povratnica od distributera brzih pošiljki. „Šta da se radi? Dajte ponovo dostavite prijedloge.“ - rekla je Petrin. To je i učinjeno kako bi se ostvarila bilo kakva kontrola izbornog postupka. Prvo rješenje za Novi Pazar urađeno je u 1:15 h iza ponoći na dan izbora i samo objavljeno na internetu, mađa nikada nije uručeno u originalu. Za Tutin oko 2 h iza ponoći na dan izbora. Za Pri-

jepolje oko 2:30 h iza ponoći na dan izbora - i tako redom sve do Sjenice za koju su uradili rješenje sahat prije nego su članovi biračkih odbora trebali biti na biračkim mjestima.

Napominjemo, rješenja su urađena u Beogradu. Postavljena su na sajtu Ministarstva. Mi smo ih preuzimali sa sajta i preko noći raznosili prema biračkim mjestima, pa se na brojim mjestima našim članovima nije omogućilo da otpočnu izborni postupak na vrijeme. Poseban problem predstavlja činjenica da ista nisu bila ovjereni pečatom CIK-a, jer su preuzeta sa sajta. To su pojedini predsjednici biračkih odbora koristili kao izgovor da ne dozvole našim ljudima da pristupe biračkim mjestima. CIK je za pojedina mjesta na sam dan izbora donosio rješenja u 15 h, čime je direktno oštetio podnosioc lista na koje se takva rješenja odnose.

IZBORNI KRIMINAL U KOSOVSKOJ MITROVICI

Flagrantan primjer kršenja pravila od strane CIK-a jeste slučaj Kosovske Mitrovice, za koju, iako blagovremeno podnijeli prijedlog i za IKP i proširene sastave, do današnjeg dana nismo dobili rješenje - čime su stvoreni kriminalni uslovi za izborni rezultat sa tog biračkog područja što se kasnije i potvrdilo. Izborni materijal iz Kosovske Mitrovice je dostavljen CIK-u u običnoj plastičnoj kesi, o čemu postoji i foto dokaz, 8. 6. 2010. godine u 19:55 h. Na pitanje ko je i kada dostavio materijal, nije bilo odgovora ni od CIK-a ni od strane zaposlenih u Ministarstvu.

Na samim biračkim mjestima u Tutinu uv-lampe i sprejevi nisu korišćeni na cijelom, a isti su iz Novog Pazara poslani u 13 h na dan izbora. Zloupotrebe na brojnim biračkim mjestima su bile brojne.

Masakr biračkog spiska je posebna priča. Sa njega je uklonjeno 15000-20000 glasača koje je upisala BKZ i za koje se znalo da će podržati ovu listu. Biračima je onemogućavano da glasaju ili su dislocirani iz svoje izborne jedine po 15 i više km.

Piše: mr. Nusret Nicević

IZBORI U ZAPADNOM SANDŽAKU

KAMPANJA ZA IZBORE ZA NACIONALNE SAVJETE:

U općini Prijepolje u kampanjama za izbore za nacionalni savjet Bošnjaka aktivno učestvuju aktivisti BKZ-a, dok ispred liste Bošnjački preporod aktivnu kampanju vode aktivisti i funkcioneri stranke SDP-a. Isti je slučaj i sa listom koju predvodi Esad Džudžević, čiju kandidaturu aktivno podržavaju aktivisti stranke SDA.

U toku kampanje u općini Prijepolje korišćena su sva raspoloživa sredstva, dozvoljena i nedozvoljena, od poziva da se glasa lista Bošnjački preporod do momenata kada su ljudi ucjenjivani na različite načine za različite stvari, poput recimo trenutnog posla, mogućeg zaposlenja, preko priča kako je SDP u nekim priepoljskim mjestima reguliralo uličnu rasvjetu do onih „brižljivih“ uz konstataciju da ko bude glasao BKZ da je glasao za novu Srebrenicu a da ne spominjemo slučajeve i rečenične konstrukcije da efendije treba da su tamo gdje im je mjesto, tj. da se drže džamije i da vode računa o svom poslu.

Izborna komisija nije imala uvid u kampanju koja se vodila u općinama Priboj i Nova Varoš, jer je ona realizirana i prije određivanja sastava izborne komisije.

PRIPREME ZA IZBORE

Prema zakonu izborne jedinice određuje lokalna samouprava a CIK veri-

ficira, kao i stalni sastav koji se brine o regularnosti izbora. U Slučaju Prijepolja stalni sastav komisije na biračkim mjestima koji je odredila uprava općine isključivo je bio sastavljen od aktivista, birača i simpatizera najvećim djelom stranke SDP-a, dok je jedan mali dio bio iz redova liste Esada Džudževića, tako da u stalnom sastavu izborne komisije nije imao niti jedan predstavnik BKZ.

Slučaj u Priboju nije bio takav, tamo su se uspjeli dogovoriti da u stalnom sastavu bude predstavnika sve tri liste koje su učestvovala na izborima.

Ono što je bio namjerno proizveden problem a vezan je za ravnopravnu zastupljenost komisije i posmatrača na izbornim jedinicima jeste odluka kojom je pokušano da se prošireni sastav ukine čime bi se obezbijedili svi uslovi za moguću namjernu krađu na izborima.

Odluka o proširenom sastavu je donijeta, iako su svi regularni rokovi istekli i to isključivo pod pritiskom BKZ. Jedino ko nije imao svoje predstavnike u stalnom sastavu izborne komisije na izbornim jedinicima u općini Prijepolje je lista BKZ-a koja bez proširenog sastava nije imala niti jednog aktivistu. Učinjena je nepravda i sa stalnim sastavom tako što je stalni sastav imao 6 članova ispred SDP, a u proširenom sastavu dolaze još po dva ispred svake liste, tako da je na 90% biračkih mjesta lista Bošnjački preporod imala 8 članova u komisiji.

U Priboju nije bilo proširenog sastava, jer su u stalnom sastavu bili zastupljene sve tri liste. Nova Varoš je imala samo jedno izborno mjesto, tako da se moralo sarađivati jer bi bilo kakva nepravilnost bila očigledna.

Podjela izbornog materijala i rješenja je realizirana mimo svih rokova, tako da zakonska regulativa o podjeli izbornog materijala ni u ovom slučaju nije ispoštovana. Liste za prošireni sastav su dijeljenje nekoliko sahata prije samih izbora jer ih CIK nije htio ili smio poslati prije, tako da su ljudi u stalnom sastavu u posljednjem momentu dobili rješenja o mogućnosti prisustvovanja realizaciji izbora.

TOK IZBORA I IZBORNE NEPRAVILNOSTI

Pored namjerne naklonjenosti režima određenim listama, bilo je još problema u toku realizacije izbora. Birački spiskovi su bili nepotpuni. Navedimo za primjer situaciju u Brodarevu i Komaranu gdje je jedan od dvojice blizana upisan u birački spisak a drugi nije. Lično sam imao priliku razgovarati sa čovjekom na sam dan izbora koji je donio potvrdu o upisu u poseban birački spisak za svoje dvije kćerke koje nisu bile u biračkom spisku. Imalo je upisanih i onih koji su skoro deset godina mrtvi.

Na svakom biračkom mjestu u Prijepolju se u prosjeku javilo minimum 8 ljudi koji su popunili poseban obrazac za upis u poseban birački spisak, a nije

ih bilo u biračkom spisku. U Priboju se dogodilo da su Bošnjaci upisani kao nacionalna manjina Bunjevaca, iako su imali potvrdu da su upisani kao Bošnjaci. Bilo je i situacija kada ljudi nisu dobijali pozive za izbore. Izborna mjesta su obilazili visoki funkcioneri SDA i SDP-a. U Priboju i Novoj Varoši, pored biračkih spiskova, nije bilo nekih većih nepravilnosti.

Piše:
Alen R. Duraković

KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA

Početak sjednice je bio zakazan za 12 časova i, po protokolu, vođenje prvog dijela sjednice i verifikaciju mandata trebali su da obave predstavnici Ministarstva za ljudska i manjinska prava. U sali Skupštine grada Novog Pazara bilo je prisutno 17 vijećnika liste BKZ i dvojica vijećnika Bošnjackog preporoda. Dakle, ukupno 19 od 35 vijećnika – postojala je većina za konstituiranje Vijeća.

Da će doći do kršenja Zakona i zakulisnih radnji postalo je jasno kada su predstavnici Ministarstva zatražili od novinara i predstavnika medija da napuste salu. Novinarima nije bilo jasno zbog čega se to zahtjeva od njih kada je očigledno da postoji konstituirajuća većina i da ovo treba biti svečani trenutak. Tek kasnije se objelodanilo da su predstavnici Ministarstva, na čelu sa ministrom Svetozarom Čiplicem, prekršili Zakon i u posljednjem trenutku izmijenili Poslovnik konstitutive sjednice. Do utorka 6. jula važio je Poslovnik donijet 25. 6. 2010., po kojem su konstituirani svi ostali nacionalni savjeti; u čijem Članu 3, između ostalog, piše: *U koliko na konstitutivnoj sjednici nisu prisutni kandidati sa izbornih lista kojima je mandat dodijeljen odnosno ukoliko kandidati odbiju da prihvate mandate, neraspoređeni mandati se na sjednici dodjeljuju ostalim izbornim listama srazmjerno broju glasova osvojenih na izborima.* U Poslovniku u čijem je zaglavlju stajao datum 6. juli, koji je predstavnik Ministarstva podijelio prisutnim vijećnicima, u Članu 3 piše: *Savjet se smatra konstituiranim ukoliko je verificirano najmanje dvije trećine mandata članova nacionalnog savjeta.*

Diskriminatorska politika Vlade Srbije prema Bošnjacima pokazala se i u ovom slučaju, jer je očigledno da je Poslovnik pisan samo da bi se primjenio prema Bošnjacima kako bi ih diskriminirao i stavio u podređen položaj i kako bi se onemogućilo konstituiranje BNV-a.

ZAHTJEV ZEHNJE BULIĆA ZA IZDAVANJE POTVRDE O MANDATU

U prvom dijelu sjednice predstavnici Ministarstva su pokazali i falsificiranu ostavku prof. Zehnije Bulića na kojoj

stoji falsificiran potpis gospodina Bulića, potpis predlagača liste i pečat Bošnjackog preporoda. Gospodin Bulić je pokazao Izjavu i Zahtjev CIK-u od 5. 7. 2010., koji su zavedeni pod brojem 013-013-00-128/2010-01 u CIK-u u kojoj izjavljuje da prihvaća mandat i da je svaka druga izjava ili ostavka data u njegovo ime nevalidna i falsifikat. Ovakav nastup predstavnika Ministarstva i očigledno kršenje Zakona izazvao je burna reagiranja i negodovanja prisutnih jer je bilo očigledno da su izaslanici ministra Čiplića došli s namjerom i jasnim instrukcijama da se BNV ne konstituira.

Nakon što su predstavnici Ministarstva napustili sjednicu, formirano je Radno predsjedništvo u čijem su sastavu bili nosilac liste BKZ-a muftija Muamer-ef. Zukorlić, kandidat sa liste BP dr. Hidajet Mustafić i dr. Amela Lukač-Zoranić sa liste BKZ-a. Predstavnicima medija je dozvoljen povratak u salu i praćenje toka sjednice.

Glavni muftija je u svojstvu predsjedavajućeg Radnog predsjedništva između ostalog rekao: *Nastavljamo sa radom konstitutive sjednice, u pravno specifičnom trenutku, ali za nas Bošnjake već uobičajenom stanju gdje ne postoji ništa što Bošnjaci rade, pogotovo u pokušaju da kroz institucije sistema države Srbije ostvare svoja prava a da se ne desi udar na pravo i na zakon, a da se ne desi nepravda i diskriminacija prema nama. Sasvim je bilo jasno da je delegacija Ministarstva zadužena za vođenje početka konstituirajuće sjednice i verifikaciju mandata došla sa ciljem da se to ne obavi na pravno predviđen način, već politički instruirani od gubitnika ovih izbora sa kojima igraju u istoj ekipi upravo opstruiraju da predstavnici bošnjackog naroda koji su dobili na izborima i zaista budu članovi BNV-a. Zaboravljajući pri tom da Mini-*

starstvo za ljudska prava nije nadležno da daje ili uzima mandate, već da bude servis za realizaciju volje građana pokazane na izborima. Prisustvovali smo jednom brutalnom kršenju zakona i demonstraciji političke volje. Kao što sami znate apsolutno smo svjesni šta se sve dešavalo u predizbornim aktivnostima, u izbornim aktivnostima, brutalne krađe, masakriranje spiskova, nezakonitosti, izbacivanje ljudi iz stalnog sastava biračkih odbora, odluke sudske koje se donose u 2-3 sata poslije ponoći, dostavljanje rješenja poslije ponoći preko interneta. To smo mi Bošnjaci u Srbiji 21. vijeka desete godine u Evropi, na očigled uže i šire javnosti, to smo mi i to je naš status. I pored toga, neko će nas pitati pa po čemu ste vi to diskriminirani? Promijenjena odredba poslovnika je važila isključivo za Bošnjake. Svih 17 savjeta je konstituirano po prethodnom poslovniku koji je važio do sinoć, osim za nas jer smo mi taoci saveza između dvojice novopazarskih ministara i Vlade koji imaju ugovor i dogovor da Bošnjake ugnjetavaju, da im broj smanjuju, da im prava ugrožavaju, da nas polahko eliminiraju. Narod je rekao na izborima i ovi ljudi koji sjede ovdje su članovi BNV-a, njih 19. A naravno, u skladu s važećim Poslovnikom za sve nacionalne zajednice, kooptirat ćemo proporcionalno, sa lista koje to žele i ostalih 16. Prema tome, mi nastavljamo sa radom.

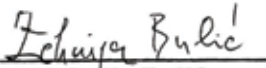
Nakon toga je predložen i jednoglasno usvojen Dnevni red sjednice. Prva tačka je bila usvajanje Statuta. Ostale tačke su bile izbor predsjednika, dvojice potpredsjednika i predsjednika Izvršnog odbora. Vijećnici su se o svim prijedlozima i tačkama dnevnog reda izjašnjavali javno dizanjem ruke. Za predsjednika BNV-a izabran je prof. dr. Mevlud Dudić. Nakon izbora predsjednika i potpredsjednika oni su zauzeli svoja mjesta. Novoizabrani predsjednik Dudić se zahvalio na ukazanoj povjerenju i emanetu koji mu

CENTRALNOJ IZBORNOJ KOMISIJI
ZA IZBORE NACIONALNIH SAVETA
NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI SRBIJI

Kao kandidat na izbornoj listi br.1 «Bošnjački preporod» za Bošnjački nacionalni savet, ja dole potpisani svojevolumno podnosim neopozivu ostavku na kandidaturu za člana Bošnjačkog nacionalnog saveta.

Ovim takođe ovlašćujem predlagača ove liste da u moje ime može podneti ostavku nadležnom organu.

Predlagač liste
« Bošnjački preporod »

Zehnjija Bulić
Cetinjska 77, Novi Pazar
Jmbg: 0811970783936

J. Hadžišahić

FALSIFICIRANA OSTAVKA ZEHNJE BULIĆA

ZAHTJEV

Obzirom da mi kao izabranom članu za Nacionalni savjet bošnjačke nacionalne manjine ni do današnjeg dana nije dostavljeno Uvjerenje o izboru za Nacionalni savjet bošnjačke nacionalne manjine, te da nisam dobio nikakvo obavještenje o istom, a iz bojazni da se ne dese manipulacije, zahtjevam od Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Centralne izborne komisije da mi izda ovjerenu kopiju uvjerenja o izboru za Nacionalni savjet bošnjačke nacionalne manjine.

U Beogradu,
05.07.2010. godine

Zehnjija Bulić, JMBG 0811970783936

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Број 013-013-00-128/2010-01

5.7.2010. час 11¹⁵
БЕОГРАД

IZJAVA ZEHNJE BULIĆA DA PRIHVĆA MANDAT

je povjeren: Uvjeren sam da ćemo svi zajednički povjereni emanet nositi dostojanstveno, onako kako to nama i dolikuje. Počastven sam da ću u narednom četverogodišnjem periodu dostojanstveno predstavljati Bošnjake u ovoj državi. Slobodno mogu reći da se ponosim načinom na koji smo danas birali

Vijeće. Ponosim se na Bošnjake koji su 6. juna imali svijesti, i pored svih malverzacija, pokazali svoje pravo lice. Bošnjaci su ostali ustrajni i iskreni, i mi ćemo ih, ako Bog da, predstavljati u narednom periodu onako kako to oni i zaslužuju.

ŠABIĆ: BIRAČKI
SPISKOWI MANJINA
FALSIFIKOVANI

BLIC | 3. 8. 2010

Kada je reč o izborima za manjinske savete, pored problema oko Bošnjačkog saveta, podjednako zanimljivo način formiranja posebnih biračkih spiskova za izbore svakog od nacionalnih saveta. Zbog uputstva o postupku upisa u birački spisak koje je napravilo Ministarstvo za ljudska i manjinska pitanja, primećen je veliki broj falsifikovanih upisa u biračke spiskove – tvrdi poverenik za dostupnost informacija od javnog značaja Rodoljub Šabić.

On objašnjava da je izvor problema uputstvo, odnosno instrukcija o postupku upisa u poseban birački spisak nacionalne manjine.

To uputstvo je dalo mogućnost da bilo ko, bez provere identiteta i bez ikakvog posebnog ovlašćenja podnosi „u ime građana“ i to praktično neograničen broj zahteva za upis u poseban birački spisak. Od početka je bilo očigledno da se ovim uputstvom krajnje neoprezno širom otvaraju vrata mogućim zloupotrebama, što se u praksi i utordilo – kaže Šabić.

Poverenik tvrdi da „nema nikakve sumnje da su raznorazni aktivisti upisali u posebne biračke spiskove veliki broj građana bez njihovog znanja i protivno njihovoj volji.

O kom broju se tačno radi, teško je utvrditi, ali u svakom slučaju nije reč o, kako kaže ministar Čipčić, promilima, već o puno značajnijem broju. Primera radi, samo u opštini Novi Beograd u poseban birački spisak pripadnika bošnjačke nacionalne manjine bar 15 do 20 odsto upisanih je, najbliže rečeno, problematično. Ali, čak i da je reč o promilima, niko, a pogotovo ne ministar za ljudska prava, to ne bi smeo da potcenjuje. Prvo, jer upis u poseban birački spisak zapravo predstavlja obradu podataka o ličnosti koji su po zakonu, definisani kao „naročito osetljivi“ podaci, što podrazumeva pose-

ban odnos i zaštitu, što je više nego očigledno izostalo. I drugo, jer iza svakog pojedinog takvog slučaja stoji ne samo grupa povreda prava građana i povreda nacionalnog osećaja zbog upisa u spisak manjine kojoj ne pripadaju nego, po pravilu, i izvršenje dva krivična dela, neovlašćene obrade podataka o ličnosti iz člana 146 KZ-a i falsifikata iz člana 355 KZ-a – kaže Šabić

PETRUŠIĆ: DISKRIMINACIJA PRI KONSTITUIRANJU SAVJETA

Tanjug | 14. 8. 2010.

Povjerenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić utvrdila je da je napravljena diskriminacija pri konstituiranju Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine i Ministarstvu za ljudska i manjinska prava uputila i preporuku da otkloni diskriminatornu odredbu iz poslovnika do 20. 8. 2010. Preporučila je Ministarstvu i da preduzme sve neophodne radnje kojima će obezbijediti iste uvjete za konstituiranje Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine.

Petrušićeva je uputila Ministarstvu za ljudska i manjinska prava mišljenje da je neopravdano napravljena razlika u pogledu uslova za konstituiranje Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine u odnosu na nacionalne savjete drugih

NEZAVISNIH TIJELA

nacionalnih manjina.

Time je povrijeđeno načelo jednakosti građana u ostvarenju izbornih prava u postupku izbora nacionalnih savjeta nacionalnih manjina – navela je Petrušićeva, a saopćio njen kabinet. Do povrede načela jednakosti došlo je usvajanjem novog Poslovnika konstitutivne sjednice Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine od 6. 7. 2010. kojim je propisano da je za konstituiranje nacionalnog savjeta potrebna verifikacija najmanje dvije trećine mandata, navodi se u saopćenju.

Povjerenica navodi da ovo pravilo nije sadržano u poslovnicima po kojima su konstituirani nacionalni savjeti svih drugih nacionalnih manjina.

Propisivanjem posebnog uslova samo za konstituiranje Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine izvršena je diskriminacija, koju zabranjuju Ustav Srbije, međunarodni ugovori i zakonski propisi, podsjeća ona.

ČIPLIĆ PRIZNAO DA JE BILO PREKRAJANJA POSLOVNIKA ZA IZBOR BOŠNJAČKOG NACIONALNOG SAVETA

BLIC | 18. 8. 2010.

Ministar Svetozar Čiplić priznao da je napravio grešku i obećao da će ispraviti „diskriminatorSKU odredbu“, na koju je ukazala poverenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić. Međutim, dok u „normalnim“ državama zbog ovakve greške ministri bespogovorno podnose ostavke, u Vladi Srbije ne pominju takvu mogućnost, a u DS-u kažu da će analizirati da li je ministar Čiplić ovu grešku napravio slučajno ili namerno. Petrušićeva je ranije navela da je neopravdano napravljena razlika u pogledu uslova za konstituisanje Nacionalnog savjeta Bošnjaka u odnosu na nacionalne savete drugih nacionalnih manjina. Do

povrede načela jednakosti došlo je usvajanjem novog poslovnika konstitutivne sednice Nacionalnog savjeta bošnjačke nacionalne manjine od 6. jula 2010. godine, kojim je propisano da je za konstituisanje nacionalnog savjeta potrebna verifikacija najmanje dve trećine mandata.

OMBUDSMAN NAREDIO ČIPLIĆU DA PRIMJENJUJE ZAKON

SANDZAKPRESS | 8. 12. 2010

Zaštitnik građana Saša Janković utvrdio je propuste u sprovođenju Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina i inicirao unapređenje propisa o njihovom konstituiranju – saopćeno je iz njegovog kabineta.

Zaštitnik je utvrdio propuste Ministarstva za ljudska i manjinska prava koji su narušili samostalnost nacionalnih savjeta kao predstavničkih tijela nacionalnih manjina i pogodovali kršenju prava građana na zaštitu podataka o ličnosti u vezi sa upisom u posebne biračke spiskove nacionalnih manjina.

Ombudsman je saopćio da je ministru Svetozaru Čipliću preporučio da stavi van snage dokumenta koja su donijeta bez izričitog ovlašćenja. Janković od Čiplića traži da van snage stavi poslovnik o radu konstitutivnih sjednica nacionalnih savjeta koje je, kako se navodi, donio bez izričitog ovlašćenja u zakonu i da izmjeni Uputstvo o upisu u poseban birački spisak nacionalnih manjina, čiju je primjenu u praksi pratio niz zloupotreba. Zatraženo je i da ga Čiplić o sprovođenju

preporuka obavijesti u roku od 60 dana.

MARKO KARADŽIĆ: ČIPLIĆ TUMAČIO ZAKON PREMA SVOJIM INTERESIMA!

Danas | 7. 3. 2011.

Očigledno je da je pri konstituiranju Bošnjačkog nacionalnog vijeća postojala namjera da se Bošnjačka kultura zajednica isključi iz procesa, iako je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava na čelu sa ministrom Svetozarem Čiplićem podržalo učestvovanje vjerskog lidera na izborima – kaže Marko Karadžić, nekadašnji državni sekretar u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Pored jasnih dokaza o diskriminaciji i zloupotrebi položaja nadležnog ministra, institucije ne reaguju u skladu sa zakonom već najavljuju ponavljanje izbora za BNV. Olako prelaženje preko kršenja ljudskih prava dovelo je do toga da dio građana bošnjačke nacionalnosti nema povjerenja u državne institucije. Održavanje konstitutivne sjednice i način reguliranja pravila po kojima se ona odvija može da odredi samo nacionalni savjet, odnosno predstavnici koji su izabrani i to na taj način što će poslije prozičke koju obavlja Ministarstvo, usvojiti pravilnik po kome će raditi. Zakon o izboru nacionalnih savjeta definiše da ministar za ljudska i manjinska prava u određenom roku poslije izbora saziva konstitutivnu sjednicu, ali mu ne daje za pravo da donese obavezujući poslovnik. Međutim, pošto je ministar želio da iz procesa izbora isključi jednu stranu, on zakon počinje da tumači u skladu sa svojim interesima, tako da donosi obavezujući poslovnik. On to dodatno zloupotrebljava tako što ubacuje odredbu koja nije zasnovana na Ustavu, a prema kojoj, ukoliko na konstitutivnoj sjednici nisu prisutni kandidati sa izbornim listama kojima

je mandat dodijeljen, neraspoređeni mandati se dodjeljuju ostalim izbornim listama srazmjerno broju glasova. Prvi nacionalni savjet na konstitutivnoj sjednici koristio je svoj poslovnik koji je donijet na osnovu modela koje je sačinilo ministarstvo, tako da je u zavisnosti od političkih potreba u optičaju bilo četiri poslovnika.

HELŠINŠKI ODBOR: Kriza povjerenja prema Ministarstvu za ljudska i manjinska prava

SANDZAKPRESS | 3. 2. 2011.

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji izražava duboku zabrinutost zbog stanja u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava. Ostavka pomoćnika ministra Petra Antića, kao treća u nizu ostavki funkcionera u posljednjih pola godine, ozbiljna je indikacija, ne samo poremećenih međuljudskih odnosa unutar tog ministarstva, već, što je mnogo važnije razmimoilaženja na principijelnim pitanjima kada je riječ o zaštiti ljudskih i manjinskih prava.

U tom kontekstu Helsinški odbor podsjeća na skandaloznu odluku Ministarstva, iza koje je stajao ministar Svetozar Čiplić, da ne prizna konstituisanje Nacionalnog savjeta bošnjačke manjine u Sandžaku u junu prošle godine. Manipuliranje izbornom voljom i procedurom dovelo je do ozbiljnih tenzija u tom regionu, kao i do krize poverenja u institucije i samu Vladu Srbije. Osim brojnih reakcija nevladinih organizacija na tu nerazumnu i provokativnu odluku, od ponašanja ministra Čiplića ogradili su se tim povodom i poverenik za ravnopravnost Nevena Petrušić i ombudsman Saša Janković.

SANDŽAK JE UVIJEK VIŠE DAVAO NEGO ŠTO JE PRIMAO

Povodom dobijanja novoutemeljenog priznanja IZ u BiH ALEM BOSANSKOG GAZIJE, razgovarali smo sa laureatom akademikom prof. dr. Ejupom Ganićem o samome priznanju, situaciju BiH, Sandžaku i drugim aktuelnim događanjima unutar bošnjačkog naroda i regiona.

SANDŽAK MI JE UVIJEK INSPIRACIJA

Htio bih Vas vratiti u prošlost, na Vaš početak, na Sebečevo, Novi Pazar, djetinjstvo – otkud to da krenete putem prirodnih nauka?

Sebečevo je 12 km udaljeno od Novog Pazara. Tu sam završio osnovnu školu. Uvijek su me nekako matematika i fizika zanimala, tako sam završio u Beogradu inženjerske nauke. Kasnije sam nastavio u Americi i došao do zvanja profesora tehničkih nauka. Međutim, uvijek sam pokazivao interesiranje za zbivanja u društvu.

Jako je rijetko da se ljudi iz tehničkih nauka uključe u društveni život.

Jeste, to je vrlo rijetko. Ali, mi smo dosta precizni, to je naša osobina. Kada uđemo u političke vode, mi pokušavamo da kvantificiramo, tako da možemo biti korisni. Ne treba nas imati puno, ali nije loše imati nekog iz tehničkih nauka.

Emotivno sam vezan i za svoje rodno mjesto, za grad Novi Pazar, vezan sam i za Novu Varoš, pošto sam tamo završio srednju školu. Dakle, Sandžak mi je uvijek inspiracija. Možda ću jednog dana, kada dođem do penzije, najviše vremena provoditi u Sandžaku. Sandžak je uvijek bio baza iz koje su se generirali stručnjaci. Nažalost, mnogi su završili po svijet, tako se nije puno toga vraćalo u Sandžak. Mislim da se sad ovim naporima razvoja Sandžaka, prvenstveno Novog Pazara kao univerzitetskog centra, počinje lagahno vraćati nazad ono što je ulagano. Imamo veliki broj stručnjaka po cijelom svijetu koji će na indirektan i direktan način pomagati Sandžaku i Novom Pazaru i naravno državama Srbiji i Crnoj Gori na čijim se teritorijama Sandžak nalazi.

2. MAJ 1992. JE PREOKRENUO HISTORIJU

U obrazloženju za nagradu, odnosno priznanje Alem bosanskog gazije, prva od stavki jeste Vaš doprinos očuvanju Bosne, odnosno onaj ključni moment sa generalom Kukanjcem. Kako to sad, iz ove perspektive, posmatrate?

2. maja 1992. godine, Milošević je sa

svojom vojskom krenuo da završi sa Bosnom. Do tada su spalili istočnu Bosnu, napravili su koridor duž Save i južni koridor od Trebinja i Stoca prema Mostaru. I Sarajevo je bilo u okruženju. Oni su htjeli da promijene legitimnu vlast BiH. Pripremili su izdajničku vladu. Kidnapirali su predsjednika predsjedništva Aliju Izetbegovića – i trebala je Bosna da padne tog dana.

Je li se znao unaprijed taj scenarij?

Oni su sve pokušavali. Ti scenariji su visili u vazduhu. Ali sve dok nisu krenuli, nije do kraja bilo jasno ni međunarodnoj zajednici šta oni hoće. Oni su 2. maja kidnapirali Aliju Izetbegovića, ja sam onda preuzeo funkciju predsjednika države – i naravno mi smo se branili. Spriječili smo ih da izvrše državni udar. Spriječili smo ih da zauzmu Sarajevo. To je promijenilo tok rata, jer su računali da će tog dana završiti sa Bosnom i imati 100.000 slobodnih vojnika da krenu da završe sa Hrvatskom i ostatkom Jugoslavije. To se nije desilo, oni su ostali ovdje skoro četiri godine, ratovali su protiv naše države i vojske – i to je nekako promijenilo tok historije. Prema tome, ta moja politička odluka i držanje u to vrijeme, lojalnost koju sam iskazao BiH je njima uvijek smetala i danas im smeta i zbog toga postoje ti nesporazumi između mene i Srbije.

HAPŠENJE U LONDONU JE POSLJEDICA REZULTATA ODBRANE BIH

To je ustvari bio realan razlog situacije koju ste doživjeli u Londonu?

Da, ja sam uhapšen po njihovoj potjernici. Oni su rekli da sam 2. maja rukovodio napadom na njihovu vojsku. Međutim, međunarodna zajednica je djelimično bila naklonjena Srbiji. Oni su kritizirali Miloševića, ali ga nisu zaustavljali. Mogli su ga u početku zaustaviti da se ne desi genocid, da se ne sruši sva privreda BiH i djelimično Hrvatske. Nisu imali interesa da ga zaustave. Oni znaju i u Londonu šta sam ja radio u ratu. Mi smo to na sudu raspravili. Dobili smo dokumentaciju da je Srbija priznala da je bila agresor.

Je li Srbija prihvatila sudsku presudu da

nije bilo nikakve Vaše odgovornosti i da li možete slobodno hodati Srbijom?

Svako ko je branio Bosnu ne može slobodno hodati Srbijom. Tamo su ipak oni još uvijek bliski četničkoj ideologiji, nažalost. Veliki broj i glasača i građana gleda na četničku ideologiju na

taj način – što je neprihvatljivo sa našeg stanovišta. Ja sam učio historiju od profesora koji su bili Srba. Oni su mi govorili da su četnici ubijali, klali, palili i Srbe i Bošnjake i ostale narode. I to su bili u našoj historiji, koju sam ja završio u Srbiji, din-dušmani. Odjednom su prevrnuli list, i kažu da su oni bili oslobođeni. Što je, nažalost, porazno za Srbiju. Srbija je dala veliki broj narodnih heroja.

Poginuo je veliki broj Srba u anti-fašističkoj borbi, borili se protiv četnika, Nijemaca i drugih agresora, i sad su oni taj svijetli period Srbije kada se borila protiv fašizma na neki način pogazili, što je vrlo žalosno. Nadam se da će i u Srbiji doći vrijeme lidera koji će to promijeniti i vratiti na staro.

OBNOVA TUŽBE PROTIV SRBIJE

Vaša odbrana je uspjela dokazati ono što tužiteljski tim Bosne u postupku protiv Srbije u Hagu djelimično nije. Da li postoji šansa da se iznova pokrene tužba BiH protiv Srbije za genocid uz dokaze i argumentaciju koju vi imate?

Da, to će se desiti. Za tri godine bit će obnovljena tužba protiv Srbije i čitava nova dokumentacija će biti prezentirana. Mi želimo da to raščistimo na sudu kako bismo mogli imati normalne odnose sa Srbijom i saradivati kao susjedi i pomagati jedni drugima. Smatramo da je srpski narod imao loše vođe, loše rukovodstvo koje ga je uvelo u genocid i agresiju. On se trebaju osloboditi te infekcije i vratiti nekim slobodarskim korijenima, jer i oni imaju u svojoj historiji ljude koji su se borili za bolju Evropu, za slobodu. Nažalost, danas je sve to stavljeno po strani, i mi želimo da se izvuku iz tog haosa.

A kako će se uspjati izvuci? Kako je mogu-

će doći do toga da svi narodi na Balkanu žive normalno?

Ključni problem je Srbija. Ona treba postati demokratska. Ljudi poput Čedomira Jovanovića i Sonje Biserko trebaju biti glasnogovornici Srbije, a ne oni koji zagovaraju biografiju Draže Mihajlovića, koji štite ratne zločince. Veliki broj ljudi u Srbiji, preko 70%, protivi se hapšenju Ratka Mladića koji je najveći zločinac na svijetu za kojim traga međunarodna zajednica. Nadajmo se da će srpski narod smoci snage da pobjedi, da u svojim njedrima počne gutati slobodarski duh i osloboditi se četničke ideologije.

RAZJEDINJENOST BOŠNJAKA JE POSLJEDICA SRPSKIH UJUDRUMI

Situacija u bošnjačkom narodu, bošnjačkom korpusu nije toliko prosperitetna da bismo mogli svi zajedno da gradimo zajedničku budućnost. Zbog čega postoje ta neujedinjenost i političke nesuglasice među samim Bošnjacima?

Srbi su uvijek imali talenta da zavade, da u jednom narodu nađu izdajnike, da uvijek naprave nešto paralelno. Kad god se pojavi neki lider, oni mu nađu opoziciju. Kad god neki od naših lidera dobije neku funkciju, oni ga usisaju u svoj sistem, potkupe ga. Vi se sjećate modela Sejde Bajramovića. On je ušao u taj historijski koncept izdaje, on je patentiran sa tim likom Sejde Bajramovića. Kada je on predstavljao Kosovo i smatrao da Kosovo podržava Miloševića, a bilo je teško naći jednog čovjeka da podržava Mi-

SANDŽAK U SRCU

Ono što bih želio poručiti građanima Sandžaka jeste da su oni uvijek ovdje nama u Bosni u srcu, da ćemo brinuti i pomagati koliko možemo.

loševića. Mi, kao narod Bošnjaci, moramo se učiti kako da vladamo. Mi tu iskazujemo velike slabosti, političku razjedinjenost. Mi smo bili lojalni državci. Branili smo Titovu Jugoslaviju. Titova Jugoslavije je stvorena u Bosni. Sve neprijateljske ofanzive su ovdje stvorene. Mi smo bili lojalni Jugoslaviji. Kada se Jugoslavija raspadala, mi smo bili zadnja linija odbrane. E sad je došlo vrijeme da ovu državu u kojoj su Bošnjaci najbrojniji mi vodimo. To su ostaci. Ljudi se formiraju, formiraju svoje moralne i društvene principe. Ta razjedinjenost će potrajati jedno vrijeme, ali polahko u narodu štašava osjećaj da se moraju birati sposobni i pro-

SANDŽAKLIJE SU GRADILE BEOGRAD

Bošnjaci Sandžaka su propatili puno. Hiljade radnika iz Sandžaka je radilo, pravilo Novi Beograd, Beograd, Kragujevac. Ljudi su išli sa torbama i vraćali se sa torbama da bi prehranili svoje porodice. To su generacije koje su nestajale. Mnogi su se odselili zbog pritiska i ekonomske nesigurnosti u Tursku i druge države.

PONOSAN SAM NA SANDŽAK I SANDŽAKLIJE

Volio bih da ljudi malo razmisle o jedinstvu. Jako je bitno da se stvori jedinstvo, da nestanu razlike, da ljudi rade za dobrobit Sandžaka. Jako je bitno da se mladi ljudi profiliraju, mladi političari koji će ujediniti kompletan Sandžak, da se razgovara, da se ide od mahale do mahale, da se ukaže koji je to pravi put, koji je loš. Srpski nacionalisti uvijek smatraju da podjelom u Sandžaku mogu ostvariti svoj cilj po principu „zavadi pa vladaj“. Sandžački narod treba biti svjestan toga, jer Sandžak ima omladinu kojom može Evropa da se ponosi – zdrava, odgojena, pristojna. Ja sam ponosan na Sandžak i Sandžaklije.

gresivni lideri. To je jedan od naših, bošnjačkih problema. Moramo birati odvažne i sposobne ljude. Nama se ubacuje korupcija, ubacuje se kojekakva infekcija da bismo se međusobno svađali, i u tome Srbija nekako uspijeva. Imamo koncept da stvorimo jake i sposobne institucije, ali nam se podmeću klipovi u tim institucijama. Međutim, mora se naprijed. Moraju mladi ljudi početi da vode politiku, da što više budu uključeni u sve sfere života. Moramo ih jednostavno školovati. Bošnjaku je školovanje uvjet opstanka. Samo školovana djeca imaju nasljedstvo. Samo kada školujete dijete znate da ste mu nešto ostavili, sve drugo može propasti. Zato je jako bitno da školujemo djecu. Opstanak Sandžaka je povezan sa školovanjem djece. Vi znate da u Sandžaku nije bilo raseljavanja od Rankovićevih vremena i prije toga, da nije pokolja, danas bi se broj njegovih stanovnika mjerio milionima, a ovako su Sandžaklije rasuti po cijelom svijetu, od San Franciska do Sidneja.

Sandžak se opet donekle sam izborio, postao svjestan toga. Nedostatak snage matične države najskuplje košta Bošnjake Kosova, Makedonije i drugih enklava. Kako njima pomoći da dođu bar do ove faze u kojoj je sada Sandžak?

Moramo jačati lokalnu samoupravu. Moramo primjenjivati evropske principe u lokalnoj samoupravi. Jako je bitno da u svakoj sredini gdje žive Bošnjaci zaživi koncept lokalne samouprave. To je jedan moderan evropski koncept, jer i druge zemlje u Evropi imaju rasute narode po drugim državama. Mislim da je ujedinjenje u EU put da se ti problemi riješe.

I da svi Bošnjaci konačno postanu jedno?

Apsolutno. Mi imamo istu kulturnu dimenziju. Mi moramo sarađivati, moramo biti jedno u tom globalnom planu razvoja. Jeste da živimo u dvije različite države, ali kroz regionalnu saradnju, kako se danas radi u Evropi, moramo se ujediniti. Moramo imati jedinstven koncept opstanka obrazovanja, da vi podjednako u Sandžaku učite bosanski jezik i bošnjačke pisce i da vam se ne nameće nešto što nije vaše. Nadam se da će vremenom i u Srbiji doći na vlasti snage koje imaju demokratski princip. Vi ste iznijeli

dobar dio Srbije na leđima. Sandžak je uvijek više davao nego što je uzimao, i ja se nadam da će doći bolja vremena.

ISLAMSKA ZAJEDNICA JE NAŠA DUHOVNA VERTIKALA

Jedina konkretna i transparentna pomoć Bošnjacima Sandžaka iz BiH došla je od IZ u BiH, odnosno ličnosti Reisul-uleme i Rijeseta koji je i utemeljio priznanje Alem bosanskog gazije. Da li to Bošnjaci jedino u Rijasetu imaju instituciju koja se brine o njihovim nacionalnim interesima?

Islamska zajednica je naša duhovna vertikala. Ona je podjednako odgovorna za Bošnjake, ne samo u Bosni već i u Sandžaku i u drugim mjestima gdje se oni nalaze, i ona kao takva mora voditi računa o tome. Mene ne iznenađuje to da su našem Reisul-ulemi podjednako dragi i Sandžaklije i Krajišnici i Hercegovci. Tu nema razlike. Vi znate da IZ ima ingerencije nad svojim obavezama i u Sandžaku i u Bosni i u drugim mjestima gdje žive Bošnjaci. E sad, njihovi standardi oko nagrade bosanskog gazije su takvi kakvi jesu.

Ovo sam postavio kao fenomen?

Da. Mnoge države i drugi narodi su opstali samo zato što su imali tu svoju

duhovnu vertikalu, da sačuvaju svoj duhovni identitet, da budu dobri građani u svakoj državi u kojoj žive, ali da čuvaju svoju posebnost, svoj vjerski identitet, svoj kulturni identitet. Jako je bitno da se u Sandžaku sačuva identitet. Mi smo za integraciju, a ne za asimilaciju. Prema tome, u Sandžaku treba da se slave državni praznici, a ne vjerski praznici kao državni. Vidite, kada rukovodstvo Srbije putuje vani i traži poslove u islamskom svijetu, oni naglašavaju da u Srbiji živi preko pola miliona muslimana. Ali kad su u pitanju ljudska prava, tu se jako puno kasni u Sandžaku. To me jako boli kao čovjeka, jer ja želim da svi budu ravnopravni i da se sve to razvija kako treba.

AUTONOMIJA SANDŽAK ĆE KORISTITI SRBIJI I CRNOJ GORI

Šta mislite o sve prisutnijoj ideji Autonomije Sandžaka?

Sandžak ima kritičnu masu političara koji trebaju sa rukovodstvom Srbije da nađu najbolji put. Srbija i Beograd trebaju razgovarati sa autohtonim političarima u Sandžaku. Sandžak je uvijek funkcionirao kao entitet, i on ima svoju posebnost, svoju historiju. Ima svoju kulturnu baštinu. Ona je uvažavana i za vrijeme Titove Jugoslavije, kroz Sandžačke igre i razne druge skupove. Sandžak je imao svoju autonomiju do kraja Drugog svjetskog rata. Taj entitet Sandžaka je jako bitan. On je jedno bogatstvo za dvije države, za Crnu Goru i Srbiju pošto se nalazi na teritoriji objiju država. Vjerujem da mladi političari u Sandžaku trebaju da se uključe, nova generacija sandžačkih političara jeste pregovarački partner Beograda. Beograd treba da traži sa njima rješenje o decentralizaciji države. Da li će to biti entitet, regija, autonomija – to vi treba da odaberete u jednom demokratskom i evropskom dijalogu. A Sandžak kao entitet postoji, postoji godinama i godinama, to je poznato. Samo oživljavanje te kulturne baštine, stvaranje tog sandžačkog jedinstva će ojačati te dvije države. Sandžak je uvijek davao više nego što je primao. Nisu napravljene putne komunikacije, vi sami finansirate školstvo, zdravstvo je zaostalo, ne ulaže se, sve fabrike su devastirane,

poljoprivreda je zapuštena. Trebala bi Srbija da ulaže u razvoj te regije, ne samo da uzima poreze. Tu moraju intelektualci Sandžaka da se uključe u nalaženju najboljeg rješenja. Treba da se transparentno i pošteno pogleda istini u oči. Treba na demokratski način da tražimo rješenja, da Vi pregovarate sa Srbijom kako taj entitet da se razvija. Imate iskustva, treba uzeti iskustva drugih država koje su riješile taj problem. Vi ste se uvijek u Sandžaku borili za Srbiju. Mene čudi da je sad jedan narod konstitutivan a drugi jeste ili nije, ili nismo sigurni da jeste... Tu treba malo i u Ustavu dotjerati. S druge strane, i taj sistem reprezentacije. Svaki grad koji je etnički izmiješan mora imati policiju etnički izmiješanu i izbalansiranu. Siguran sam da se u Sandžaku, pošto pratim

nisu potekli iz tog naroda. Vi morate dati pravo ljudima do kraja na ispoljavanje vjeroispovijesti, pravo na školovanje na maternjem jeziku, pravo da sarađuje u čitavoj regiji. Meni kao čovjeku nedostaje taj prostor. Počeo sam kao neko ko je vodio dio ljudi, koji je vodio odbranu ove zemlje. Imamo i dalje sa Beogradom probleme. Međutim, ja bih volio da lične probleme ostavim iza sebe, a da narodu u Sandžaku bude dobro i da Srbija krene demokratskim putem. Ta slika je često iskrivljena, jer Srbi uvijek pokušavaju da podijele političare u Sandžaku, da posvađaju narod, da podmetnu itd. To je jedna tehnologija koja je uvijek korišćena protiv Sandžaka, da se pokuša zavladati ljudi, da se pokuša stvoriti slika kao da tamo postoje problemi. Međutim, ljudi loše žive u Sandžaku,

plasirati da bi ta regija, taj entitet stala na noge i da bi bilo bolje i Srbiji. Jer ja, moram priznati da je nama uvijek drago kada vidimo da narod u Srbiji živi dobro. Mi moramo živjeti zajedno i sarađivati.

INTERNACIONALNI UNIVERZITET JE NOSILAC RAZVOJA SANDŽAKA

Danas smo prisustvovali potpisivanju Ugovora o saradnji između Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru i Vašeg univerziteta. Šta će donijeti ta saradnja?

Univerzitet koji ja vodim zove se Sarajevo School of Science and Technology. To je prvi privatni univerzitet u BiH. Nastava se izvodi na engleskom jeziku. Studije traju četiri godine. Studenti dobijaju britanske diplome sa

NE SMIJE SE PONOVI KOSOVSKA GREŠKA

Nama će svima biti bolje ako se primjenjuju demokratski principi. Ne treba srpsko demokratsko rukovodstvo da griješi: „Otišlo je Kosovo, sad ćemo Sandžak da mučimo.“ Ti scenariji nisu dali rezultate. Nadam da će kod njih preovladati političari koji su za demokraciju u Sandžaku, za ravnopravnost Bošnjaka.

U vrlo kratkom vremenu pristigla su dva velika priznanja – jedno je Zlatna plaketa Udruženja građana Federacije BiH porijeklom iz Sandžaka, a drugo Zlatni alem bosanskog gazije. Otkud sad odjednom ta priznanja i šta to za Vas predstavlja?

Ne znam kako da Vam to objasnim. Priznanje bosanskog gazije je velika čast za mene. Malo sam iznenađen. Čovjek nekad zaboravi da li to što radi drugi gledaju i prate, tako da je to jedno priznanje koje nosim sa ponosom i koje je jedna velika obaveza da nastavim pomagati razvoju BiH, razvoju bošnjačkog naroda u cjelini, uključujući naravno i sandžacki entitet, i da na neki način nastavimo da se u sklopu evropskih integracija bošnjački narod inkorporira u sve tokove razvoja. Što se tiče priznanja Sandžaklija, to je njihov gest. Mada sam ja u toku rata podjednako branio i Krajinu i Hercegovinu i Posavinu, i istočnu Bosnu i Sarajevo, jer sam bio zvaničnik ove države. Dakle, ta priznanja su ohrabrenje da se nastavi dalje.

sredstva informiranja, generiraju generacije novih, mladih, perspektivnih političara koji će evropskim metodama i kriterijima dovesti do toga da Sandžak jača kao entitet i da Srbija i Crna Gora jačaju kao države u kojima se nalazi Sandžak. Naravno, respektiramo teritorijalni integritet ovih država, ali tražimo da se Sandžak unutar njih razvija kao jak entitet.

SANDŽAČKO PITANJE JE MEĐUNARODNI PROBLEM

Spomenuste sredstva informiranja. Slika koja često dolazi i doskora je dolazila ovdje iz Sandžaka nije baš bila realna, pogotovu ona koju odašiljaju srbijanski mediji, i do ovdje u Bosnu i dalje dolazi iskrivljena slika. Koliko Vam nedostaje to što niste već dugo u Sandžaku i nemate lični doživljaj tog prostora?

Često razgovaram sa međunarodnim zvaničnicima. U Beogradu je, koliko znam, oformljena jedna diplomatska grupa za Sandžak. Sandžak postaje međunarodni problem zbog kršenja ljudskih prava i pokušaja da se nametnu neki kulturni standardi koji

na selu, u gradu. Velika je nezaposlenost, ne ulaže se u putnu infrastrukturu, ne ulaže se u zdravstvo i školstvo. To su činjenice. To se mora mijenjati. Jer Sandžak kao entitet unutar Srbije i Crne Gore može dobiti međunarodnu pomoć. Može dobiti pomoć islamskog svijeta. Srbija igra na kartu Sandžaka kada joj treba islamski svijet, a kada treba da bude ravnopravna prema Sandžaku – tu nema ništa.

Kako da se narod Sandžaka izbori za te promjene?

Morate se politički i demokratski angažirati.

Imali smo izbore BNV kad je narod svu svoju energiju predao BKZ-u, međutim srbijanski zakonodavni i svi ostali organi ne priznaju, poništavaju tu pobjedu.

To je međunarodni problem. Vaši političari moraju više provoditi vremena u Beogradu, sa ambasadorima vodećih zemalja. Moraju se pojaviti u Briselu. Ako stvari ne budu išle kako treba, vama treba Kancelarija Sandžaka u Briselu koja će te probleme tamo

univerziteta u Bakingemu. Mi sarađujemo sa Britancima i izborili smo se za elitni status u čitavoj regiji, a ne samo u Bosni. Mi vidimo Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru kao nosioca razvoja te regije. Vidimo taj univerzitet koji je pokrenuo i Vladu Srbije da osnuje još jedan univerzitet u Novom Pazaru, tako da se dva univerziteta mogu razvijati i takmičiti. Vlada Srbije će, ja se nadam, ulagati i u jedan i u drugi univerzitet. Za nas je jako bitan sporazum koji smo potpisali, jer želimo da razmjenjujemo ideje o razvoju, želimo da sarađujemo na projektima EU i mi smo ga sa merakom prihvatili i potpisali. Bit će tu nekih budućih naučnih skupova, bit će zajedničkih projekata. Često ćemo razmjenjivati studente, studenti mogu doći da studiraju na naš univerzitet po jedan ili dva semestra. Mi imamo studenata iz Sandžaka. Jedan od najboljih studenata u jednoj generaciji bio je iz Tutina – Klimenta. Mi i dalje imamo jedan broj studenata iz Sandžaka i otvoreni smo, ali glavnina je tamo na Internacionalnom univerzitetu.

BIH NE SMIJE BITI SLIJEPA NA SUDBINU SANDŽAKA

Od vremena kada je konačno oformljena i međunarodno priznata srpska država (1878. godine), a to se dogodilo u vrijeme vladavine knjaza Mihaila Obrenovića i posebno njegovog ministra Ilije Garašanina (vidjeti „Načertanije“), jasno je bilo da se plan gradnje srpske države temelji na realizaciji dva strateška cilja.

Prvi je srbizacija svih pravoslavaca na centralnom Balkanu, a drugi eliminacija nepravoslavaca sa prostora koji je planiran za tu buduću državu. Sve planirane i preduzete mjere tre-

bale su rezultirati stvaranjem velike srpske države na prostoru koji je opisan kao prostor na kojem postoje srpski grobovi.

Teritorija za takvu državu stvarana je nizom ratova koji su započeli krajem 19., a nastavljeni su do kraja 20. stoljeća. Kako je Matija Nenadović kazao: „Bilo je to vrijeme trijebljenja Srbije od Turaka (Bošnjaka muslimanske vjere).“

ZAČETNIK RATA

U svim tim ratovima Srbija je bila začetnik rata ili njegov posredni uzrok, a srpska politika veoma je efika-

sno iskoristila okolnost da su ti ratovi imali širi, anti-osmanski, a u drugom slučaju antiaustrijsko-njemački kontekst, što je Srbiju svrstalo među pobjedničke države Balkanskog saveza i Antante i antifašističke koalicije i omogućilo joj da ostvari dobar dio svojih strateških planova u stvaranju velike Srbije. Tako je nakon ovih ratova došlo do faktičke integracije u Srbiju: Makedonije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Vojvodine, na čijim su teritorijama Srbi postali vladajuća snaga pod okriljem obje Jugoslavije.

Tokom 20. stoljeća dogodilo se da je Srbija, nakon balkanskih ratova, apsorbirala Sandžak i Makedoniju (odgovarajuće ejalete Osmanskog carstva), a nakon Prvog svjetskog rata Vojvodinu, dok je u posljednjem ratu pokušala integrirati u Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, kao i Kninsku Krajinu, zapadnu i istočnu Slavoniju i dijelove Dalmacije.

Dakle, kroz veliki dio 19. i cijelo 20. stoljeće srpska nacionalna politika dosljedno je provodila strategiju širenja Srbije, tj. stvaranja velike Srbije, ne prezajući od ratova, istrebljivanja cijelih naroda i vršenja genocida. U tom pogledu, tu su politiku na određeni način podržavale sve srpske političke snage, pa čak i dobar dio srpskih komunista.

Ipak, historija se ne može definitivno varati pa su Srbi na kraju dobili rezultat koji i politički, i moralno, i sa stajališta efikasnosti i korisnosti, sve te strategije i njihove učinke diskvalificira i stavlja ad acta kao historijski bezvrijedne vojne

i političke poteze, a upravo srpsko nastojanje da se silom stvaraju nove čisto srpske teritorije i države, samom metodom tih akcija otvorilo je nove procese, među koje spada emancipacija Kosova i otvaranje problema Sandžaka.

Cijeli rezultat upornih pokušaja da se sve teritorije koje su naznačene u nebuloznim teorijama mislilaca kalibra Dobrice Ćosića ili Vojislava Šešelja integriraju u jednu Srbiju, sveo se na definitivni gubitak Kosova i nastanak situacije u kojoj je i moguće i opravdano, pa čak i nužno, postaviti pitanje o općem i međunarodnom interesu da se isprave sve te opasne ideje i njihovi učinci i da se cijeli problem kritički razmotri sa stajališta međunarodnog prava, politike i morala.

U taj kontekst spada i pitanje Sandžaka. Nema sumnje da je Sandžak, u odnosu na sve teritorije koje su bile predmet rasprava u novijoj historiji, pet stotina godina bio historijski jasno profilirana teritorija na kojoj su u kontinuitetu živjeli muslimani Bošnjaci, kojima je historijski subjektivitet i značaj bio priznavan na razne načine (to implicira sam pojam Sandžaka), a definitivno je bio priznat i dat uspostavljanjem autonomije Sandžaka tokom Drugog svjetskog rata i Narodno-oslobodilačke borbe naših naroda protiv fašizma.

Srbija i Crna Gora potom su se dogovorile da Sandžak potpuno integriraju u svoje nacionalne teritorije i, uz prešutni pristanak drugih, to je nasilje provedeno. Danas, kada

ALI-PAŠA REDŽEPAGIĆ GUSINJSKI (I)

je na planu međunarodnog prava i politike verificirano pravo matičnih zemalja da se brinu za stanje svojih sunarodnjaka na teritorijama koje su njihove historijske teritorije i na kojima oni žive u kontinuitetu i većini (ukoliko ona nije vještački uništena), opravdano je ponovno postaviti pitanje Sandžaka i njegove pozicije i prava unutar Srbije kao države.

Osnovu ovog stava čini činjenica da je Srbiji priznato pravo brige za status Srba u BiH, u kojoj oni nikada nisu bili ugroženi nego su u okvirima sve tri zajedničke države koje su postojale tokom 20. stoljeća, bili vladajuća politička i ekonomska snaga, i to bez obzira na brojnost u odnosu na bošnjačko i hrvatsko stanovništvo.

Iz toga slijedi da se isto pravo mora priznati i državi BiH, jer je stanovništvo Sandžaka bošnjačko i jednonacionalno s dominantnim stanovništvom BiH, koje, recipročno Srbima, ima pravo na istoznačnu i istovrijednu brigu za svoje sunarodnjake u Srbiji.

Historija Bošnjaka Sandžaka tokom perioda od 1912. do 2011., dakle skoro cijelo stoljeće, obilježena je nasiljem nad njima, prisilnim masovnim iseljavanjima i drugim oblicima podređenosti pa je konstituiranje prava njihove matične države da se brine za njihov položaj sasvim i politički, i humano, i pravno opravdano i nužno.

Niko odgovoran u bosanskoj politici, osobito nakon iskustva odnosa Srbije prema Republici Srpskoj, ne može da se ogluši i negira ovo pravo, nuždu i potrebu. Bošnjaci Sandžaka ne mogu se i ne smiju više ostavljati na volju srpskoj politici i odnosu prema njima.

VOLJA POLITIKE

Dakle, u ovom historijskom momentu apsolutno je ne-

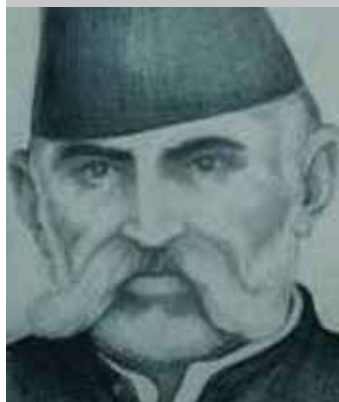
opravdano da Bošnjaci i država BiH, koja je i naša država, ostaju gluhi na sve ono što se zbiva s Bošnjacima u Sandžaku i u historijskoj i u aktuelnoj projekciji. Ne smijemo ostajati slijepi, gluhi i nijemi na manipulacije oko njihovog statusa i prava u Srbiji, u kojoj oni nikako ne mogu biti samo nacionalna manjina nego njen konstitutivni dio isto tako, pa i više, kao što su i Srbi u našoj državi, jer su historijski narod na njenoj teritoriji.

Nužno je da Srbija, kao država i naš partner u regionalnim odnosima, pitanje o pravima Bošnjaka i statusu Sandžaka kao historijske teritorije počne posmatrati adekvatno, a ne sa stajališta politike integralizma i srpstva.

Ne mislim pri tome na bilo kakvu relaciju Sandžaka prema Republici Srpskoj. Stvari u toj relaciji stoje sasvim suprotno. Srbi u BiH nikada nisu bili u nekom posebnom pravnom ili nekom drugom statusu i bili su potpuno izmiješani s ostalim bosanskim stanovnicima.

Sve to nije slučaj s Bošnjacima u Sandžaku. Nad Srbima u BiH nije izvršen nikakav teror od Bošnjaka i bosanske države. Teror je vršila hrvatska kvislinška država NDH, a Bošnjaci su ih branili.

Ali, ako je Srbiji priznato pravo da može da štiti interese Srba u BiH, uključujući i entitet države BiH u kojem su Srbi nasiljem postali vladajuća većina, tada i Bošnjaci imaju prava da legitimno i nenasilno postavljaju pitanja i brinu se za status svojih sunarodnjaka u Sandžaku. Ako su bosanska politika i bošnjački politički establišment do sada bili gluhi na ova pitanja, mi ga moramo probuditi iz sna i upozoriti ga da je to njegova obaveza, a ne stvar dobre volje.

Redžepagići su dali trojicu paša: Ibrahim-pašu, Mehmed-pašu i Ali-pašu. Ali-paša Redžepagić je rođen 1816. godine u Gusinju. Vaspitan je u ratničkom duhu kako bi nastavio tradiciju slav-nih predaka koji su 400 godina vladali krajevima od Skadra do Sjenice i Peći.

Bio je izuzetno obrazovan. Završio je visoke

vojne škole u Istanbulu. Bio je kajmakam Sarajeva. Povratkom u Gusinje, 1852. godine postaje kajmakam Gusinjske kaze. Uživao je veliki autoritet. Prema stanovništvu je imao izuzetno korektan i pravedan odnos. Upravljao je ovim krajem preko trideset godina i služio četiri sultana: Abdul-Medžida, Abdul-Aziza, Murata V i Abdul-Hamida II. Posljednjem je otkazao poslušnost 1878. kada su velike sile, na pritisak Rusije, Plavsko-gusinjski okrug dodijelile Crnoj Gori.

BITKA NA PREVJI 1854.

Dvije godine nakon što je postao gusinjski kajmakam, Ali-beg je ustao u odbranu Plavsko-gusinjskog okruga. Godine 1854. je na brdu Previji kod Andrijevice naneo crnogorskoj vojsci prvi veliki poraz. Na ovom brdu, u neposrednoj blizini Lima, pristigla je crnogorska vojska predvođena oficirima cara Nikolaja I da presiječe Bosanski drum koji je spajao Bosanski vilajet sa Istanbulom. U toku Rusko-Turskog iliti Krimskog rata (1853-1856), Rusija je huškala crnogorska plemena na otimanja teritorija u Hercegovini, Sandžaku i sjevernoj Albaniji. Nikolaj I je, da bi ih pridobio, poslao Proglas u kome je stajalo *da nema mira dok za svoju moćnu imperiju ne dobije Hercegovinu, Bosanske ravnice i jedan dio Albanije*. Danilo I Petrović je za komandanta kombiniranog odreda postavio serdara Jova Piletića. Njegov odred su činila plemena: Pivljani, Drobnjaci, Uskoci, Banjani, Župljani, Nevesinji i Vasojevići. Nikolaj I je poslao pukovnika Jegora P. Kovalenskog da zapovijeda akcijom. Prema njegovom planu, trebalo je krenuti 7.000 boraca iz crnogorskih brda i Hercegovine, doline Lima i Ibra u akciju presijecanja puta kroz Sandžak. Združene rusko-crnogorske snage su trebale s prostora Gornjeg Polimlja i Potarja krenuti dolinom Lima i Morače u pravcu Novog Pazara. Jake snage krenule su u pravcu Plava i Gusinja ne nadajući se nikakvom otporu. Ali-beg je otkrio ovaj plan i utvrdio vojsku na brdu Previji. U bici koja je započeta oko Murine, a okončana na Previji, neprijatelju je nanijet težak poraz.

Nakon ovog događaja, došla je vijest da su evropske sile na Berlinskom kongresu dodijelile plavsko-gusinjski kraj Knjaževini Crnoj Gori. Bošnjačko i albansko stanovništvo se suprotstavilo tim odredbama.

ŠTA BAKIR IZETBEGOVIĆ NE ZNA O MUFTIJAMA

Sastanak u Karađorđevu ipak bi mogao, bar sa stanovišta Islamske zajednice, rezultirati istim posljedicama kao i sastanak Tuđmana i Miloševića.

Dva puta je Sandžak bio tema između mene i rahmetli Alije Izetbegovića. Prvi put to je bilo po svršetku rata, kada sam ga molio da primi Rasima Ljajića, tadašnjeg oponenta Sulejmana Ugljanina. Vjerovao sam da će to učiniti, jer je Ugljanin podržavao Harisa Silajdžića, koji je bio „zabio nož u leđa Aliji“. Ali, Izetbegović je odbijao primiti Ljajića, jer se nije želio miješati u politiku Sandžaka. „Ako bih to učinio, ispalo bi da radim isto što i Tuđman nama u Hercegovini.“ – branio se Izetbegović. „Ali, Tuđman vodi zločinačku politiku prema BiH. Mi bismo, valjda se podrazumijeva, pozitivno djelovali u Sandžaku. Rasim je bolji i kao čovjek i kao političar od Sulje, a i prihvatljiviji je za međunarodnu zajednicu“ – uzaludno sam insistirao na njegovu prijemu.

ĐINĐIĆEVA PORUKA

Drugi put sam, nakon što mu je Džemo Latić prenio poruku Zorana Đinđića, a preko muftije Muamera ef. Zukorlića, u Centrali SDA pitao sam Izetbegovića šta će poduzeti u vezi s tim. Koliko se sjećam, nije bio baš oduševljen ovom idejom. Tada sam svaku njegovu bezvoljnost pripisivao starosti i bolesti. Đinđić je poručio da želi otvoriti srpsko-bošnjački dijalog i u tome je kao partnera vidio Aliju Izetbegovića. Iako je Lagumdžija bio domaćin Đinđiću prili-

kom posjete Sarajevu, kao lider Alijanse za promjene, Đinđić ga je opisao da je „poput našeg Rasima, koji se samo licka pred ogledalom prije pojavljivanja pred medijima.“ O ovome sam, kasnije, razgovarao i s Bakirom Izetbegovićem, koji mi je otkrio da je Đinđić rođen na njihovom porodičnom imanju u Bosanskom Šamcu.

Smrću Zorana Đinđića, u srpsko-bošnjačkim odnosima, posebno u pogledu Sandžaka, sve se tumble promijenilo. Očekivalo se da će Boris Tadić, kao nasljednik pokojnog Đinđića, preuzeti i nastaviti „tamo gdje je Zoran stao“, pa je reis Cerić, više po savjetu nekih stranih diplomata nego iz osobnog uvjerenja, posjetio Tadića u Beogradu, nudeći mu dijalog. Đinđićev nasljednik, međutim, radio je suprotno, kao što će se i nasljednik Alije u Predsjedništvu BiH naopačke miješati u pitanja Bošnjaka u Srbiji. Prvo je Bakir Izetbegović dao nekakve izjave o Kosovu i Sandžaku, koje je naknadno korigirao u smislu da nije mislio ono što je izjavio, odnosno nije primio one koje je primio, već da je imao susret s nekom delegacijom iz Sandžaka, itd. Da bi prilikom nedavnog trojnog sastanka predsjednika Srbije, Turske i BiH jedna od tema bila pitanje izbora novog reisu-uleme u BiH.

Izetbegović je prvo kazao da su mu preči odnosi sa Srbima nego s Albancima, jer se „Albanci i nisu baš pretgrli kada je u pitanju pomoć u vrijeme rata u BiH“. Zatim je u svom kabinetu primio delegaciju

iz Sandžaka, sa dr. Mevludinom Dudićem na čelu, koja se smatra „izaslanstvom muftije Zukorlića“. Onda je prisustvovao jednom sijelu koje je organiziralo Udruženja Sandžaklija u Sarajevu, na kojem je reis dr. Mustafa-ef. Cerić poklonio sabrana djela Alije Izetbegovića muftiji Zukorliću, iskazujući mu komplimente kao „muftiji koji dobro radi svoj posao“. Iz tog komplimenta Bakir je, očito, zaključio da „reis Cerić priprema muftiju Zukorlića za svog nasljednika“. E, da bi se oprao o pristrasnosti i držanja jedne strane u Sandžaku, uoči sastanka u Karađorđevu, susreo se i s Muhamedom Jusufspahićem, muftijom beogradskim, koji je postao miljenik općesrpske politike i medija. Također, i sam predsjednik Turske Abdulah Gul (Abdullah) sastao se sa Sulejmanom Ugljaninom u Beogradu.

Zbog takvog mešetarenja i miješanja u stvari IZ u BiH, Rijaset je izdao saopćenje za javnost u kojem je osudio razgovore u Karađorđevu kao miješanje u stvari Islamske zajednice.

KEBO KOD GLIGORIJA

Kako je sastanak u Karađorđevu bio sazvan primarno radi pokušaja privole Milorada Dodika da prihvati pregovore sa, tzv., platformašima za formiranje vlasti na državnom nivou, odnosno da odustane od referenduma, tom sastanku prethodio je susret Mirsada Kebe s vladikom Gligorijem u Mostaru. Kebo je vladiki Gligoriju donirao milion i pet stotina hiljada KM za obnovu pravoslavne crkve u Žitomislčićima kod Mostara. Kako se Gligorije smatra

najvećim autoritetom i duhovnim ideologom Milorada Dodika, jasno je čemu je primarno trebala poslužiti Kebina donacija! Ali, nakon što je Dodik izjavio da uopće nije pratio sastanak u Karađorđevu te već sutradan u „Službenom listu“ objavio Zakon o referendumu, trojni sastanak u Karađorđevu ostat će upamćen kao da je sazvan radi pitanja izbora reisu-uleme, a ne zbog Dodikove politike.

Tako se stječe dojam da su pregovori u Karađorđevu vođeni u duhu „Memoranduma 2“, prema kojem je Islamska zajednica glavni problem srpsko-bošnjačkih odnosa, odnosno Srbije i BiH. Ako bi, ne daj Bože, i bilo tako, da je Islamska zajednica glavni problem, njen historijat govori da je njen rad u bitnome diktiran iz Istanbula i Beograda, a posebno sam izbor reisu-uleme.

Javnost još ne zna kakvi su planovi srpske politike prema Bošnjacima. Jedan od sljedećih poteza Milorada Dodika mogao bi

biti i formiranje islamske zajednice RS. To bi Dodik već učinio da ima dovoljno kadrova, što će reći imama, koji bi bili voljni biti finansirani iz budžeta RS. Zato se računa na medresu, odnosno novoosnovani Fakultet islamskih nauka u Beogradu, koji finansira Vlada Srbije, odakle bi se zapošljavali imami u RS.

Nažalost, Bošnjaci uopće ne pamte i ne prate šta se dešava s Islamskom zajednicom u Srbiji. Najeklatantniji primjer nepoznavanja kako historije tako i suvremenih dešavanja jesu istupi samog Bakira Izetbegovića. On tako olahko, a tako prepotentno iznosi mišljenje o Bošnjacima te im presuđuje i naređuje, kao da je bogomdani vođa. On nikako nije rijetka neuka politička pojava kod Bošnjaka. Stoga je važnije šta Bošnjaci, pa i oni u Sandžaku, misle o Bakiru Izetbegoviću nego on o njima. Ipak bi bilo očekivano da bar on zna ko je Hamdija

Jusufspahić, ako je ikad razgovarao sa svojim ocem o njegovim prijateljima i neprijateljima.

Da podsjetimo. Jusufspahić je kao muftija beogradski inscenirao slučaj u Poriću kod Bugojna početkom osamdesetih, kako tvrdi Muhamed Bešić, tadašnji visoki republički funkcioner, po nalogu Udbe, kako bi bio uhapšen Husejn-ef. Đozo, dugogodišnji prijatelj i istomišljenik Alije Izetbegovića.

I da nije presvisnuo zbog medijske i politke harange, rahmetli Đozo bio bi prvi, prije Alije, na optuženičkoj klupi 1983. godine. Od tog momenta pa sve do dovođenja muftije tuzlanskog Mujića, inače oficira Ozne, za reisa 1987., što se smatra jednim od strateških političkih ciljeva „Memoranduma 1“ SANU-a, uoči raspada Jugoslavije, Jusufspahić djeluje projugoslavenski. Javno se izjašnjavao kao Jugoslaven. Podržat će Slobodana Miloševića, pa će tako i biti, kao jedina ahmedija, na Gazimestanu 1989., kada su najavljeni ratovi. Kasnije će podržavati i drugovati s Vojislavom Šešljem, osuđivat će udare

NATO-a na Srbiju, kao i vojnu intervenciju u Iraku, a podržavat će Sadama Huseina i Osamu bin Ladenu, itd. Kao veliki poklonik Titove politike, izjavljivao je nebulozno da je Tito umro kao musliman te da je ponekad s Titom pio šampanjac.

Negativni tekstovi

Zašto je danas tako važno i tako bitno podsjetiti javnost na ove detalje iz biografije Jusufspahića?

Da bi se pravilnije sagledala situacija među Bošnjacima u Srbiji. Jer, muftija Zukorlić, koji je postao muftija sa samo 23 godine, za razliku od Jusufspahića je javno podržao samo Zorana Đinđića! Zatim, nije pitanje samo muftije Zukorlića može li on i želi li on surađivati s porodičnom dinastijom Jusufspahića, koja je okupirala Bajrakli džamiju, kako to pojednostavljeno sugerira neuki Bakir Izetbegović, već je pitanje da li bi sandžački muslimani prihvatili ovakvog (prosrpskog) muftiju!

Pa čak nisu problem ni sami Jusufspahić i Zukorlić, već je problem oživljavanja Ustava dr. Srškića, prema kojem Islamska zajednica gubi svoju samoupravu, a kojeg je ponosni reis Džemaludin Čaušević odbio, ponudivši srpskom monarhu svoju ahmediju s glave, a prilježni muftija banjalučki Maglajlić prihvatio. Zbog toga je o muftiji Zukorliću napisano više negativnih tekstova u srpskim medijima nego o Bin Ladenu. Razlika između muftije Zukorlića i Bin Ladenu u srpskim medijima je u tome što je Bin Laden bombardirao one koji su bombardirali Beograd!

Zato bi sastanak u Karađorđevu, ipak mogao, bar sa stanovišta Islamske zajednice, rezultirati istim posljedicama kao i sastanak Tuđmana i Miloševića! Formalna razlika bila bi u tome što prvom sastanku u Karađorđevu nije prisustvovao Alija, a na drugom je bio njegov sin Bakir Izetbegović, dok suštinske razlika i nema. Ili ima onoliko koliko se razlikuju memorandumima SANU-a 1 i 2!

Treba li reis Cerić ostati na čelu IZBiH?

Osim reisa Džemaludina Čauševića, sigurno će, kao najmarkantnija figura među reisima ostati dr. Mustafafef. Cerić. On je uz reisa Kemuru imao najduži staž na funkciji reisul-uleme. Ali, on je biran i u najdemokratskijim uvjetima, u smislu kad su Bošnjaci nakon stoljeća okupacije i tutorstva sami odlučivali o svojim političkim, pa i vjerskim liderima. Prema postojećem Ustavu Islamske zajednice, on se ne bi mogao kandidirati treći put za ovu funkciju. Ali, postoje prijedlozi o izmjeni Ustava Islamske zajednice. Jedan od prijedloga je i da mandat reisul-uleme bude doživotan. Argument po kojima bi reis Cerić mogao, a više trebao ostati reisul-ulema, osim njegove nesporne harizme i ugleda u svijetu, jeste da je on bio jedan od najmlađih reisa. On bi imao (samo!) 60 godina ako bi sljedeće godine otišao u penziju. Za usporedbu, Alija Izetbegović je imao više godina kad je postao predsjednik SDA, odnosno BiH. A kako se BiH nalazi u veoma, veoma ozbiljnoj krizi, što posebno treba brinuti Bošnjake, vrlo je ozbiljno pitanje treba li, u slučaju vanrednih političkih prilika, ukloniti dr. Cerića s javne scene. Jer, ipak, ma ko bio novi reis, teško bi se mogao oduprijeti Sulejmanu Tihiću, pa, kao što se vidi iz priloženoga, i Bakiru Izetbegoviću, da SDA ovlada i Islamskom zajednicom! A još je važnije pitanje kako bi se neki novi reis nosio s ovako agresivnom srpskom politikom!

DALEKO JE KOPENHAGEN

U zabludi su predstavnici manjina u vladajućoj koaliciji, jer ni oni se ne pitaju. Predstavnik manjina vladajuća stranka iz Beograda koristi u instant političke svrhe, a nakon nekog vremena ih odbaci.

Mihail SPANJEK

Rodio sam se Jugoslavi. To je bila domovina „svih naroda i narodnosti“. Himna nam je bila *Hej Slovaci*, slovačkog romantičarskog pjesnika Sama Tomášika iz 1834. Originalni naziv *Na Slovane*, kasnije je preimenovan u *Hej Slovaci*. Tomašik je rođen 1813. u Ješavskoj Teplici, a preminuo je 1887. u Chyžnu. Za vrijeme socijalizma u Slovačkoj, gurnut je u drugi plan, jer je bio protestantski svećenik, ali zato ima ulicu u Bačkom Petrovcu.

Himna bi trebala biti prigodna pjesma koja budi osjećaj pripadnosti, patriotizam i ponos na državu u kojoj živimo. Šta od ovog budi nova himna Srbije kod trećine građana? Kako da se nadahnjem pjesmom koja slavi kralja, kada nisam monarhista? Kako da se nadahnjem pjesmom koja slavi srpski rod, kada nisam Srbin? Kako da budem patriota i spreman da poginem za državu koja me se u startu odrekla i proglasila građaninom drugog reda ili pukim poreskim obveznikom koji ima da gine za spas srpskog kralja i srpskog roda?

Spomenuta himna mi budi osjećanje frustriranosti, da ovo nije moja država, da me država u kojoj sam rođen i kojoj plaćam porez (što u novcu, što ako treba životom) ne voli, da sam građaninom drugog reda koji se ništa ne pita i čije se mišljenje ne uvažava samo zato što nisam predstavnik većinskog naroda. Na koji način budi osjećanje pripadnosti ovoj državi ova pjesma kod 30% građana? Šta se htjelo postići neustavnim namećanjem ove pjesme? Koji je to bolesni i zao um mislio da je ovo baš ono šta treba simbolizirati Srbiju koja se još uvijek proklamira kao građanska? Srbiju koja bi htjela biti dio evropske civilizacije? Nažalost, vidimo da srbijanska vlast vodu kaže a vino pije, deklarira jedno a postupa suprotno. Političari u Briselu mi kažu da su predstavnici Srbije već pročitani jer ujutru lažu

Vašington, popodne Brisel a uvečer Moskvu, pritom ne poštuju pravo na različitost. Čak ni u Ustavu nisu konkretno nabrojane manjine. Član 1 nesretnog Ustava glasi: *Republika Srbija je država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive* – što znači da imamo Srbe i građane. A šta pomisle manjine kad gledaju predsjednika manjina koji pri pjevanju himne još diže i tri prsta?

LOŠA DRŽAVNA UPRAVA

Srbija je izgubila Kosovo odmah nakon što ga je dobila tako što je na to isto Kosovo dobijeno u Prvom balkanskom ratu slala državnu upravu koja simbolizira vlast jedne države po principu kaznene ekspedicije. Na Kosovo su slani samo činovnici koji su bili kažnjeni zbog korupcije, malverzacija i prevare. Možete zamisliti kako su se ponašali tamo gdje su imali odriježene ruke. I kakav su utisak ostavili na novodobijeno stanovništvo. Mora da im je narastao patriotizam do neba. To je ista logika koja je rastjerala od sebe sve komšije i prijatelje.

Dobri su nam samo oni koji žmire i ne komentiraju naše greške, samo oni koji odobravaju naše postupke. Pravi prijatelj i komšija skrene pažnju na naše greške, ne iz zlobe već dobre namjere, jer ko još voli imati prijatelja koji je anfant terrible? Ali, bolesna i zla logika to ne doživljava kao dobrotu, već zavist, zlonamjernost i zavjeru. Bolesni um će uvijek naći opravdanje za svoje postupke i na miru nastaviti dalje. Nikad ne zastajući da se zapita – A da možda nisam u pravu? Da nisam možda negdje pogriješio? Gdje i zašto pravim grešku?

To je ista logika koju smo tako naivno pripisivali liku i

djelu Slobodana Miloševića. Ali Sloba nije mrtav, on i dalje živi i radi u beogradskim glavama. Sloba čak nije tu logiku izmislio, on ju je samo iskorišćavao da ostane na vlasti, jer Sloba nije bio (ma koliko mi mislili) pravi nacionalista već istinski komunist, kome cilj opravdava sva sredstva. Nacionalizam mu je bio samo sredstvo da dođe do cilja, komunizma. Ovo što sad imamo su pravi, neogoljeni nacionalisti po Memorandumu SANU. One koja je zadala cilj svom narodu (granice virtualne Srbije: Ogulin, Karlovac, Virovitica) i onu historijsku tezu *gdje su srpski grobovi tu je srpska zemlja*. Kao da taj cilj već nisu platile generacije mladih iz Srbije, Hrvatske, BiH... Ili su se opet brkati majori i kompanija dohvatili digitrona i izračunali da se srpski nacionalni korpus oporavio dovoljno i da ima novog neupotrijebljenog topovskog mesa. U ovo meso bi najrađe strpali manjine, po oprobanoj praksi iz Vukovara.

KO ĆE DA ZAPALI VOJVODANSKO ŽITO?

Danas u Srbiji imamo status „nacionalne manjine“. I to na papiru, u praksi kako gdje, negdje vrlo slabo sprovođenje prava a negdje nikako. Kopenhaški kriteriji za prijem novih članica EU su jasni, ali se u Srbiji ne sprovode. Nema pravne države, nema demokratskog poretka, nema poštovanja ljudskih i manjinskih prava.

Vraćam se svojoj prvoj ljubavi, AP Vojvodini, gdje se mogu ponositi etničkim slovačkim porijeklom i vojvođanskom ravnicom, autonomnom domovinom. Naša vojvođanska ravnica prošarana brazdamama i „narodnostima“ Mađarima, Slovacima, Rumunima, Rusinima... Matrica vladanja zvaničnog Beograda se vidi u činjenici da u novoj kozmetički rekonstruiranoj vladi nema nijednog ministra iz APV? Kao tobože slučajno.

Treba javno prezentirati činjenice i usporediti metode

vladavine Miloševića (1990-2000) i „demokratske“ Srbije (2000-2010) prema manjinskim zajednicama. Nema razlike, naprotiv sve češće možemo čuti mišljenje da je Milošević bio pošteniji od nasljednika.

Vlast iz Nemanjine već dugo ne rješava nagomilane probleme. Ovakvim sistemima

Svaki režim je birao „poštene“ pripadnike etničkih manjina i njima se deklarirao pred međunarodnom zajednicom floskulu *manjine imaju sva prava*. E pa, mislim da nemaju, možda imaju jataci režima slovačke nacionalnosti, ali običan čovjek ima sve manje i manje. Kako da budem „poštenu“ Slovačku po uzoru na „poštenu“ Albance, „poštenu“ Bošnjake? U prijevodu „pošten“ znači čuti, slušaj i malo ukradi kad ti režim dozvoli.

upravljanja će uskoro doći kraj. Vlast je očito izgubila osjećaj za vrijeme i prostor. Misli da preko državnih medija cenzurom sakrije istinu. Ali ne zaboravite, i Vojvođani su mirni do jedne granice, ali onog trenutka kad postanu gladni oni će da uzmu vile i motike u ruke. Sve su gladniji. Obećan im je boljitak 2000. godine, a jedanaest ljeta kasnije i slijep vidi da Vladi nije stalo do boljitka. Sa funkcija trebaju otići predstavnici vlasti kojima je privatni interes ispred boljitka stanovnika. Čim prije se to desi, tim bolje za sve. Promjene moraju biti korjenite od lokalnih samouprava, preko parlamenta AP Vojvodine do Republičkog parlamenta. Narodnostima u Vojvodini je fitilj pri kraju. Ne trebam napominjati da i dalje svi zajedno sjedimo na buretu baruta. Ako plane vojvođansko žito, Kosovo će biti bajka. I ko će biti kriv?

PREDIZBORNE I POSTIZBORNE ZAVRZLAME

Primakli se izbori u Srbiji... I parlamentarni i predsjednički i lokalni... Ko zna šta se kuha po stranačkim kuhinjama i sa kakvim specijalitetima će stranke i koalicije izići pred birače. Prošli put su nam toliko „specijalitet“ poslužili da nas tri godine stomak hronično boli... Baš me živo zanima šta će nam biti na meniju u kampanji na sljedećim parlamentarnim i lokalnim izborima, koji će po svojoj prilici biti raspisani u redovnom terminu 2012. Da rezimiramo šta se sve izdešavalo od posljednjih izbora...

Demokratska stranka je najviše izgubila, ali i najviše obećavala. Nikako mi nije jasno šta se to s njima desilo u posljednje tri godine. Imali su jako dobar kadar (bar smo tako mislili), kvalitetan program – ali na kraju ništa. Zašto je tako ispalo? Bez obzira što su bili najjači na posljednjim izborima i osvojili najviše povjerenje birača, nisu mogli sa srodnim strankama napraviti koaliciju, već su se na tvrdi odbijanje koalicije od strane SRS-a, DSS-a i NS-a morali okrenuti SPS-u, svom najvećem i najljucem protivniku. Čudo ti je ova politika i ova predizborna kombinatorika gdje se od nepomirljivih stavova napravi historijsko pomirenje dva ljuta protivnika. I tako se sastavi jedna od najglomaznijih vlada u Srbiji sa 24 ministarstva. Ne kažem samo vlada DS-a i SPS-a, već još milion malih partija. E, tu je glavni problem zato što za

svaki pogrešan potez vlade kao glavnog krivca svi vide najveću stranku, stranku koja ima premijera a to je u ovoj vladi slučaj sa DS-om. To je cijena vlasti. Ništa drugo. Ništa se bolje nisu ni proslavile ostale stranke. I one su od ministarstava koja su dobili koalicionim dogovorom napravili feude u kojima se nisu proslavili. I iste te male stranke će ponovo strepiti da li će preskočiti cenzus i tako sve u krug.

A šta smo mi dobili, odnosno, izgubili? Od novih radnih mjesta, novih puteva, većih plata – dobili smo otkaze, štrajkove, besparicu, najskuplje gorivo, još skuplju hranu, račune... Ima li kraja lošim vijestima? Sa ovom vladom teško.

Opozicija u Srbiji je priča za sebe. Oni su u totalnom rasulu. To je evidentno. U stvari, mi nemamo jednu opoziciju već tri ili četiri. Kako? Pa ima različitih ideologija, taman koliko i stranaka opozicije. Zato djeluje kao da je u rasulu. Oni su, ustvari, u raskoraku ideja, programa, svega. Oni vide probleme. U ovoj zemlji ih jedino čorav nebi vidio, ali ne predlažu ništa konkretno da bi se ti isti problemi riješili.

LDP traži da se napravi totalni zaokret u politici, i u tome ih zdušno podržavam. Stvarno je krajnje vrijeme da se otvori novo poglavlje i nov pristup problemima u Srbiji. Kako? Tako što će se problem rješavati na vrijeme i tako što će se vlast baviti uzrocima a ne posljedicama problema.

Resetirani evropejac, kako skoro reče jedan direktor televizije za Tomu Nikolića, toliko se izblamirao s onim štrajkom glađu da je to katastrofa. Vidjeli smo da se štrajkuje glađu za prava radnika, studenata, pa čak i za izbornu krađe, ali da neko štrajkuje glađu radi raspisivanja izbora i to deset mjeseci unaprijed – to je stvarno smiješno. Ne znam sa kojim će to programom SNS izići na sljedeće izbore i šta oni konkretno imaju ponuditi biračima. Dobit će veliki broj glasova, ali mislim da će većinom to biti glasovi protiv vlasti a ne što se vjeruje u program SNS-a.

DSS i SRS su toliko postale „dosadne“ stranke da je to nevjerojatno. Prosto ni oni više ne vjeruju u ono što pričaju. Kakva je to politika? *Kosovo je Srbija!* – i šta dalje? Ništa. Umjesto da objasne kako misle ostvariti tu veliku misao i ideju (čak su i bedževe štampali s tom epohalnom rečenicom), smatraju da je dovoljno što imaju taj stav – i za prosječnog birača je to dovoljno. E nije! Ako već forsiraju tzv. kosovsku politiku onda treba da završe svoju misao do kraja.

Do izbora je ostalo još manje od godinu dana, a niko ne zna šta će stranke ponuditi biračima u sljedećoj predizbornoj kampanji. Znamo da će malo toga ispuniti, ali se iskreno nadamo da će ovaj put biti bar malo umjereniji i realniji u obećanjima.

NACIJA

Grupa Bošnjaka iz Mostara, Sarajeva i Počitelja brodom je prije više od 130 godina krenula ka Turskoj. Zadesilo ih nevrijeme, pa su jedva pristali na nepoznatu obalu. Pitali su: „Je li ovo Turska? Da, ovo je Turska.“ – odgovoreno im je. Tako su tu, u Draču, trajno ostali. Bošnjaka ima i u Firi, Kavaji, Tirani i drugim gradovima.

U Draču i okolnim naseljima Šijak, Kodžaz i Borak danas živi oko 10.000 Bošnjaka. Oni žive na oko 40 km od Tirane. Isprva su došli 1876. godine. Bilo je 13 porodica iz Mostara koje su krenule za Tursku, ali kvar na brodu ih je primorao da tu ostanu. Dvije velike grupe koje su nastanile selo Borak, došle su 1879. i 1884. godine.

Do 1948. godine, vjenčanja su se u većini slučajeva obavljala isključivo među doseljenicima iz Bosne. Pravilo da se vjenčavaju samo sa Bošnjacima, prvi put je prekršeno 1940. godine. I danas, svako dijete i svaka nevjesta uče jezik. Da se ne izgubi identitet, 2008. u selo Borak, bosanskohercegovačke

BOŠNJACI U ALBANIJI

vlači vlasti su poslale Nurka Delalića da ovdašnje osnovce podučava bosanskom jeziku. Pošto Delalić ne zna albanski, a većina učenika ne zna bosanski, Amir Cigić, učenik trećeg razreda, služi mu kao prevodilac. Naselje Borak je prije par godina posjetio i nekadašnji predsjedavajući predsjedništva BiH Haris Silajdžić. Obećao je da će se založiti za liberalizaciju viza Bošnjacima koji žele da otputuju u Bosnu, kao i za otvaranje ambasade u Tirani.

Bošnjaci u Albaniji nikada nisu tretirani kao manjina, već su intergrirani u svakodnevni život. Prekid odnosa sa Jugoslavijom 1948. godine, donio je i prekid odnosa između ovih Bošnjaka sa njihovim bližnjima. Ti odnosi su se počeli ponovo uspostavljati poslije 1990. godine. Režim Envera Hodže promijenio im je i prezimena, izbjegavajući slavenske završetke ili ih

često mjenjajući u potpunosti. Tek sada su počeli vraćati pređašnja prezimena.

Bošnjačka zajednica danas broji više od 10.000 stanovnika i rasprostire se i na susjednom selo Koxhas. Bošnjaci u Albaniji imaju i Udruženje „Zambak“. Prvi cilj ovog udruženja je obezbjeđivanje nastavljanja učenja jezika. Pored velike izoliranosti, nedozvoljavanja slušanja i gledanja tadašnjih jugoslovenskih radija i televizije, i «zabetonirane granice», Bošnjaci u Albaniji su sačuvali svoj jezik, kulturu i običaje. Donedavno se u ostalim krajevima zemlje malo znalo o Bošnjacima. Jer nisu zvanično priznati kao nacionalna manjina. Nisu politički organizirani. No prije par godina, naš čovjek iz Plava, Orion Balić novinar i urednik na prestižnoj tiranskoj TVALSAT, snimio je jednostranu reportažu o Bošnjacima koja

je reprizirana nekoliko puta. Tako je širi auditorij saznao da ovdje žive i Bošnjaci koji imaju svoju kulturu i svoje običaje.

Bošnjaci u Albaniji imaju veliki broj intelektualaca, počevši od glavnih i odgovornih urednika tiranskih listova, doktora nauka, umjetnika, profesora raznih profila, inženjera, pravnika, pjesnika, poput Fatmira Bačija, jednog od najboljih pjesnika u Albaniji, veoma čestog gostu raznih bošnjačkih manifestacija na Kosovu. Njihova najveća radost i gostoprimstvo se vide kada im dođu musafiri iz Bosne i Sandžaka. Uvijek ih srdačno očekaju. Njihov primjer čuvanja vjere, običaja i jezika zaslužuje svako poštovanje.

RIBA RIBNJAKU ODGRIZE REP

Ovih dana se čuju razne špekulacije o prodaji HK „Vojin Popović“, u čijem su vlasništvu klanica sa ogromnim hladnjačama velikog kapaciteta, poljoprivredna gazdinstva, posjed od preko 1000 h, domaća radinost, lanac trgovina i Ribnjak na Pazarištu.

Oko 260 radnika, koji su, doduše u štrajku, dočekali stečaj ovog nekadašnjeg giganta u bivšoj Jugoslaviji, primili su ovih dana na lične račune po četiri stotine pedeset hiljada dinara. Ta sredstva dobili su od Ministarstva Rada i socijalne politike na kontu socijalnog programa ili jednokratne pomoći. Prema izjavi srbijanskih političara, planira se ulaganje pet miliona eura u Vojin Popović, i dvjesta miliona dinara za socijalni program, gdje je ovom drugom svotom novca isplaćena jednokratna pomoć radnicima. Od 15. 10. 2005., radnicima je prestao radni odnos, kompanija je ušla u montirani stečaj, a oni su poslani na biro rada. Montirani stečaj je nastupio još za vrijeme gradonačelnikovanja Sulej-

zakonito sa spiska za taj vid nadoknade, te su počele tenzije i potraživanja isplata zaostalih zarada od kraja 2005. do početka stečaja.

Uništavanje giganta i ponosa cijelog sjeverno-sandžačkog kraja, najslikovitije se vidi na primjeru Ribnjaka kalifornijske pastrmke na Pazarištu, šest kilometara udaljenog od centra grada.

Cijenjen za najveći Ribnjak u Evropi, koji ima oko dva hektara površine vodenih ogledala, a preko tri hektara zemljišta u posjedu, kapaciteta proizvodnje hiljadu tona konzumne kalifornijske pastrmke na godišnjem nivou, i mrjestilištem sa čak deset miliona komada mlađi, od kojih je 80% bilo namijenjeno isključivo izvozu. Ribnjak se snabdijeva vodom idealnom za proizvodnju specifične kalifornijske pastrmke čija temperatura ljeti i zimi varira samo dva stepena. Jedan od aduta pastrmke sa Pazarišta bila je i činjenica da dolazi iz netaknute prirode.

Svega 500 metara od ribnjaka Vojin Popović izvanredno funkcioniše privatni ribnjak

mana Ugljanina, a sve u cilju kako bi radnike lišili akcija kompanije, dok je posljednja isplata postignuta dogovorom sa Agencijom za privatizaciju, kako bi radnici za uzvrat oduštalali od štrajka i osporavanja prodaje kompanije.

Radnici koji su primali mjesečnu pomoć na birou rada skinuti su ne-

Danas je Ribnjak postao strašilo u tom netaknutom prirodnom okruženju i bolna rana u srcima onih koji ga se sjećaju u njegovom stvarnom svjetlu.

Prazni bazeni puni žabokrečine, mulja, na više mjesta oštećeni zubom vremena i neodržavanja. Potpuno je uništeno četrdeset bazena za mriješćenje mlađi koja je bila potpuno nova pogonska jedinica od čvrstog materijala. Motel koji se u jednom navratu pokušao ispraviti, zapušten je u korovu. A bio je omiljeno

mjesto za izlazak Novopazaraca.

Do prije nekoliko godina, ribnjak je odlično poslovao. Za njega su bili zainteresirani mnogi strani ulagači od kojih se ističu neke belgijske firme. Međutim, državi uporno odgovara da se ovakav kapacitetan, relativno mlad fabrikantski ljepotan, koji je osnovan 1956. godine, pokori do dna

Umjesto riba, bazenima plutaju uginuli psi

i da se nakon toga rasparčan podijeli poput plijena među divljim životinjama.

Jedan od zakupaca ribnjaka bila je Ljiljana Buha, supruga Ljubiše Buhe Čumeta, tokom 2006. Ona je za zakup plaćala samo 48.000 dinara mjesečno. Ribnjak i klanicu pod zakup je dala tadašnja stečajna upravnica Vesna Vesić, a magacine rukovodstvo firme.

U trenutku kada je imovina ovog giganta trebalo da se proda, uhapšena je stečajna upravnica Vesna Vesić, kojoj je potom „oduzeta“ ova firma, a nešto kasnije Viši trgovinski sud u Beogradu oduzeo je slučaj „Vojin Popović“ od Trgovinskog suda u Kraljevu i dodijelio ga Trgovinskom sudu u Užicu, koji je za novog stečajnog upravnika odredio Budimira Avramovića.

Kakva su rješenja ostala za ovu fabriku pokazat će vrijeme, a fotografije koje su reporteri revije „Sandžak“ uslikali nedaleko od slavnog Ribnjaka govore više od riječi. Mali privatni ribnjak sa dva-tri bazena punih pastrmke radi nesmetano u svom prirodnom okruženju. Dok nekom prirodo ne smrkne – drugome ne sviće.

SANDŽAK U MEĐUVREMENU

KAŠNJENJE OBJAVLJIVANJA REZULTATA POPISA

Crna Gora nije odgovorna država. Prije neki dan je „Monstrat“ objavio samo broj stanovnika (oko 625.000), kao i da više od pola žitelja žive u Podgorici, Nikšiću i Bijelom Polju. Dočim, rezultati o nacionalnoj, vjerskoj i jezičkoj pripadnosti čeka novo vrijeme i politički signal nakon friziranja i šminkanja. Za vrijeme i nakon popisa, obišli smo više sredina u kojima žive Bošnjaci, kako u Južnom Sandžaku tako i u drugim regijama od Podgorice, Konika, Tuza, Nikšića, Bara i Ulcinja. Nailazili smo na slična događanja kao u Plavu, Gusinju, Haremima, Bihoru, Rožajama, Pljevljima, Bijelom Polju Beranama, itd., da su popisivači bitno utjecali na stanovništvo, sugerirajući im kako im djeca ne bi imala problema da je najbolje da upišu *crnogorski jezik*, a kao nacionalnu pripadnost *musliman*. To je rađeno zato što su crnogorske vlasti uvidjele da raste srpska svijest, te će pripadnika ovog naroda biti mnogo više nego na prethodnom popisu. Tako bi se smanjio broj Đukanovićevih i Krivokapićevih Crnogoraca, te tu razliku trebaju nadomjestiti vještim popisivanjem i ubjeđivanjem Bošnjaka da ne budu ono što jesu, da se upišu kao Crnogorci. I dalje, zvanična vlast Crne Gore plaši Bošnjake u Južnom Sandžaku Srbima, sprovodeći veće pokrštavanje nego što je to činio zloglasni Avro Cemović 1913. godine, u vremenu prozelitizma.

ULOGA IDEOLOGIJE U ASIMILACIJI BOŠNJAKA

Crnogorsko-srpska nacionalistička ideologija, filozofski rečeno, kao iskrivljena društvena svijest, ima posebno uporište u srpsko-crnogorskoj politici prema Sandžaku i Bošnjacima. Ista politika se distancira od evropskih pravila regio-

nalizacije i decentralizacije obje državnice, da prostrate, koje čekaju pred vratima EU. Nažalost, još nismo došli do tajnog dokumenta SANU, tzv. *Memoranduma 2*, u kojem se predviđa novi udar na Sandžak i njene lidere, posebno na glavnog muftiju Muamer-ef. Zukorlića, koji je objelodanio konstruktivnu argumentaciju za povratak historijske i jedinstvene regije Sandžak. Međutim, to vlastima u Srbiji i Crnoj Gori smeta, upravo zato što iz Sandžaka forsiraju neodgovorne političare koji zatvaraju oči pred problemima građana Sandžaka.

Većina sandžačkih fabrika je zaključano zbog čega je veliki broj radnika ostao bez posla, zaslugom jedne strane i diskriminatorne beogradske i podgoričke politike. Jer, Bošnjaci su kao potlačeni narod u Crnoj Gori i Srbiji više od jednog stoljeća dokazali svoju lojalnost i kooperativnost, posebno, u komšijskim odnosima sa drugim narodima.

POGREŠNA POLITIKA CRNE GORE I SRBIJE PREMA SANDŽAKU

Jasno, izuzimajući donekle list *Dan* i *Elmag TV* (Crna Gora), kao i dnevnik *Danas* i magazin *Republika* (Srbija), svi mediji ove dvije republike imaju permanentno tendenciozan i negativan stav prema Bošnjacima i Sandžaku. Ovi mediji, koje nismo zbog prostora mogli spominjati šire jezik mržnje i predrasuda prema Bošnjacima Sandžaka, ukazujući otvoreno ko se može a ko ne baviti politikom i javnim poslom. Očigledno, niti poznaju šta je vjera niti politika! Pitamo se, koji to Božanski zakon priznaje da čovjek može porobljavati čovjeka? Zapadnoevropske države i Amerika politiko-manijeri Crne Srbije i još crnje Crne Gore koje u velikim količinama proizvode Miloševićev nacizam, gušeci

prava Bošnjaka u Sandžaku i drugim regijama. Otvorenom profašističkom politikom Srbije i Crne Gore (osovina Tadić-Đukanović), Bošnjaci su pretvoreni u Peregrine, narod van zakona, a oni se sami ponašaju da su iznad svakog zakona.

AUTONOMIJA SANDŽAKA NEMA VEZE SA DEZINTEGRACIJAMA

Istinski predstavnici Sandžaka su 2006. godine formirali **Blok za jedinstveni Sandžak** za koji, suvereni Mla Đukanovića, nisu htjeli ni da čuju, već su angažirali razne slugane i poltrone svake vlasti da atakuju na Bošnjake kako bi pocijepali Sandžak. Bloku za jedinstveni Sandžak, jedino je ostalo rješenje da se pridruži Bloku integralista za očuvanje Državne zajednice Srbija i Crna Gora. Takvu ideju su podržavali ne samo Bošnjaci već i Srbi i Crnogorci sa prostora Sandžaka. Karadački suverenisti su obećavali Bošnjacima prekograničnu regiju Sandžak i da neće biti nikakvih policijskih punktova između Srbije i Crne Gore, što je ispala notorna laž. Dokument koji je potpisao M. Đukanović ispred „Dupesa“ i R. Husović ispred BS-a, danas netko drži u dubokoj zavjetrini. Dakle, sa crnogorskim i srpskim političarima se ne možete ni oko čega dogovoriti jer oni ne drže riječ.

U tom pravcu dolazi i naknadna izjava, bošnjačkog člana predsjedništva BiH **Bakira Izetbegovića** da je pitanje Sandžaka pitanje dezintegracija. Nažalost, Bakir nastupa kontra svom babu Aliji, koji je bio integralista i zalagao se za Autonomiju Sandžaka. Neka gledni i visoki Bakir, kao arhitekta i potomak čuvene loze, temeljno prouči babove spise i govore o Sandžaku, uvjerit će se da su Sandžaklije u pravu i da u Sandžaku nema dezintegralista. On treba imati na

umu da je Sandžak i u ratu i u miru čuvao Bosnu od agresora, koji još nisu digli ruke od memorandumskih ambicija.

ZAVRŠNO SLOVO

Bez političke sumnje, Bošnjaci Sandžaka su integralisti. Oni Bosnu doživljavaju kao svoju matičnu, nacionalnu domovinu. Dočim, Srbiju i Crnu Goru doživljavaju kao drugu domovinu življenja. Međutim, zbog mačehinskog odnosa tih država, traže povratak autonomije u novim povijesnim okolnostima i evropskim standardima, kao kompromisno rješenje, kako bi opstali na ovim prostorima i zaustavili srpsko-crnogorski teror.

Bez obzira što je Sandžak sve do Berlinskog kongresa pripadao Bosni, danas Bošnjaci Sandžaka racionalno i trezveno shvaćaju svjetske političke tokove i putokaze evropskih integracija i ne traže pripajanje matičnoj domovini, kako im se često iz Beograda i Podgorice preko inputira, već zagovaraju konstruktivno obnavljanje autonomije.

Otvora se pitanje svih pitanja: **Zašto drugi mogu imati prava (Srbi, Crnogorci i Albanci), a Bošnjaci ne?** Zar su Bošnjaci narod van zakona!? Naravno, mi otvaramo diskusiju o sandžačkom pitanju kao evro-regiji, kakva je Južni Tiroi (koji ne smeta ni Italiji ni Austriji) ili pak Vojvodina. Zacijelo, potrebno je razmišljati o federalizaciji Srbije i Crne Gore, naravno u skladu sa evropskim zakonima o regionalizaciji i decentralizaciji. Na taj način, bi se napravio jedan demokratski zaokret u politici Srbije i Crne Gore i potisnula njihova pogrešna politika prema Sandžaku i Bošnjacima. U suprotnom, prijeti novi talas iseljavanja Bošnjaka, koji se neće kretati prema Istoku, već će se zapadne zemlje suočiti sa novim problemom migracija nesagledivih posljedica.

ČEMU RADOST

Naučite se, braćo, smijati!(F. Nietzsche)

Mario Hajnal

Zaboravljamo li radovati se? Duše mnogih od nas opustošio je rat, ali to nije razlog da mi drugima opustošimo njihove živote. Protivno svjesnoj namjeri, mi to ipak činimo, upornim prebivanjem u pluskvamperfektu. Ne iznenađuje činjenica da pojmovi radost, sloboda, mladost, bilje, milost, postaju nam strani poslije sudara sa najgorim asocijacijama izazvanim spomenom imena: *Radovan, Slobodan, Mladić, Biljana, Milo, Milorad*. Neusporediv cinizam! Po smislu lijepa imena, postala su sinonimi užasa i čovjek se pita šta je još lijepo ostalo iz narodne tradicije što nije uprljano, obesvećeno, onečovječeno? Umjesto da se raduje, običan čovjek može osjećati jedino tugu i stid, jer su mu s obzorja optimizma i nade srušene najblistavije zvijezde. Monstrumi lijepih imena ne samo da su uništili svu ljepotu značenja imena, oskvrnuli su ljepotu življenja. Možda bi trebalo ljudima prava imena davati tek nakon što napuste ovaj svijet, u skladu s njihovim djelima. Sigurno je da bi se uz staze kojima su pirovali zagaditelji života tada pojavili i sasvim drugi pojmovi iz tradicije narodnog vjerovanja: *Vukodlak, Zloduh, Vampir, Baba-Jaga...* Ako su milina, bilje, mladost, sloboda, radost poprskani krvlju, šta je još preostalo pjesnicima? Ko je pjesnik? T.W. Adorno rezignirano naslućuje da su svi dokumenti kulture dokumenti barbarstva i odbacuje mogućnost umjetnosti nakon Aušvica. Doista, da li je preostao još neki smisao, bar jedan tračak nade za umjetnost?

ŠJAJ I ZAMKA USPJEHA

Kad je o uspjesima riječ, divno je čuti da je čovjek s Yuprostora postao profesor na Cambridgeu, ili da se neko od pripadnika mlađe generacije otrgnuo od lamentiranja i beskonačne jadikovke svojih roditelja. Relevantno za ovu temu je lijepo sazna-

nje da je Damir-Dado Orešković, rodom iz Bihaća, proglašen najboljim gitaristom Amerike u 2009. godini.

Nije bitno da li je uspio Slovenac, Srbin, Bosanac -

Koliko smo mi još uopće živi, ako dušu držimo u kavezu prošlosti i ne dopuštamo joj nikakav pollet, čak ni kada postoje uslovi za to? Znamo li se još uopće veseliti, posebno uspjesima drugih? Da li i te emocije grupiramo prema lokalističkim etno-afinitetima, u smislu „on je naš“?

to su posve sporedne oznake bitne jedino forumskim škrabalima komentara i dokonim piljaricama. Uspio je Čovjek, a mi se ne moramo posebno truditi da naglasimo kako smo sretni što je to „naš“ čovjek. Prvo, prema čemu mi to vrednujemo pojam uspješnosti? Drugo, šta to znači biti zagolican ponosom što dijelimo mjesto porijekla, jezik i slično, s nekim ko nas ne poznaje i nema potrebe da nas upozna, ili je, kao Tesla, živio davno i mi s njim, u stvari, nemamo nikakve veze.

Formiramo li simpatije prema tom kriteriju, na najboljem smo putu da sebi priznamo kako su naši neprijatelji uspjeli, jer su nas do te mjere demoralizirali, da naše duše i nisu naše, jer su već odavno porobljene i one lepršaju samo još kao rite minulih iluzija na jarbolu tonućeg jedrenjaka, kom su prethodno nestali i kapetan i kompas. Ako u onome što je preostalo od nas, u prostor-vremenu događanja našeg mišljenja, vrednujući uspjehe drugih prepoznamo makar nanosekundu i mikrometar zavisti, ili nacionalnosti, utoliko više imali bismo razlog da se zabrinemo sami nad sobom, i ponovo se zapitamo: *Nisu li oni uspjeli u realizaciji svog*

nauma? Da li su doista od nas napravili ono što su oni sami?

RULJA

Bogatstvu je izvor narkotizirana raskoš banalnosti. A istinskim umjetnicima, malim prevarenim pajacima koji to postadoše protiv svoje volje, preostaje da tuguju za promašenim vremenom, zaustavljenom u bolnom grču pod nasmijanim maskama. Skidaju ih tiho, nad grobovima najmilijih, stradalih nedužno, od *grobara, delija, horđi zla*, polu-ludih, polu-ljudi, koji pokuljaše s 'Po-ljuda', ili iz 'Stadiona JNA', 'Maksimira', 'Marakane', 'Kantride', 'Grbavice'...

Nekada su stadioni služili samo za sport, danas se zloupotrebljavaju za kolektivne klizme. Često se sa stadiona išlo u ratove. Najbrutalnije nacionalističke uvrede i prijetnje mogu se čuti upravo na stadionima. Za povampirenje fašizma nema idealnijeg mjesta. Komprimiranje do kritičnog stepena najdestruktivnijih frustracija, prije njihovog nekontroliranog oslobađanja, događa se u masi u kojoj je anonimni pojedinac kukavički kamufliran gomilom istovrsnih. Sve što ne mogu apsorbirati psihijatrije i zatvori, hrli na okupljanje mega-čopora. Fudbal je nakon objave rata Jugoslaviji na „Poljudu“ izgubio svaku vrijednost.

Vođe gomila su također nečiji zabavljači, samo, druge vrste. Manipulatori glume sućut, alkaponeovski plaču, a u srcu se raduju. Jedan od klovnova mnogo je javno plakao kad je umro voljeni vrhovni komandant Tito. Čulo se da je istog dana, sa bratom i grupom „lovača“ (budućih snajperista na položajima oko Sarajeva), na Titovim slikama, umjesto na metama, isprobavao nove lovačke puške.

Zašto bi neki od pripadnika fudbalske mafije (trgovci bijelim robljem i kladioničari), što u modernim gladijatorskim arenama raspaljuju vandalske strasti, bio važniji od poštenih individualaca? Ko malo drži do sportske kulture, sigurno je da će više od priglupih trčkarala za loptom, njegovu pažnju privući nezaobilazni i nezaboravni Miroslav Cerar, Sergej Bubka, Carl Lewis, Lance Armstrong, Bobi Fisher. A tu su i novi vitezovi teniskih igrališta, plivališta, atletskih staza...

PAJACI I STAMPEDO KLOVNOVA

Mnogi iz publike (birača) nesvjesno postanu izigrani pajaci. Dok zabavlja publiku, privremeno je provodeći kroz zaborav okrutne svaki-danšnice, iskreni pravi pajac se licem smije, ili podsmjehuje, ali srcem plače. Razumije i ne gubi iz vida tragiku bit postojanja.

Koga je masa prignječila, ili, gotovo pogazila u stampedu, teško da će sa simpatijama gledati na velike skupove. Stav opreza prema gomili koja ruši i gazi male, pruža dobar povod za analizu fenomena prezira što ga velikani (znanosti, sporta, estrade, filma) često gaje prema svojoj publici. Kada bi narod precizno mogao proniknuti u suštinu pogleda kojim ga sada promatra i zamišlja u perspektivi njegov opunomoćeni lider, vođa, idol, vjerovatno ne bi pao u zamke koje mu ta individua svjesno priprema. Suština suštine je da se pojavljuje, ona sama je fenomen, nestalan i nespoznatljiv. Suština rulje je poznata varijabla: bijes, mržnja, provala destruktivnog atavizma.

Nekada veseli ljudi, koje je život nagnao da se osmjehuju kao pajaci, ne vole buku, žive u pluskvamperfektu. S etidom u srcu, skladanom samo za njih.

VLADINO STRAŠILO

Gotovo svakoj vladi je potrebno poneko strašilo, bauk kojim će zaplašiti lakovjerni narod i svoju pogubnu politiku predstaviti kao pobjedničku. Sudbina onih koji imaju znanja i hrabrosti da takve pojave osujete je oduvijek, čini se, ista – put prkosa, odupiranja i neprištavanja na sistem savijene kičme koji je vazda praćen ogromnim odricanjem, iskušenjima i teretom.

Nekada su u Francuskoj monarhisti plašili svijet republikancima, republikanci monarhistima i komunistima, a zajednički izdajnicima, prodanim Njemačkoj. U Njemačkoj je kao strašilo svojevrmeno predstavljao socijalizam i separatizam. U Austriji su bauk bili antiaustrijanci, u Engleskoj fenijanci... Pošteni su vazda plašeni onim drugima, i ta praksa ni danas nije pokidana.

Svaka vlast sa svim svojim strašilima, a bilo ih je raznih, uvijek je imala istu namjeru. Svako ko je protiv vlasti, svako koga se oni plaše, valjalo je i da nestane. Surova, ali istinska praksa. Sjetimo se samo Stambolića.

Sudbina takvog, odvažnog čovjeka je, kao po nekom šablonu, prepisivana od zemlje do zemlje. Vlasti takve ljudske goropade, uglavnom podmuklo, krijući, proglašavaju opasnim za njihove privilegije i takav čovjek začas posla postane neprijatelj sistema, države, vjere. Takav čovjek je secesionista, zavjerenik,

ma s nogom ili kako slijedi krvavo proljeće... Šta je narod tada radio? Ništa.

U to vrijeme, narod je uz male razlike reagirao skoro isto u svim zemljama gdje je vlast pomahnitala. Mahom nepismeni, skromnih mogućnosti, preplašeni raznim strašilima ljudi su glasali za te i takve. Jedan od mogućih odgovora i možda neka vrsta opravdanja bi mogla biti i činjenica da je kroz historiju zabilježeno da kada ljudi osjećaju da nema mogućnosti da se odupru, idu na stranu dželata.

Svaki narod je, prije nego se barem djelimično obračunao s takvim režimima, jako dugo sakupljeni bijes ispoljavao na najboljima među sobom. Uvijek je bilo najlakše obračunati se sa najslabijima, onima koje vlast ne štiti. Narod koji je u takvom halu dugo vremena, nije ni mogao uraditi više. Nad Bošnjacima je preletjelo i to strašilo.

Pokušavali su da nas ubijede da su najslabiji među nama oni na koje vlast uperi prstom. Naša bošnjačka snaga se tu najbolje pokazala, nismo povjerovali. Naprotiv, držali smo da su ti koje režim proganja i predstavlja kao strašilo od koga bi tobože vlast trebalo da nas brani, zapravo najbolji među nama.

To je naša prva i prava pobjeda! Nažalost, danas neki i time žele trgovati.

strani plaćenik, vrlo često i terorista. Česta je i varijanta da se, kada se takvi ljudi pojave, sasvim javno, bez elementarne pristojnosti počne govoriti kako je svojevrmeno i Josip Broz imao proble-

U ovoj zemlji je praksa pravljena strašila stvar tradicije.

Vlasti su uvijek vješto koristile mogućnost da se proizvedu neprijatelji s kojima će se poslije lahko razračunati. Pod vladom Karađorđevića, nikom za koga bi se reklo da je Miloševac nije bilo ni mjesta ni medeta. Komunisti su se surovo obračunavali sa onima koji nisu mislili kao oni.

Način funkcioniranja režima devedesetih je svima dobro poznat. Bošnjaci su u bivšoj Jugoslaviji dobili etiketu 'strašila'. Tadašnji režim je zahvaljujući medijskoj mašineriji ubjedio podanike da su svi ostali krivi za raspad Jugoslavije i pripremio teren za najgnusnije zločine.

Bošnjaci su dugo većinskom narodu u ovoj zemlji predstavljani kao 'bauk', potencijalna opasnost za koju je režim imao sva ljudska i neljudska ovlaštenja da je ukloni. Nije uspjelo tada, neće ni u budućnosti. Kada znamo kako se 'strašilo' pravi i čemu služi, naučeni u prošlosti da smo uvijek i za sve krivi, naša obaveza je veća da se protiv 'strašila' svom snagom borimo.

Uvrjedljiv je način izvještavanja da je ugrožen bezvizni režim za građane Srbije, jer sve veći broj Roma traži azil u zemljama EU. Za svakog slobodoumnog čovjeka je apsolutno nehumana reakcija i najava da će se poštiti kontrola nad pripadnicima romske nacionalnosti na graničnim prijelazima u civilizaciju. Zar će ova država braniti evropske vrijednosti tako

Zar nije sramota da pravo, koje ste nam prije svega vi oduzeli, odlučujete kako ćemo koristiti!? Možda bi bilo pametnije da barem razmislite zašto ti ljudi traže azil? Zbog čega mijenjaju otadžbinu za par kilograma hljeba i, npr., jagoda negdje po svijetu? Sumnjam da dobijaju više.

Zašto taj problem ne riješite otvaranjem novih radnih mjesta? Zašto državne institucije nisu svima jednako dostupne? Koliko je zapošljenih Roma u bolnicama, policiji, školama? Hoćete li Vašom neodgovornom politikom natjerati i nas Bošnjake da negdje tražimo azil? Nije li to možda i cilj? Ovo je samo pitanje, nema razloga da ovaj režim brine, Bošnjaci će ostati ovdje. Kako ćemo prekinuti praksu da nas stalno predstavljaju kao nekakvo 'strašilo'?

Bošnjaci su obavezni čuvati institucije koje su stvorili. Zahvaljujući pobjedama, imamo pravo vjerovati u bolji Sandžak. Ljudski resursi i znanje koje nam je na raspolaganju, garancija su da ćemo i poslije izbora šetati uzdignuta čela. Dat ćemo glas ljudima koji će 'pošutirati' sva strašila namijenjena ovom narodu. Ljudima na koje ćemo biti ponosni kada nas spomenu u Parlamentu, u Vladi, na Trgu... Zahvaljujući našim novim političkim predstavnicima, više nas niko i nikada neće ni predstavljati ni doživljavati kao 'bauk'. Tu praksu moramo prekinuti.

Ljude koji će ovaj prostor osloboditi hrđave uprave, prostote i hrđavih političara niko nema pravo da ignoriše. Svi koji su ovaj narod omalovažavali, potčinjivali, pljačkali, svi koji su pokušali ukaljati obraz, vjeru i institucije ovog naroda će vrlo brzo biti poraženi. Nije ni važno da li je taj neko iz Sandžaka ili Beograda, nestat će zajedno sa svojim 'strašilima'.

GENERATORI GENOCIDA, ZLOČINA I ASIMILACIJE (II)

Srbi se moraju na pravi način postaviti prema svojoj historiji ukoliko su svjesni da mitovi nacionalističke ideološke historije nisu produkt srpske sreće, nego uzrok nacionalne katastrofe. Jedan od takvih mitova jeste i mit o nacionalnoj katastrofi o Kosovskoj bitki na **Vidovdan 1389**. Bitka na Kosovu bila je i ostala centralni događaj srpske historije. Tu je 'propala srpska država', tu je 'pokopana njena samostalnost', tu je počelo 'robovanje' Turcima. Čitav korpus historijskog i narodnog predanja vezan za Bitku na Kosovu proučava se kao poseban fenomen. Legende i stvarni događaji su se uobličavali u pjesmama i mitovima danas nepoznatih sastavljača. Kosovski mitovi se vremenom preobražavaju u dvije osnovne legende: o knezu Lazaru i Milošu Kobiliću. Stvarajući Lazarev kult, Srbi su svoj otpor prenijeli na duhovni plan. On će i mrtav pozivati Srbe u boj za vjeru i otečenstvo. U zvaničnom crkvenom kalendaru, taj dan je bio posvećen proroku Amosu iz Starog zavjeta, dok je Vidovdan formalno unijet u kalendar tek u 20. stoljeću. Kultura mržnje i nasilja se njeguje kroz mit o Kosovu i Njegošev Gorski vijenac, gdje je, prema srpskoj nacionalnoj kulturi, istrjebljenje muslimana sveti i herojski čin. Nije rijetkost pojave revolta među učenicima jednog odjeljenja prilikom obrade nekih epskih pjesama (Mali Radojica, Stari Vujadin), te čitanju teksto-va o pogibiji Srba od Turaka, na što djeca hrišćani potvrđuju usklicama da treba ubiti Turke, zapaliti ih kao što su oni palili itd.

Bošnjaci su trebali nestati ili se asimilirati. Ideja genocida, zločina i asimilacije odavno je počela, ali se nije završila. Takva politika i danas postoji, i to intenzivnije. Pripremanje atmosfere

za zlo je alarmantnije, jer je zlo trenutno stanje atmosfere. Konsekventno tome, sve dok se atmosfera ne promijeni nema izgleda da zlo nestane. Veliki je broj malih Miloševića i Karadžića koji čekaju na zadatak, jer za takve posao još nije završen. Međutim, ključna je stvar kako sve to nastaje, kako se priprema ambijent? Neophodno je saznati društvene okolnosti nastanka korijena zla koji leže u rasističkim teorijama. Temelj izgradnje psihološkog odnosa srpskog naroda prema Bošnjacima stoji na predstavnicima srpske kulture a tek na kraju na neposrednim izvršiocima, onima koji nose oružje. Nesumnjivo da obrazovni sistem jeste ključna poluga u svemu tome. Brojna djela iz srpske književnosti i historije doprinose nastanku mita o Drugom kao Turčinu, koji je svoje utjelovljenje našao u prvom susjedu - Bošnjaku, muslimanu. Ovaj mit podržava i krug orijentalista SANU, čime to, naizgled, dobiva naučnu dimenziju. Na taj način pripreme za genocid, zločin, asimilaciju i nacionalnu netrpeljivost, bivaju završene. Takva nauka se može kvalificirati kao 'službena nauka' ili 'nauka u službi velikosrpske ideologije' koja ima zadatak pronaći argumente koji će opravdati teze o afirmaciji velikosrpske ideologije i formiranju velikosrpske države. U udžbenicima historije Draža Mihajlović je predstavljen kao borac za slobodu srpskog naroda. Na kakve ratove ovakvi sadržaji spremaju mlade generacije? Sumnjam da se ovakvim sadržajima može graditi evropsko i multinacionalno društvo. Da li je potrebno Bošnjacima učiti o Draži Mihajloviću? Nameće se puno pitanja, ali je najalarmantnije ukoliko takvi sadržaji predstavljaju uvertiru za iskorak u tom pravcu. Neće biti čudno,

ako ovako nastave, vidjeti u školskim udžbenicima i lik Ratka Mladića kao srpskoj heroja!? U Čitanci za 6. razred ima devet epskih narodnih pjesama koje propagiraju borbu, osvetu i proljevanje krvi: *Kneževa večera, Car Lazar i carica Milica, Propast carstva srpskoga, Smrt majke Jugovića, Marko Kraljević i orao, Marko Kraljević ukida svadbarinu, Marko pije uz Ramazan vino, Marko Kraljević i Musa Kesedžija*. Na časovima obrade ovakvih tekstova, koji pozivaju na mržnju i krvoproliće, osjećaj nelagode i potpirivanja negativnih osjećanja je neizbježan. Pitamo se kakvi su to obrazovni ciljevi srpskom narodu namijenjeni? Sve to kompletira socio-psihološku sliku jednog naroda, te ukazuje da mu je neophodno dugotrajno i sistematsko liječenje. Takvo liječenje može dati samo stroga primjena zakona od strane pravne i demokratske države kroz adekvatne školske programe gdje će se razvijati pozitivan odnos prema drugima.

Suprotstavljanjem jedne kulture drugoj, ista svodi vrijednosti na pragmatična sredstva čime gubi karakter kulture i postaje oblik civilizacije, kako to čini srpska kultura reduciranjem svog smisla na kosovski mit i patološki egocentrizam. Takav pad je posljedica pada ljudskog dostojanstva. A kako se dostojanstvo javlja uz moralni dignitet ličnosti, to se tamo dogodio pad ličnosti koji je izazvao opći poremećaj. Kada Srbi nauče razmišljati nacionalnije i humanije i kada ih na adekvatan način budu prezentirali kroz školski sistem, svi narodi na južnoslovenskim prostorima imat će koristi, a među njima i sami Srbi.

Opredijeljeni smo da ostavimo dosljedni vjerskom, kulturnom i nacionalnom identitetu, veza Istoka i Zapada, i da baštinimo

univerzalne kulturno-civilizacijske vrijednosti. Pored toga, ponosni smo da Bošnjaci nikada nisu došli na ideju genocidnosti ili kolektivne odmazde nad onima koji su provodili genocid i zločine nad njima. Ne samo da nikada nisu gajili fašističku ideologiju već su se suprotstavili ustaškom genocidu nad Srbima i Jevrejima. To je naša prednost, u tome se krije naša snaga i naša pobjeda.

Dobrica Ćosić

Ljubomir Tadić

Kosta Čavoski

Matija Bećković

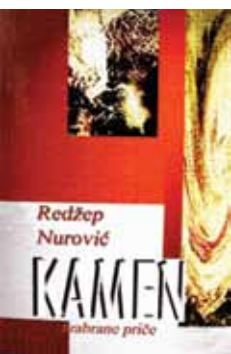
POGLED NA PROZU REDŽEPA NUROVIĆA

KAZIVANJA I ZAŠTO IH ČITATI

Sjedim natkriven ljepotom jutarnjeg neba i promišljam o ljepoti pisane riječi. U sjećanje mi naviru nebrojeni, manje ili više literarni sadržaji iz medija imenom internet.

Moja je svjesnost, dok uživam u ispijanju kahve, usmjerena na pitanja: "Zašto pišemo i zašto čitati napisano?"

Gotovo da bih esejistički mogao govoriti o kreativnosti „Nesretnih i sretnih“ fenomenoloških formi u literarnoj fenomenologiji.

No, odmičući se od lirike „ostavljenih i neuzetih duša“, od „jalovog nadanja i realnih snova“; ne govoreći o ljubavi i duševnoj motorici i „životu sa bolom“,

želim ukazati na uzroke i razloge za „ispisivanje sebe“ što i jeste kreativna funkcionalnost.

Književniku Redžepu Nuroviću, takva priroda „nesretnih bića“ nije poznata. Sve psihološke patnje i psiho-analitičke frustracije i matrice on filtrira umnom iskustvenom sensorikom i tako čitaoca ostavlja u uvjerenju da su oni zbog kojih smo nesretni, najvjerovatnije „uspješniji i bolji od nas.“ Dokučivši Spoznaju: *najbolji je Učitelj onaj koji je i sam Učenik*, Nurović razumije sociologiju čitaoca i, mada nije novelist, njegova je literarna klima novelistička.

U odgonetanju tajne za razložnost iskazivanja, za njega se može reći da to nije tipičan beg u informaciju duše i iskustva.

Nurović je autor koji ne kritikuje vrijeme i kritičare, već detaljnom i nijansom postaje klasik koji otvara mogućnost pripovjedača za moguće revizije presude i vremena i kritičkog bića pripovijesti.

On literarno oduzima „dželatnu štrik“ da objesi samo djelo i čitaoc koji nije pacijent, osjeća poštovanje autora i njegovo iskustvo življenja. Njegove su rečenice stvarna knjiga o ljudima; nikakve legende o mitologiji „svetosti“ i gotovo bih rekao „nepolitičko iskustvo“ tradicionalnog i savremenog svijeta.

Upravo je to i razlog zašto ga čitati. Način da se očisti biće svjesnosti od taloga „intelektualnih neistina.“

Ne bazirajući svoju prozastiku na banalnom motivu i konfliktu; mada su i kod klasika kakvi su: „Romeo i Julija“, „Budenbrokovi“ i sl. i ovdje priče i figure u osnovi jednostavne razložnosti, na čemu se i zasniva u principu vrijedna literatura kod Nurovića je leksičkom briljantnošću taj fenomen natkriven iskazom mudrosti.

Ne dotičući se tzv. „ženskih tematskih područja“ - seksualnosti kao „izvora sreće i nesrećenosti“, književnik Nurović pitanje smislenosti društvenih i individualnih povezanosti i veza, smješta u svjesni samouvid i realizaciju sebe na univerzalnom iskazu, što jeste dokaz zrelog kazivanja.

Onaj dilentantizam kod onih koji ne umiju da dijele bitak i biće istine kreativnog u otklonu od manirističkog egocentričnog „umovanja“, u Nurovićevoj je prozi strano tkivo i on takav, zavrjeđuje literarnu pažnju s ljubavlju i poštovanjem.

Drago CINGEL

HOR „SANDŽAK“

Omladina BKZ je krenula u ozbiljan projekt usmjerenja bošnjačke omladine putem općekulturnog uzdizanja i to, ponajprije preko sekcija. Prva organizirana i već uspješna sekcija jeste horska iz koje je izrastao Hor „SANDŽAK“.

Hor Sandžak trenutno broji 25 članova, a planira uključiti sve zainteresirane talentirane omladince i omladinke. Njegovu okosnicu trenutno sačinjavaju učenici medrese i studenti. I ako tek osnovan, Hor „Sandžak“ je već imao nekoliko zapaženih nastupa u Novom Pazaru i Prijepolju u okviru manifestacije Bajrak slobode, akademije FIS-a i proslavu mature 499. generacije učenika Medrese „Gazi Isa-beg.“

Na dosadašnjim nastupima, solisti su bili Haris Bećirović, Selma Mekić, Adela Biševac, Hamza Škrijelj, Almedin Eminović i Admir Jašarević.

Adela Biševac

PRITAHIRITI ILI RASTAHRIRITI

Vele za toga i toga, nejse, da je ozaifio. Mnozina pita šta beše to ozaifio. Često velimo, kad nas ko pita, (a i kad nas ne pita) da je ozaifio onaj što je oslabio. Opet, nije to baš tako. Onaj što oslabi more i da ojača. Onaj koji je ozaifio nikad neće ojačati jer ni daif-hadis ne more ojačati. Od arapske riječi daif nastala je naša ozaifio.

Pratim ovih dana tahrir trgove. Trgove su diktatori načinili, na prvim paradama nadenuli ime tahrir. Arapi krvlju ispisuju imena tahrira, ispisuju drugi put crvena slova, slova koja kao i njihovo mastilo ne staraju i neće ozaifiti. Arapi 2011. sahi jačaju. Dobro bi bilo da dostignu sahih-hadis. Tahrir znači sloboda. Pritahiriti se ili rastahiriti se pitanje je sad.

PAR NEPAR

U jednom vaktu palta i pantalone nijesu se razdvajale. Išle su sparene na viđenija mesta. Vremenom i ženska strana počeo da nosi pantalone. Neke pantalone, malo vrckastije, krenuše bez palte na korzo. Baš tad beše sezona dolaska stranaca. Jedan sako, malo se gruhnu ramenima, i zauze mesto palte. Navalise stranci sakolani, te se spariše s pantalonama. Tako sako ostavi sakalone i uze pantalone. Par ili nepar pitanje je sad.

Zehniya BULIĆ

STEĆCI – AUTOHTONI BOSANSKI STIL

Baština je uteg na nogama, krila na ramenima – M. Begić

Tri su koncepta umjetnosti bosanskih stećaka. Prva teza o stećcima se kreće u krugu fenomena – od prvog „otkrića“ stećaka putopisca Kuripečića, zatim Alberta Fortisa, arheologa Arthura Evansa i Alojza Benca; književnik Miroslav Krleža piše Bogumilski mramorovi, istraživač Šefik Bešliagić: Stećci i njihova umjetnost, John V. A. Fine: Bosanska crkva... Tezu je, u svom feljtonu, formulirao historičar Enver Imamović: Enigma duga stoljećima. Druga je enciklopedijska teza, stećci su gotički stil koju je danas preuzeo historik D. Lovrenović u monografiji Stećci, s religijskim konceptom: Na jednoj ploči katedrale u Ventimigli, kod Genove u Italiji, predstavljani anđeli s uzdignutim rukama (na stećcima) kao kod franjevača kada mole Petra noster... On od autorice Marian VVenzel preuzima tezu kako bogumila nije ni bilo u Bosni, a istovremeno ignorira njen naziv Bosanski stil na stećcima i metalu. Po njemu su stećci svačiji, dodajem i ničiji, pa šta ko jami: da mještani uz lokalitet stećaka Radimlja salijevaju betonski križ; naredna je faza: sumnjiva kolektivna nominacija stećaka za UNESCO, ako ne i rasprodaja?

Treća je teza Marian Wenzel i moje malenkosti: stećci su bosanski stil. Prvi put se, ili prvi put iznosim tezu po kojoj stećci baštine umjetnost Asirije i Ilirije. Time stećci po sebi postaju ono što oni jesu, koju dokazujem tekstom i likovnim priložima.

Zapadnjak umjetnost tumači nečim drugim vanjskim – kao kad se u matematičari dijeljenje provjerava množenjem. Istočnjak svaku stvar tumači iz nje, iznutra – kao kada se glumac preseli u drugu ličnost, pa je tumači iz nje. Još ostaje mogućnost da sami stećci o sebi progovore iz sebe?

Prehistorijska baština: arhitektura i kiparstvo/reljef

Drugi primjer, ako bismo porijeklo stećaka tumačili nečim vanjskim, primjera radi kultom Mitre, onda kažimo da je i taj indijski/perzijski Kult iz XIV stoljeća stare ere, da se u rimskoj umjetnosti nakon hiljadu petsto godina pojavio u bosanskom Jajcu i Konjicu, te u Engleskoj. I nikome ne pada na pamet da to negira, zašto? Zato što Kult, na svu sreću, nema nikakve mogućnosti da dobije prefiks religije ili nacije, kao što stećci imaju. Nadalje, ne bi se znalo da su prehistorijski Etruščani s Orijenta da nisu iz Perzije u Italiju u arhitekturi prenijeli polukružni luk kojeg su Rimljani usavršili, stil romanike preuzeo a gotički stil transformirao u šiljasti luk. Upravo se otud perzijski stub i polukružni luk pojavljuju i na bosanskim stećcima.

jeme Kulina bana i dobrieh dana.

Proučavajući na nekropolama stećaka figurativne predstave Radimlje kod Stoca, Zgošće i Osetice, arheolog Alojz Benac piše: Na glavi sve muške figure imaju kape sa zašiljenim vrhom i krunastim produženjem pozadi. Ove kape mnogo liče na tzv. frigijske kape... Napominjem, u Frigiji se, prema legendi, pojavio Gordijski čvor, a la, rat je rat, stećci su stećci – Bosanski čvor. Frigija je grančila sa Asirijom i u svoje vrijeme joj je plaćala porez, što znači da su joj asirski reljefi bili na dohvatu ruke ili pogledu oka. Na kraju je Perzija ovladala Asirijom i baštinila njenu umjetnost, kada se javlja prorok/filozof Zaratustra kojeg nasljeđuje Mani – maniheizam. A poznato je da su u prošlosti e/migracije iz raznih razloga dovele do pokreta ljudi, religija, nauke i filozofije sa Istoka ka Zapadu, pa i umjetnosti, otud i semantički pojam indoeuropski.

3. Jelen, „Životinjski stil“ zlato, 30 cm, VII/VI st p.n.e 4. Ištarija kapija, Perzija, VI st. p.n.e.

Prastara skitska Perzija je kolijevka minijaturene plastike nazvane Životinjski stil, sjedilačka i kreativna monumentalne arhitekture: o tome naši prilozi nedvosmisleno govore. Također se ne bi znalo da su: bosanski heretici – maniheji iz Perzije, da iz nje nisu baštinili umjetnost Asirije i Perzije, koji su se u Bugarskoj/Makedoniji pomiješali sa bogumilima, a potom i sa Slavenima te se skrasili u srednjovjekovnoj Bosni za vri-

Istovremeno su živjeli i stvarali Etruščani u srednjoj Italiji i Iliri na zapadnom Balkanu i Bosni koje su snažni Rimljani oko nove ere pokorili. A što se unutar same Bosne tiče, zahvaljujući prije svega njima - domaćim Ilirima, doseljenim Gotima s područja Dunava i Maloazijskim arijancima u IV, te manihejima/bogumilima u XI stoljeću sa značajnom likovnom i kulturnom tradicijom, Slaveni u VII stoljeću dolaskom na Balkan završavaju skitski i započinju svoj sjedilački način življenja, izuzev jezika brojnosti, nisu imali likovnu i kulturnu tradiciju – oni su svoje ratnike sahranjivali s oružjem, konjem ormom, žene s nakitom, čija su tijela u raku zatrpavali zemljom i kamenjem. Stoga je uopće upitno, da li su njihove potrebe, ideje i realizacija bili stećci?

Na ovom prostoru su Iliri autohtoni

1. Kult Mitre, gozba, reljef, Konjic

2. kapija Augusta, Perugija, Italija, II st. p.n.e.

5. Ilirska Božica Dijana, reljef, Opačići, Glamoč
6. Stećak, Čovjek s podignutim rukama, reljef, Radimlja

živalj, zadržavajući stalni kontinuitet s nekim prethodnim kulturama. U Bosni, na Uni kod Bihaća grade sojenička naselja, urbano arhitektonsko naselje Ošanići kod Stoca... U kiparstvu su u glini modelirali i u kamenu klesali veliki broj reljefa na nadgrobnim stelama, na kojima su elementarnom snagom prikazivali domaće ljude u narodnim nošnjama i svoja božanstva.

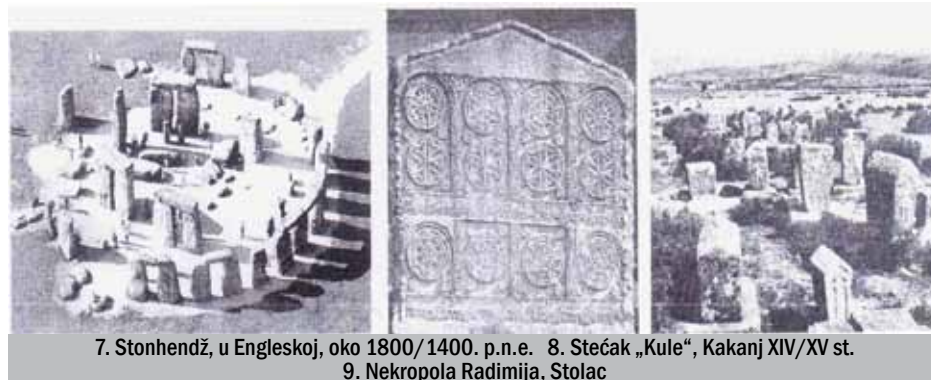
Nudimo vam ilirsko-japodsku urnu za pepeo, crtežom na kamenu: *Pet ženskih figura koje igraju u kolu. Isti je motiv i za istu sorhu, s pet figura, kao i na stećku Posmrtno kolo.* Ilirska Božica Dijana, reljef iz Glamoča, na tronu, koji baštine kipari reljefa u Radimlji - Čovjek sa podignutim rukama; iako se radi o vremenskom razmaku klesanja od oko 1500 godina, nema ni potrebe ukazivati na sličan sadržaj i formu reljefa ovih figurativnih kompozicija.

Vizualno-estetska analiza sadržaja i forme umjetnosti stećaka se prvo bavi onim što je umjetničko ili kreativno: U stvaraocu se linija, kao i ukupan puni volumen/bareljef, prvo pojavi unutra u svjesno i objektivno u opipljivo i materijalno. Pred nama je trodimenzionalni kameni stećak/sljemenjak i na njemu dvodimenzionalni bareljef, figurativna simetrična kompozicija sa tri figure, jedna velika - muška i ispod dva lakta ove - dvije manje ženske figure, kao u baštinskom reljefu Ilirske Božice Dijane; glavna je figura više lovac nego ratnik, više lebdi nego li što stoji, i to je ono što se vidi i što svi vide...

Drugi je plan estetski u kojemu dominira složeno pitanje inspiracije i simbola, prvo o inspiraciji: Inspiracija je nadahnuće u umjetničkom stvaranju, stanje u podsvjesnoj psihičkoj pojavi, koja dolazi iz mita, religije, prirode, društva i umjetnosti. Kako piše filozof Cassirer, kad umjetnik simbolista juri tamo amo, između to dvoje, obavljajući posao pomirenja, između čovjeka i njegovog svijeta". Dodirujemo ovdje

simboličku skulpturu/arhitekturu Stonehege u Engleskoj; iz prethistorijske simboličke umjetnosti koja se inspiriše prirodom, posvećena kultu Sunca, u kojoj se projicira harmonija Kosmosa. Znatno mlađi, srednjovjekovni stećci se inspirišu iz umjetnosti Orijenta i tla. Pripadaju umjetnosti „djetinjstva Bosne“, sa simbolima „života i smrti“. Figure na njima, kao i kod „crteža“ djece, izražavaju subjektivnu - psihološku, a ne objektivnu - biološku porporciju.

Za razliku od inspiracije, simbol sugeriše, sluti i asociira na nešto drugo; da se vidljivim i osjetilnim izrazi nevidljivo predstava predmeta po analogiji (Kant). Simbol je posrednik između svijeta realnosti i svijeta duše. Protivi se konkretnom naturalizmu. Dozvoljava se svim osjetilima intuicije, jave i sna, nešto za nešto: kao što su simboli Zodijska, kružna ploča je simbol sunca, simbolika brojeva 7 - dana u sedmici, lunarni simboli na stećku

7. Stenhendž, u Engleskoj, oko 1800/1400. p.n.e. 8. Stećak „Kule“, Kakanj XIV/XV st.
9. Nekropola Radimlja, Stolac

Kule 12 - mjeseci u godini...

Zato se u stećku, kao i umjetnosti uopće, nikad asocijacija, simbol i estetsko ne može dosegnuti pomoću misli i logičkih zaključaka, nego se ono samo može emocionalno doživjeti. Iako mi osjećamo da je jedna slika lijepa ili nije, nismo u stanju da kažemo i zašto. Istinito je ono što u stećku jest: ljudski duh, odjek bića koje iz njega izbija, na kojemu se reflektira i sjaji (Focht). Temeljni je zadatak umjetnosti da u pojedinačnom prikaže potpuno izmirenje ideje i stvari, da prikaže ideju kako se obrnula i snizila u tvar, ali i tvar kako se uzvisila u ideju - kaže Plotin. Tako unutarne oko počinje gledati kad se vanjsko zatvori, i nastavlja, kako je rad u kamenom materijalu fizički ropski rad, Croce dodaje i unutarnja ekspresija. Prevodeno na stećke, to su heretičke praslike

potsvjesnog i svjesnog. Estetska analiza je problem i za posmatrača i za kritičare i za tvorce. Kako je mali broj umjetnika i kritičara, tako je mali broj i gledalaca koji manje/više imaju talent da dožive estetsko. Miroslav Krleža, Bogumilski mramorovi: Bosna je sjedište manihejskog Antipape, njihovi stećci svjedoče jednu tragediju, ali njihove figure na njima ne kleče sklopljenih ruku u molitvi pred smrt, već pred inkvizitorima prkose. Robert Curtius ističe kako je: umjetnička kritika i sama umjetnost, kao što Rilke nastoji riječima izraziti ono što kipar Rodin izražava u mramoru - da vanjskoj stvarnosti kipa da unutarnju. Mak Dizdar, Kameni spavač, Zgiboh od čudne boli Ne probi me kopje ne ustrelj strijela Ne posječe Sablja Zgiboh od boli Nepreboli... Davno ti sam legao I dugo ti mi je Ležati... Upravo je tu to ono estetsko u subjektu Krleže, Rilkea i Dizdara; upravo je tako, dok je još umjetnost izvan nas ne možemo je naznačiti kao lijepom, već tek kad uđe u nas, kad u nama izazove suglasje.

Lijepo je - po Kantu - ono što se sviđa samo po sebi, bez interesa za realnu egzistenciju i za posjedovanje. „U umjetnosti se analizira objektivna umjetnička kreativnost i estetsko pojavljivanje u subjektu posmatrača“ - Hartmann. Filozof Focht filozofu Hartmannu zamijera neuključivanje i trećeg plana

estetske analize: intuicije i metafizike, što ovaj koncept uključuje.

U početku teksta stoji: da sami stećci o sebi progovore iz sebe? Iza i u stećku su kipari, gdje je realizirano jedinstvo u mnoštvu, bez čega sigurno nema ni umjetnosti. Izuzev estetskog osjećanja, o tome nam ni kipari ništa više ne bi mogli reći; kad su oni uistinu klesali samo ono što vide i kako to vide (Grlič), zasigurno i duboko genijalno sjećanje. Oni su govorili iz sebe i drugim - likovnim jezikom. Kako je nota znak a njen muzički ton izraz, tako su, uz pismo/epitaf/bosančica ase leži, likovni elementi: linija, ploha i volumen, te njihovi regulatori: ispupčenja i udubljenja, sjene i svjetla, simetrije, proporcije i kompozicije ritma i emocija složeni u harmoniju koja tvori likovni izraz - autohtoni bosanski stil.

UBIO SAM TI MUHAREMA PUŠKOM, PRAVO U SRCE

Ljudsko dobro nema granica. Nažalost, i zlo umije biti velikih razmjera. Zavidljujuće je što onoga ko je opredijeljen da čini dobro, nikakva količina zla ne može navesti na mržnju.

Nana Sadija Tata Plojović imala je jedva dvije godine kada su, negdje u decembru 1944. u njenu kuću u Novopazarskoj banji bahnuli partizani na čelu sa Stojadinom Đurkovićem, njihovim komšijom iz susjednog sela Cokovića.

Stojadin Đurković je bio dobar poznanik njihove kuće. Do 1943. godine je bio u četnicima, da bi kasnije bio „amnestiran“ i prešao u partizane. Ne mareći što mu je Muharem Plojović spasio glavu i porodicu, on mu dolazi u kuću, prebija ga na očigled kćerki Sadije i šestomjesečne Hadije i njihove majke, odvodi i strijelja na Hadžetu. Ljut što je njihova majka pokušala pomoći suprugu, udara je i satjerava u ugao kuće, urlajući prijeti da će joj pobiti djecu. Od muke i straha, presjekla je donju usnu tako da joj je ožiljak ostao cijeloga života. Zločincu to nije bilo dovoljno, pa se za par dana vratio, uzeo Muharemovog brata Mahita, koji jedva bio punoljetan, odveo ga u zatvor, nasmrtno prebio a zatim pustio. Mahit je, od

posljedica batinanja, preselio par godina kasnije.

Stojadin Đurković se ponovo uputio njihovoj kući, zatekavši tu njihovu majku, rekao joj je: „Ubio sam ti Muharema puškom, pravo u srce!“ Od tuge i plača za sinovima, žena je oslijepila.

Nana Tata svjedoči o tom strašnom događaju: *Ja sam bila mala i majka mi je poslije pričala da sam plakala po sobi kada se sve to dešavalo. Sestra moga oca Mejrema mi je pričala da je rahmetli babo poručio da mu dovedu mene na Hadžet, da me vidi. Kad smo bili gore, bili su ograđeni žicom, hala me primakla, a on me samo ljubio i plakao. Rekao je Mejremi: „Mejrema, Tatu (on mi je od milošte dao taj nadimak) nemoj da daš ženi da je vodi u Novalića (tazbina), nego je vi njižite. A, onu mlađu neka vodi gdje hoće.*

Ona je mlada udat će se.“ Par dana poslije toga, moj djed po majci je došao i nazdravio glavu mojoj bijači, rekao je da je Muharem strijeljan. Teško je bilo živjeti bez oca. Majka nas je krila, posebno poslije Stojadinovog dolaska kod bijače i

onoga što joj je rekao, bojala se da i nas ne ubije. 1953. ili '54. mi ga je pokazala i ja sam krenula da trčim za njim, jedva me je stigla i vratila. 1971. godine sam se sreća licem u lice sa ubicom mog oca. Upitala sam ga da li je on Stojadin Đurković, odgovorio mi je potvrdno, kazavši da poznaje Muharema Plojovića i da mu je to bio najbolji drug. U meni se sve okrenulo, rekla sam mu: <Ja sam njegova kćerka! Ona koja je imala dvije godine i koja je plakala po sobi dok si ga ti prebijao i odvodio na strijeljanje!> Uхватила sam ga za vrat, počeo je da doziva pomoć. Žao mi je što nisam bila muško...

I Stojadin ima kćerke. One znaju da je ovo što ja pričam istina. Ali, ja njih ne krivim. I one su bile djeca. Nisu one krive što im je otac bio zločinac.

Nana Tata kaže da su joj rane ponovo „raskopane“ odlukom Gradske uprave u Novom Pazaru da na mjestu pogibije njenog oca napravi „obdanište“: Kako da prođem pored tog mjesta kad je moj otac tu krv prolio! Neka se stide, sramota ih bilo!

TRGOKEMO

trade transport and more

Kuća za Vašu Kuću

www.trgokemo.com
Dubrovačka bb

phone/fax: + 381 20.360.181
email: office@trgokemo.com

GODINA GAZI ISA-BEGA

Godina 2011. je godina Gazi Isa-bega, osnivača Skoplja, Novoga Pazara, Šapca i Sarajeva. Svaki taj grad je nastao onoga trenutka kada je njegov osnivač položio temelje džamije i medrese. To je značilo rađanje grada. Bilo je tada mnogo raznih heroja. Raznih i kontraverznih. Za nekog heroja, a za nekog nešto drugo. Za neke se ponešto i zna, a za mnoge se ništa ne zna, iako su toga trenutka bili silni, odlučivali o životima i smrti. A Gazi Isa-beg se spominje i nekako nam je tako blizak kao da smo s njim živjeli, kao da smo se s njim družili, kao da je naš i kao da smo mi njegovi. Zašto je to tako, ili u čemu je razlika? Razlika je u djelu. Razlika je u onome što su činili. On je činio do-

bro djelo – uspostavljao vakuf. Nije se borio da iza njega ostane mnogo para i dućana nasljednicima i potomcima. I zato je još ovoga svijeta tako priznat i poznat, i zato još ovoga svijeta njegovo ime ne pada u zaborav. A šta je to u odnosu na ono što ga čeka na Danu sudnjem? To je sitno. To je zapravo potvrda dobrog djela. U tome je razlika između onoga što se čini na Božijem putu i onoga što čini za sebe, ili samo mislimo da se čini za sebe. Pokušajmo usporediti vrijeme koje trošimo za dobro djelo i silno vrijeme koje trošimo za jedan dinar, plaćajući za onaj još jedan što nam je promakao ili smo ga izgubili. Od zore do mraka, samo da mi je još, pa još... Kada to pribavim, opet

nisam ni zadovoljan ni sretan. Pa hajde još ovo, pa hajde još ovo. A Allah preporučio preko Resulullaha: *Kada zaradiš jedno brdo zlata, poželjet ćeš još jedno, a kad zaradiš to drugo poželjet ćeš još jedno, pa još jedno... I samo zemlja kaburska će vam usta napuniti, i samo tada će vam svaka želja prestati, tada vas neće interesirati ni dinar ni brdo zlata. Onog trenutka kada se duša od tijela rastavi, tada prava istina nastupa. I tada sve što je u vašim očima bilo vrijedno, prestaje biti vrijedno. S druge strane, koliko vremena i truda trošimo na putu Svevišnjega, na putu prave investicije, investicije za Dan sudnji? Za ono što će nas tamo, sigurno, sačekati? Ima dobrih, ali su manjina. I zaista je dobro, skoro uvijek u manjini.*

CURRICULUM VITAE

ALIJA IZETBEGOVIĆ

8. 8. 1925. – Rođen u Bosanskom Šamcu.

1928. – Seli se sa porodicom u Sarajevo, gdje završava Mušku realnu gimnaziju.

1940. – Pristupa organizaciji Mladi Muslimani u Sarajevu.

1943. – Dvije godine bio izvrstan student agronomije.

1. 3. 1946. – Uhapšen kao utemeljivač islamskog žurnala Mudžahid i osuđen na tri godine zatvora.

1949. – Izlazi iz zatvora.

1956. – Diplomirao na Pravnom fakultetu.

1962. – Položio advokatski ispit.

1970. – Piše *Islamsku deklaraciju*.

1983. – Komunisti ga u Sarajevskom procesu osuđuju na 14 godina zatvora.

1984. – *Islam između Istoka i Zapada* biva publicirana u SAD-u.

1983-1988. – *Bilješke iz Zatvora*.

1988. – Pušten iz fočanskog zatvora.

1989. – Angžaira se na formiranju Stranke demokratske akcije.

27. 3. 1990. – Alija Izetbegović obnzanio formiranje SDA.

1990. – Izabran za predsjednika SDA.

1990. – Izabran za predsjednika Predsjedništva RBiH.

1991. – Diplomatske akcije spašavanja BiH.

10. 6. 1991. – Osniva Nacionalno vijeće odbrane BiH, iz kojeg će kasnije nastati Patriotska liga.

14. 1. 1992. – Rezoluciju o suverenosti BiH.

29. 2. 1. 3. – Referendum o samostalnosti BiH.

20. 6. 1992 – Zvanično proglašava ratno stanje i agresiju na BiH.

1993. – Dobtnik nagrade „Kralj Fejsal“ za službu islamu.

14. 12. 1995. – U Parizu zvanično potpisao Djetonski sporazum.

1996. – Nagrada „Misililac godine“ fondacije Ali Osman Hafiz iz Medine.

6. 4. 1997. – Šestoaprilska nagrada grada Sarajeva.

9. 7. 1997. – Dobitnik državnog ordena Republike Turske.

6. 12. 1997. – Počasni doktor nauka Univerziteta Imam Muhamed bin Saud u Rijadu.

11. 12. 1997. – Historijski govor na Samitu OIC-a u Teheranu.

30. 6. 1998. – Promoviran za doktora prava na Marmara univerzitetu u Turskoj.

25. 5. 1998. – Dobitnik nagrade Lige humanista.

1998. – Orden nezavisnosti Države Katar;

1999. – Objavio je knjigu *Moj bijeg u slobodu*

2000. – Objavio knjigu *Sjećanja*.

2001. – Nagrada Islamska ličnost godine Ujedinjenih Arapskih Emirata

2001. – Izašla knjiga *Sjećanja*.

19. 10. 2003. – Preselio na Ahiret u Sarajevu.

ZAŠTO VI EFENDIJO

Ovo pitanje ponovio je nekoliko puta Mate Đaković, voditelj Teleringa na OBN-u, a upućeno je muftiji sandžačkom Muamer-ef. Zukorliću. Pitanje se odnosilo na to zašto Muftija već taj vakat uporno i uz kamaru argumenta govori o vjerskoj, nacionalnoj, kulturnoj, ekonomskoj, školskoj... i svakoj drugoj diskriminaciji Bošnjaka u Sandžaku i neophodnosti Autonomije Sandžak. Đaković je, u stvari, želio čuti zašto Muftija ne govori i ne bavi se samo vjerskim pitanjima nego o potrebi za Autonomijom Sandžaka, ukazujući na nacionalnu, kulturnu i svaku drugu obespravljenost sandžačkih Bošnjaka. Pitanje je značilo i to zašto o nacionalnoj, kulturnoj, ekonomskoj... diskriminaciji Bošnjaka u Sandžaku, o potrebi za autonomijom ne govore politički, kulturni i drugi predstavnici nego o tome tako otvoreno, direktno i gromoglasno mora govoriti muftija Zukorlić. **Posljednja linija odbrane** - kratko je, potpuno mirno i hladnokrvno odgovorio muftija Zukorlić.

Strhnula mi je kosa na glavi, naježio sam se od ovog odgovora, jer sam u djeliću sekunde shvatio šta taj odgovor znači, odnosno kakvu poruku nosi. Ona u najkraćem glasi: *Pala je i prova i druga i pomoćna i sve ostale linije u odbrani nacionalnog, vjerskog, kulturnog... i svakog drugog identiteta Bošnjaka u Sandžaku, pa je ostala samo još ova sadašnja, posljednja linija te odbrane.*

Nisam znalac askerskih, tj. vojnih vještina, ali shvaćam šta ovo znači. U najkraćem, da onih koji su bili na prvim, drugim i ostalim linijama nacionalne, vjerske, kulturne i svake druge odbrane sandžačkih Bošnjaka jednostavno tamo više nejma. Neki su u tom ogrošu, u tom megdanu, koji traje evo već cijeli jedan vijek, stotinu godina jal' izginuli, jal' prirodno na Ahiret preselili, jal' protjerani iz Sandžaka. Onih koji bi danas morali biti na tim prvim linijama bošnjačke odbrane - predstavnici bošnjačkih političkih organizacija - „bošnjački“ ministri, dio uleme, bošnjački učitelji, nastavnici, roditelji... njih tamo više nejma niti im se avaz čuje. Oni šute. Oni su kupljeni od strane srbijanskog i crnogorskog režima, postali su poltroni, murtati, pa čak i hijaneti, tj. dušmani svom sopostvenom narodu. Njima je njihov sopstveni šičar, njihov sopstve-

ni đuzdan, tj. novčanik, koji se puni iz režimske hazne, kase, važniji i od nacionalnog i od kulturnog i od vjerskog i od svakog drugog dostojanstva.

Kazat ćete da su kupljeni političari bošnjački, dio uleme na čelu s „reisom“ Srpske pravoslavne crkve, bošnjački učitelji, nastavnici... koji zavise od režimske plate, ali šta je sa roditeljima bošnjačke djece u Sandžaku, zašto oni šute o tako strahotnoj srbizaciji koja se sistematski sprovodi nad njihovom djecom? Ovdje je odgovor, kaharan i plaho kratak: *Srbiziran je i veliki dio roditelja današnje bošnjačke djece u Sandžaku.*

Srbizacija bošnjačkih roditelja počela je, hamam, danom srpske i crnogorske okupacije Sandžaka 1912. godine. Ostalo je zapisano ono: *Sve ćemo ih posrbiti, ali ne silom nego kroz škole i knjige.* - koje je 1917. izrekao Jefko Dedijer. Ostalo je zapisano i to da se 1923. direktor Prijepoljske gimnazije žalio vlastima u Beogradu kako je od 128 đaka samo 20 od muslimana. Još su, znači, 1923. godine Bošnjaci u Sandžaku bili svjesni da je pristanak da se njihova djeca školuju u srpskim školama i na srpskom jeziku značilo ništa drugo do klasično posrbljavanje, srbizaciju, pretvaranje u Srbe.

Uvidjevši tadašnji bošnjački otpor, srbijanske vlasti su primijenile recept koji i danas koriste. 1918. godine, u Prijepoljskoj gimnaziji je zapošljen „Sejfi Šević koji predaje muslimansku veronauku sa platom od 1.580 dinara“ (Monografija Prijepoljske gimnazije), iako u ovoj školi nije imalo još ni jedno jedino bošnjačko, muslimansko dijete. „Sejfi Šević“ ustvari Sejfidin-ef. Šehović, zapošljen je kao mamac na koji su se trebali „upecati“ Bošnjaci, pa svoju djecu upisati u srpsku školu. Srpske vlasti su bile svjesne da Bošnjaci najveće povjerenje imaju u Islamsku zajednicu, pa su zbog toga i islam i „Sejfu Ševića“ upotrijebile kao mamac ne bi li oni zagrizli. Na ovu prijevaru nasjeli su, na žalost, prvo samo neki gradski, lahkoumni, pohlepni Bošnjaci, pa su svoju djecu poslali u srpsku školu. Sa tim prvim bošnjačkim učenicima u srpskim školama otpočela je otvorena, sistemska i od strane srpske države planirana srbizacija Bošnjaka.

U isto vrijeme, 1920-tih srbijanski re-

žim je u Sandžaku osnovao „Gajret“. I u ovom slučaju zloupotrijebljeni su islam i ulema. U prijepoljskom Gajretovom odboru 1922. god. od deset članova osam su hodže koje platu dobijaju direktno od tadašnjeg srbijanskog režima. Gajret, kao otvoreno prosrpska, prorežimska organizacija, bio je poguban po Bošnjake u Sandžaku, jer je njegovo djelovanje doprinijelo bržoj srbizaciji Bošnjaka. Period od 46 godina komunizma period je masovnog posrbljavanja, ali

Pala je i prova i druga i pomoćna i sve ostale linije u odbrani nacionalnog, vjerskog, kulturnog... i svakog drugog identiteta Bošnjaka u Sandžaku, pa je ostala samo još ova sadašnja, posljednja linija te odbrane.

ne samo sandžačkih Bošnjaka.

I šta sad, pitat će se svako od vas? Na ovo je već odgovoreno: **Posljednja linija odbrane.**

Ta linija evo već nekoliko godina gazijski odoljeva svim dušmanskim napadima koje srbijanski i crnogorski režimi sprovode nad Bošnjacima u Sandžaku. Međutim, askerski znalci kažu da se posljednja linija odbrane koristi samo kada ima šanse da se povrate, da se ponovo osvoje,

da se ponovo uspostave prve linije odbrane. Pa, ima li šanse, mogu li se u Sandžaku uspostaviti prve linije bošnjačke odbrane, odbrane od srbizacije, odbrane od posrbljavanja, odbrane od nacionalne, vjerske, kulturne, školske... i svake druge diskriminacije?

Halalite, postavio sam pogrešno pitanje. Ta linija je već uspostavljena. Tu liniju, koju muftija Zukorilić, naziva *posljednjom linijom odbrane*, vidim kao današnju prvu bošnjačku liniju. Na toj

Tu liniju, koju muftija Zukorilić, naziva *posljednjom linijom odbrane*, vidim kao današnju prvu bošnjačku liniju. Na toj liniji vidim i muftiju Zukorlića i Džemila Suljevića i Ibrahima Čikića i...

liniji vidim i muftiju Zukorlića i Džemila Suljevića i Ibrahima Čikića i...

Eh, sad će se, u stilu onoga Đakovićevog *Zašto vi, efendijo?* naći oni koji će upitati kako to jedan efendija, hodža, vjersko lice može predvoditi takvu bitku kakva je današnja bitka za bošnjački opstanak i ostanak u Sandžaku, za Autonomiju Sandžaka. Zbog takvih, moram to iskreno priznati, i pišem ovaj prilog. Sve njih hoću podsjetiti da riječ imam znači vođa, ali ne samo u namazu nego u svemu: u namazu, u ratu, u miru, u kulturi, u politici, u svemu. Prema tome, riječu „imam“ označava se vođa jednog naroda. Zašto onda i sandžački imam, sandžački muftija ne može biti vođa svojeg naroda? Sigurno je da može, a u situaciji u kojoj se danas nalaze sandžački Bošnjaci, i mora. Zbog toga je muftija Zukorlić, na ono pitanje Đakovića mogao odgovoriti i sa: *Zato što sam imam.*

ZA KIM TENDŽIK UČI

-metafizičari-

Epigrafi su priči nalik onom što su aperitivi glavnom jelu. Sredstvo koje izaziva volju za jelom, sredstvo koje stimulira i otvara apetit. Oni pouče, prosvjete, osvjetle i prosvjetle bitne aspekte priče i upućuju nas u pravom smjeru.

Godine 1940. tek dvanaest godina nakon što se jedan drugi značajan engleski mislilac u poeziji (**Eliot**) u žaru potrage za sopstvenim stvaralačkim porijeklom pronašao u stihovima srednjovjekovnog engleskog pjesnika **John Donne**a, američki romanopisac **Ernest Hemingway** objavio je roman *Za kim zvona zvone* (For Whom the Bell Tolls). Kao epigraf romanu poslužio je dio kratke Meditacija br. XVII pjesnika John Donne a objavljene 1623. godine:

Nijedan čovjek nije Ostrvo, sam za sebe; svaki je čovjek dio Kontinenta, parče kopna; ako jednu Grudvu zemlje proguta More, Evrope je manje; isto kao što bi bila bez nekog Hrta, ili bez imetka tvojih prijatelja ili lično tvog; Smrt svakog čovjeka smanjuje mene, jer ja sam u Čovječanstvu; I zato nikad ne pitaj za kim zvono zvonilo; Ono zvonilo za tobom.

Čovječanstvo ne prolazi kroz svoje faze kao voz koji prolazi kroz stanice: budući da je živo, ono ima privilegiju da se uvijek kreće, ali nikada ne ostavlja ništa i nikoga za sobom. Što god smo bili, u nekoj vrsti mi smo još uvijek.

Niti je oblik nit sentiment prastare pjesme prohujao ne ostavivši neki dubo-

ki trag na naše umove. Mi ćemo shvatiti naše sadašnjosti, a možda čak i našu budućnost, budemo li mogli uspjeti *poaharati* u povijest mašte i obnoviti davno zaboravljeno stanje svijesti u kojem je alegorijska pjesma prirodni način izražavanja. Ali nećemo biti u mogućnosti to učiniti, osim ako ne budemo usmjerili našu pažnju natrag na razdoblje dugo prije je ta poezija rođena.

Umjetnik se ne može ograničiti na ispresijecane, parcijalne interese a bez štete po svoju umjetnost. On je sposoban dostići najveći raspon, raširiti krila samo onda kada je društvo, čiji je sastavni dio, neokrnjeno, cjelovito, ali i široko i raznoliko kao i samo čovječanstvo. Samo u onoj mjeri u kojoj je umjetnik jednostavno «čovjek», u istovjetno tolikoj mjeri je on i u svojoj cijelosti «veliki». I samo se u demokratskom društvu umjetnik može obračati čovječanstvu i društvu istim imenom.

Zajedno, naslov i epigraf iz koga naslov romana i potiče, objavljuju dvije glavne teme romana *Za kim zvona zvone*: ulogu pojedinca u okviru zajednice i vrijednost ljudskog života. Pogrebna zvona iz naslova i epigrafa podsjećaju nas na ljudsku smrtnost, podsjećaju nas da su sva ljudska bića predodređena da umru. I budući da svako biće pripada čovječanstvu, metaforičko zvono koje objavljuje smrt jednog pojedinca, također, objavljuje i smrt djelića nečega u svakom od nas. Čovječanstvo je nepovratno ujedinjeno na ovaj način tako da gubitak bilo kog svog dijela utiče na cjelinu.

Aham HASANOVIĆ

RESTORAN

UKUS

Novi Pazar
ul. 1. maj br. 59

UVIJEK SVJEŽA HRANA

- Gotova kuhana jela
- Jela sa roštilja

Porudzbine na telefone:

066/335-070

063/8244-761

Suad Bećirović

NEZAPOSLENOST IZ DRUGE PERSPEKTIVE

O pće je poznato da se Sandžak nalazi u ekonomskoj krizi. Nezaposlenost je dostigla rekordne mjere. Zvanični podaci Nacionalne službe za zapošljavanje nisu dovoljno pouzdani, jer ima mnogih koji ustvari rade, s druge strane ima i mnogo onih koji ne rade, ali se redovno ne prijavljuju u službi. Zbog toga želimo analizirati nekoliko uzroka nezaposlenosti koje su nedavna istraživanja, koja su TNS Medium Gallup i druge poznate agencije sprovela direktno na terenu da bi uvidjele konkretne uzroke za ovaj visoki stepen nezaposlenosti i na osnovu toga zaključili određene mjere za sprječavanje daljeg rasta nezaposlenosti.

Kada se analizira zašto je došlo do velike nezaposlenosti, odnosno razloga za prestanak plaćenog posla, može se vidjeti da su glavni razlozi to što je poslodavac prestao sa radom (stječaj i sl.) i što je posao sezonskog karaktera. Drugim riječima, kao što se moglo pretpostaviti, loša ekonomska situacija je glavni razlog nezaposlenosti u Sandžaku. Od pobrojanih, stječaj je pravi uzrok za nestanak posla, on dovodi do toga da pojedinci ne mogu naći stabilan i moraju preuzimati sezonske poslove da bi prehranili porodice.

Pored glavnog uzroka nezaposlenosti, treba analizirati pitanje: *koja zanimanja su osjetljiva za gubitak posla?* Istraživanja pokazuju da je nezaposlenost najprije zadesila radnike u uslužnim i prodajnim sektorima. Također, nekvalificirane radnike i zanatlije je prilično zadesila nezaposlenost. Ovaj rezultat nije iznenađujući, jer nam je poznato da se radnici, pogotovo na prodajnim mjestima često mijenjaju. Uopćeno se može kazati

da pojedinci sa nižim obrazovanjem prije ostaju bez posla nego osobe sa visokom stručnom spremom. Stručnjaci i kvalificirani poljoprivrednici trenutno imaju najstabilnije poslove. Ovo je interesantna pojava, obzirom da Sandžak ima veliki poljoprivredni potencijal. Međutim, ovaj potencijal se može samo iskoristiti ukoliko naši poljoprivrednici unaprijede znanje i počnu primijeniti savremene metode u poljoprivredi.

Od analize nezaposlenih krenemo ka analizi zaposlenih u preduzećima, odnosno pitanja prosječne radne strukture u lokalnim preduzećima. Ne postoji jasna koncentracija u određenoj grupi. Mada i ovdje uslužno i prodajno osoblje blago dominira, kao i zanatski radnici. Također, postoji trend da se stručnjaci, tj. pojedinci s VSS, sve više traže. S druge strane, da se primijeti da lokalna preduzeća zapošljavaju veliki broj nekvalificiranih radnika, da se pretpostaviti samo na određeno vrijeme.

Svako preduzeće, prije svega Odjel za menadžment ljudskih resursa, mora znati koji je najbolji način za pribavljanje adekvatne radne snage. Drugim riječima, kako će preduzeće najlakše upoznati buduće radnike? Trenutno poslodavci i potraživači posla

koriste usluge Nacionalne službe za zapošljavanje. Međutim, potraživači najviše traže direktni kontakt s predstavnikom preduzeća. S druge strane, oglašavanje putem medija se koristi u manjoj mjeri.

Na kraju se postavlja pitanje: *za koja zanimanja postoji trenutno najveća potražnja, odnosno očekuje pad zapošljenja?* Lokalna preduzeća posjeduju mali broj *know-how* i time proizvode samo malu dodatnu vrijednost. Na primjer, trgovina ili građevinarstvo, samo preuzimaju gotove proizvode i prodaju ih, odnosno dodaju relativni mali napor i dobijaju gotov proizvod. Generalno se može kazati da zanimanja koja uključuju međuljudski kontakt i koja nisu pod velikim utjecajem tehnologije trebaju ostvariti prosječne ili nadprosječne stope rasta. Ovi poslovi uključuju osobe koje obračunavaju gubitke, istražitelje, hotelske činovnike, administrativne nadglednike i menadžere, te osoblje u obrazovanju. Kod menadžera, posebno treba istaknuti osoblje u odjelima za marketing i računovodstvenim znanjem (knjigovodstvo, revizija i sl.). Također, postojat će i potražnja za osobljem specijaliziranim u poljima finansija. Vješti pojedinci u informatičkim naukama će biti neophodni za uspjeh svake veće kompanije. Ob-

zirom da se informatika, počevši od internet-prezentacije do složenog informacionog sistema, sve više traži, ovi stručnjaci će biti i dalje traženi.

Ali, svakom pojedincu je neophodno da poznaje najmanje jedan strani jezik. U većini zemalja se traži poznavanje najmanje dva strana jezika, poznavanje engleskog je standard. Obzirom da se u današnje vrijeme poslovne transakcije vrše u cijelom svijetu, mora postojati znanje stranog jezika. Pored engleskog, za sandžačke kompanije, bitno je i imati osoblje koje poznaje turski, arapski i njemački.

Maloprodaja će i dalje biti izvor zaposlenja nekvalificiranih radnika. Tehnologija je omogućila da zaposlenici s lošim poznavanjem vještine čitanja i matematike obavljaju transakcije kupcima, na način da su numeričke tipke na mjestima na prodajnom terminalu zamijenjene slikama proizvoda i izborom artikala. Također, građevina je bitan potraživač nekvalificiranih radnika. Međutim, generalni problem kod radnih mjesta koja traže nekvalificirani radnici jeste da se oni mogu lahko zamijeniti drugima, jer postoji velika ponuda, ili zbog sve većeg tehnološkog razvoja ova radna mjesta se mogu zamijeniti mašinama.

SANDŽAK UZ HUKIĆA HUKIĆ UZ SANDŽAK

Kako je i sam izjavio, dok je bio u posjeti BNV-u, Muamer Hukić je uz sandžački narod, ali isto tako je sandžački narod uz njega.

za titulu svjetskog kik-boks šampiona. U polufinalu je još jedanput u veoma žestokom meču porazio Marinkovića i kandidirao se za finalni meč. Ne znajući za poraz, Muamer Hukić protiv 26-godišnjeg ruskog reprezentativca dobija meč i postaje najmlađi svjetski šampion u kik-boksu sa svega 18 godina života. Tada je to potvrdio i Hukićev trener kada je rekao: „Oborio si moj rekord. Do sada sam ja bio najmlađi šampion u historiji s 19 godina, a ti si taj rekord večeras oborio.“

IZ KIK-BOKSA U BOKS

Nakon najveće svjetske medalje u kik-boksu, Hukić se odlučuje profesionalno profilirati u boksu. Dolazili su mnogi da provjere njegov talent. Dolazili s nevjericom, a odlazili s uvjerenjem da je Hukić rođen za boksera.

Uli Vegner, Hukićev sadašnji trener, prepoznao je veliki talent Muamera Hukića. Pozvao ga je u Berlin na sparring meč kako bi provjerili njegove kvalitete. Hukić je pokazao agresivni stil koji publika voli, dobru izdržljivost, snagu i jaku volju da pobjedi. Uli Vegner je shvatio kakvi su potencijali mladog Hukića i nije se odvajao od njega. Vrlo brzo nakon sparringa, Hukić dobija ugovor s trenerom Uli Vegnerom kod koga je postao svjetski šampion.

USPONI

Hukić se veoma brzo probio u sam vrh svjetskog boksa. Na samom početku karijere redom je pobjeđivao poznatijeg od poznatijeg. Prvu značajnu borbu je imao protiv Italijana Pjetra Aurina, kojega je ubjedljivo nadvladao i natjerao na predaju meča.

Značajna Hukićeva pobjeda je bila protiv Vadima Tokareva (koji je do tada bio neporažen), gdje je imao izvanredan skor od 23:0. Ovo je podiglo Hukićev rejting na 7 mjesto i dovelo ga do prve borbe za svjetski tron WBO verziji. Nakon serije pobjeda, doživio je poraz od Stiva Kanningema u 12. rundi. Bio je to prvi i do sada posljednji poraz u Hukićevoj karijeri. Međutim, nije klonuo. Naprotiv, to mu je pojačalo želju da

što prije popravi stanje. Ubrzo je naredao seriju pobjeda.

ROĐEN ZA ŠAMPIONA

29. 8. 2009., Muamer Hukić je postao prvak svijeta u kruzer kategoriji. Titulu je osvojio u borbi protiv Argentinca Emilija Ramireza. Meč je trajao 12 rundi, nakon kojih su ga sudije jednoglasno proglasile svjetskim šampionom. Od tada je šest puta odbranio titulu prvaka svijeta.

U karijeri ima 33 borbe. Od toga 32 pobjede i jedan poraz. 20 mečeva je okončao nokautom. Sljedeći meč Muamera Hukića zakazan je za 16. 7. 2011.

GOST IZNENAĐENJA

Muamer je povodom Dana zastave boravio u Sandžaku. Na centralnoj manifestaciji „Bajrak slobode“ na Trgu Isa-bega Ishakovića, bio je gost iznenađenja:

Es-selamu alejkum, draga braćo i sestre! Eoo mene opet sa vama, vaš sandžački prvak svijeta. Mubarek olsun vam Dan naše sandžačke zastave! Sa puno sreće i mira! Da i mi Sandžaklije ponovo budemo zajedno kao što smo nekad bili. Vaš Muamer Hukić. Es-selamu alejkum!

Na binu se pojavio sa budućom suprugom. Izabranica njegovog srca je rođena u peštarskom selu Cetanoviće, a sa porodicom živi u Švicarskoj. Prema najavama, ubrzo će uslijediti svadaba.

BORIO SE ZA PORODICU I SANDŽAK

Otac Rasim nije se odvajao od šampiona. Brižljivo je pratio njegov uspon. Iza njega je stajao kao zid. Bio mu je Svjetski šampion u boksu – ponosni sin Sandžaka Muamer Hukić glavna podrška i branik. Pred veliki meč u Parizu, trener ga je bodrio riječima: *Tvoj otac je tu. Kad je on tu, ti si pobjednik. Bio je sa tobom u Italiji, pa si pobjedio. Eoo ga i danas tu. 1500 kilometara je prešao da bi bio uz tebe. Zato, bori se radi oca!* Nakon pobjede, treneri su došli i čestitali ocu Rasimu pobjedu. Znali su da bez takve podrške nema uspjeha. Muamer Hukić ima dvije sestre i jednog brata.

Hukić Muamer, sin Rasimov, na Zapadu poznat kao Mark Captain Hook, rođen je 1984. u Uglu u Sjenici. Kada je imao 8 godina, 1993. njegova porodica odselila je za Njemačku, tačnije u Bielefeld. Sportsku karijeru započinje kao kik-bokser 1996. Izuzetan talent, hrabrost i odvažnost karakteristike su koje krasi mladog Hukića od prvih dana. Za kratko vrijeme probija se u vrh svjetskog kik-boksa.

NAJMLAĐI ŠAMPION SVIJETA

Prvu prestižnu medalju osvojio je 2002. na Evropskom takmičenju u Italiji. U borbi protiv 27-godišnjeg Slobodana Marinkovića iz Kraljeva, predstavnika SCG, Muamer Hukić je sa 17 godina osvojio titulu šampiona Evrope u kik-boksu. Već naredne godine u Parizu, Hukić se natječe

TURBE BOSANSKE PRINCEZE KATARINE (EMINE) U SKOPLJU

Spomenik Kral Kızı ili Kral Kızı mauzolej je posvećen kćerki bosanske kraljice Katarine Kosače, sa istomenim imenom, koji se nalazi u blizini PMF-a u Skoplju, na obroncima poznatog naselja Gazi Baba. Ovo naselje počiva na nekadašnjem muslimanskom groblju, i nosi ime jednog od najslavnijih likova osmanskog perioda, tačnije iz 16. vijeka: Ašik Čelebija. On je bio poznati osmanski književnik, čije je pravo ime Mehmed Ali el-Nata. Također je poznat i kao Kadi Baba, jer je bio izabaran i za doživotnog skopskog kadiju, nakon brojnih službovanja u Silivriju, Serfidži i Nardi. U ovom titularu Gazi Baba se jasno ukazuje na njegovu pripadnost tarikatskim redovima i participiranju u borbama Osmanlija. U jednoj od tih kampanji 1572. godine i gine.

Historijski izvori nam ne mogu dati tačnu informaciju kada je izgrađen mauzolej. Iako ne postoji natpis koji bi mogao odrediti

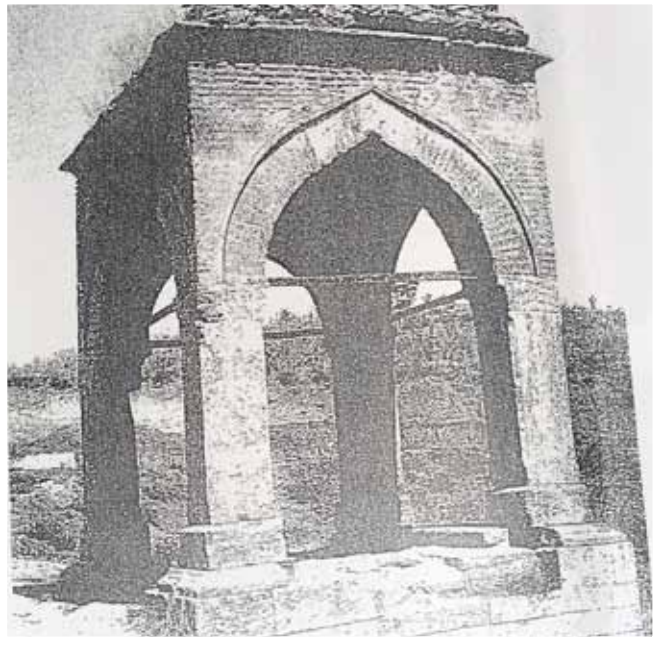
starost objekta, može se sa sigurnošću konstatirati da je sagrađen krajem 15. ili početkom 16. vijeka.

Historijat princezinog dolaska u Skoplje se vezuje za priču da su Sigismund i Katarina krenuli prema Istanbulu. Oni su djeca

u Skoplje gdje je provela ostatak života. Umrkla je mlada i najvjerovatnije se nije udavala. Sigismund, njen brat, kasnije odlazi prema Istanbulu. Nakon dobijanja informacije o smrti mlade princeze, turski sultan Mehmed II

titulu bega u Istanbulu i Karahisar. U historijskim izvorima postoje zapisi u kojima se on spominje kao Ishak-beg Kraljević (Kraloglu, bukvalno sin kralja), dok je bio sandžakbeg regiona Karasija. Posle poraza u Bici kod Farsusa (1488), zarobili su ga Egipćani istovremeno kada i Ahmed-pašu Hercegovića. Ne spominje se u historijskim izvorima nakon 1490, što je indicacija da je umro ubrzo poslije toga. Sahranjen je u grčkom gradu Seres kod helvetijske tekije.

Prije nego je srušen u zemljotresu 1963, mauzolej ili turbe, sa svojim skladnim arhitektonskim rešenjima, dimenzijama i estetskim izgledom, davao je lokaciji jedinstveni ambijent. Po strukturi, turbe pripada otvorenom tipu mauzoleja sa kvadratnom osnovom sačinjenim od kamenih blokova. Četiri stuba imaju svodove u obliku srca koji su prekriveni ciglama na vrhu. Četverostrana kupola je bila prekrivena pločicama. Na osnovi stubova, na kapitelima i krajnom vijencu, bile su reljefne lajsne. Danas je ova lokacija prepuštena nemaru i zaboravu. Samo grob princeze i osnove turbeta se jasno prepoznaju.

bosanskog kralja Stjepana Tomaša Ostojića i kraljice Katarine, kćerke hercega Stjepana Vukčića Kosače. Ishak-beg Ishaković, bio je zadužen za njihovu bezbjednost. Princeza se razboljela na putu, u Skoplju su pokušali da je zdravstveno rehabilitiraju, ali bezuspješno. Prema drugoj verziji, koja je, čini se, vjerodostojnija, ona živi u Skoplju, koji je u to vrijeme nezvanični glavni grad Rumelije. U toj konstelaciji, prema tvrdnjama historičara Salih Sidki Hadžihuseinovića Muvekkita, Katarina je bila povjerena na odgoj i čuvanje poznatom skopsko-bosanskom krajišniku Isa-begu Ishakoviću koji ju je odveo na svoj dvor

je naredio izgradnju mauzoleja. Sigismund i Katarina su primili islam još u Bosni, pa su putovali kao slobodni ljudi, a ne zatvorenici, kao što smatra poznati osmanista Lidija Kumbaradži. Na ovo ukazuje i podatak da je njihov daidža Ahmed-paša Hercegović, anadolski beglerbeg, već duži period bio u islamu i obavljao brojne državne dužnosti. Njihovo prihvaćanje islama je važno za odluku sultana da podigne mauzolej-turbe Katarini kao aristokratici i muslimanki. Prihvaćanje muslimanskog imena nije uvjet konvergencije u islamu, ali ga je ona promijenila u Emina.

Princ Sigismund dostiže

Gaziya
etno restoran

Trg Isa-bega Ishakovića
Novi Pazar
020/337-870

Glasislama

SANDŽAK TV

JEDINS TV

REFREF radio 105.8

SLOBODNI MEDIJI U SANDŽAKU

STARA BANJA

Kako islamski propisi, pored čestog uzimanja abdesta, zahtijevaju i pranje cijelog tijela, u periodu turske vladavine, izgrađena su dva starinska javna kupatila – hamama. Jedan od njih je Hamam u Novopazarskoj banji.

U neposrednoj blizini Novog Pazara, četiri kilometra sjeveroistočno od grada, nalazi se Novopazarska banja s ljekovitim kupatilom koje su podigli Turci. Po predanju, to je kupatilo u XVI vijeku izvjesno vrijeme držao zakupljivao Hadži Hurem, ktitor jedne od najstarijih džamija Novog Pazara, Bor džamije. Godine 1611., ovu toplu mineralnu banju spominje francuski putopisac Lefevr, a oko sredine XVII vijeka i turski geograf Hadži Kalfa.

Evlija Čelebi hvali ovu ilidžu kao jedno od omiljenih izletišta Pazaraca i ističe da ju je podigao hafiz Ahmedpaša. Ovamo je dolazio mladi engleski arheolog Artur Evans, koji je ostavio prvi precizniji opis kupatila, smatrajući njegov centralni dio za antičku termu iz IV vijeka.

Zgrada Hamama u No-

vopazarskoj Banji spolja ima jednostavan izgled kvadra (25x12 m) pokrivenog četvoroslovnim krovom, iz koga izrastaju dvije nejednake kupole s osmostranim tamburama. Cijeli objekt je građen naizmjeničnim smjenjivanjem redova opeke i krupnih kamenih blokova, a na gornjoj ivici zidova opasan je fino pokrivenim vijencem. U unutrašnjosti, hamam je zidom podijeljen na dva osnovna odjeljenja: svlačionicu i glavni, aktivni dio kupatila.

Sve doskora nije se znala tačna godina izgradnje ovog zanimljivog objekta. Natpis na arapskom jeziku iznad ulaznih vrata dešifrirao je gospodin Mujezinović iz Sarajeva: Oni koji su vidjeli istok i zapad, kopno i more, rekli su: „Na svijetu mi nismo vidjeli ovakve termalne banje!“ Između njih jedan, videći je, izreče joj zbirni hronogram. Ova banja postade Džennet za zaljubljene.

Nad središtem kupatila uzdiže se kupola, a ispod dosta veliki, oko 1,5 m dubok osmostrani bazen. U krakovima se pružaju poluobličasto zasvedeni prostori s mermernim krunama.

Između njih dijagonalno su postavljena, u uglove cijelog kvadrata, četiri manja halvata, namijenjena za pranje posjetilaca pred ulazak u bazen s toplom i sumpornom vodom.

Zgrada kupatila u Novopazarskoj banji ima najbližu analogiju u znatno većem Carigradskom dvojnomo hamamu, koji je po nalogu Mihrimah, kćerke Sulejmana Veličanstvenog, 1548. godine izgradio najveći turski arhitekta Kodža Mimar Sinan. Kako su projekti njegovih građevina služili kao uzor mnogim neimarima u provincijalnim oblastima Osmanlijskog carstva, te i ova zadužbina hafiz Ahmed-paše može datirati iz druge polovinu XVI vijeka. Za naše vrijeme, to je vjerovatno još jedini sanitarni objekt ove vrste u Srbiji koji i sada služi svojoj namjeni.

U traganju za istinom o ovoj banji i o tome ko je njen pravi vlasnik, došao sam do zanimljivih podataka u razgovoru s jednim starim sugrađaninom. Po njegovom kazivanju, postoji djelovodni protokol u kome su zavodeni ugovori o zakupu. On pamti vre-

menski period od 1932. godine na ovamo. Prvi zakupac koji je ponudio najbolje uvjete, bio je Šemsi-beg Čavić. Nakon njega, zakupac je Osman-aga Čurkić. Na sljedećoj licitaciji, najveću kiriju je ponudio Redžo Saračević, zvani Redžo banjadžija. Poslije njega, bio je Slavko Čelanović, pa Stevo Milanović. Poslije Steva Milanovića, zakupac je Asim Godovac, a zatim Ramiz Bihorac, zvani Batebate. On je bio posljednji zakupac do oslobođenja Novog Pazara. Na licitaciji 1945. godine, najbolje uvjete ponudio je Harun Sle-zović, ali kad je trebalo da preuzme banju, odustao je i drugi ponuđač Jonuz Karaahmetović preuzeo je banju i bio zakupac sve do 20. 2. 1946. kada je izvršena agrarna reforma i banja uzeta iz posjeda vakufa i data na korišćenje ugostiteljskom preduzeću „Aleksandar Nikolić“, kasnijoj „Lipi“. Punih 65 godina, Lipa je bila korisnik Banje. Izvjesno vrijeme ju je držala u svojoj režiji, a kasnije je davala pod zakup. Sve ovo svjedoči da je Novopazarska banja neotuđiva svojina vakufa.

DRAGULJI MUZIČKE SCENE

Učenice muzičke škole „Stevan Mokranjac“ iz Novog Pazara, Fatima Hašanin i Ema Pučić na međunarodnom festivalu u talijanskom gradu Barleti, u konkurenciji mladih pijanista iz trideset država, dostojno su prezentirale svoju školu, grad, Sandžak i drža Srbiju.

Ema Pučić je osvojila drugo mjesto i srebrnu medalju u veoma oštroj konkurenciji pijanista iz Kine, Ukrajine, Francuske, Rusije i drugih država, a Fatima, koja se takmičila sa znatno starijom djecom, dobila je di-

plomu, nedostajalo joj je nekoliko bodova za treću nagradu.

Ovaj uspjeh je utoliko veći ako se zna da ove djevojčice jedino vježbaju na časovima u muzičkoj školi, uz nesebični angažman profe-

sorice Jovanke Petrović.

Da je novopazarska muzička škola rasadnik muzičkih talenata potvrdio je i Festival muzičkih škola Srbije u Knjaževcu, gdje su u konkurenciji 55 muzičkih škola iz Srbije, učenici

ove škole osvojile prvu, tri druge i jednu treću nagradu. Almedina Đekić je osvojila prvu nagradu na klaviru, i ovo je prvi put da neki učenik iz Novog Pazara osvoji prvu nagradu za klavir. Anja Pavlović na violini i Ina Čavić na gitari su, kao kamerni duet, osvojile drugu nagradu, a Oji Čavić na gitari je za jedan bod izmakla prva nagrada. Pored njih drugu nagradu je osvojila Dejana Radanović na harmonici, a Dina Crnišanin treću nagradu na flauti.

N.G.

Dr. Hajrudin Bajić

PALESTINA IZMEĐU STRAHA I NADE

Ovo parče zemlje svi veličaju, mnogi svojataju, a neki i skrnave. Palestina je za muslimane mjesto Miradža (uzdignuća Muhameda, a.s., i Isa, a.s., u više sfere univerzuma), kibla prema kojoj su se nekada okretali, mjesto džamije Al-Aksa, zemlja Šama beričetnog; za židove Obećana zemlja; za hrišćane mjesto rođenja i raspeća Isusa.

Palestina, zemlja svačija a ničija, danas je simbol zulumata, nepravde i torture. Nepravdu čine oni koji bi je se trebali najviše kloniti. Narod koji je prošao golgote holokausta, izgubivši preko šest miliona pripadnika svoga naroda danas čini zločine.

U sjenci velikih previranja na Bliskom istoku, rata u Libiji, potresa u Siriji, Jemenu i drugim arapskim zemljama, dešava se nešto značajno u Palestini. U pokušaju da dokučimo uzroke dešavanja u Arapskom svijetu, nameće se utisak da je Palestina nezaobilazna tačka oko koje se, kao i mnogo vjekova u nazad, prelama sudbina naroda, država, i tu počinje i završava se svaki veliki proces od svjetskog značaja.

Pomirenja Palestinaca

U jeku sukoba u Egiptu desio se nesvakidašnji čin pomirenja do tada nepomirljivih vođa Hamasa i Fataha. U sudaru velikog pritiska spolja da se ne pomire i unutra da se pomire, preovladalo je nastojanje naroda da se već jednom prekine sa međupalestinskim sukobom i desilo se pomirenje. Istina, oni su se i ranije mirili i svađali, ali ovo posljednje na prvi pogled obećava, tim prije što je djelimično rezultat Arapske revolucije u čijem kontekstu i dolazi.

Nema mira bez Palestine

Možda će zvučati čudno,

ali smatram da je jedan od glavnih uzroka previranja u Arapskom svijetu upravo Palestina. Mir na Bliskom istoku je nemoguć bez rješenja palestinskog pitanja. Već decenijama muslimani, njih milijardu i šest stotina miliona, među kojima oko tri stotine miliona Arapa, proživljavaju emotivne napade zbog stradanja Palestinaca. Svakodnevnici prizori rušenja kuća i naselja na kojima se izgrađuju nova, ali za nove doseljenike, rušenja džamija, ubijanje neležnih, sistematsko etničko čišćenje čitavih oblasti, ugrožavanje kompleksa džamije Al-Aksa, svete za svakog muslimana, itd. Akumulacija osjećaja nemoći, bola, izazvala je osjećaj mržnje prema onima koji to čine a ogledaju se u Izraelu. Mržnja prema zulumu u Palestini prenosi se i na sve koji tome doprinose, prije svega arapske vladare. Ekspanzija interneta, pogotovu posljedice afere Wikileaks, dovela je do dodatnog uvjerenja da su pojedini arapski lideri dobrim dijelom i podržali porobljavanje Palestine.

Rat uživo

Današnji ratovi se prenose uživo. Nije više moguće porušiti selo, grad, pobiti dvadeset hiljada ljudi, kao Hafiz Asad u Siriji 1982. u gradu Hamu i vojnicima Izraela u Bejrutu 1972., u kampu Sabra i Šatila, ubivši pet hiljada. Danas se rat prati uživo, i to dodatno povećava bol i reakciju naroda.

Zanimljivo je da zapadni

svijet još uvijek nije uzeo pouku iz holokausta i drugih stratišta civila. Na jednoj strani se obilježavaju stradanja ljudi, a na drugoj zatvaraju oči kod ponavljanja istih. Nažalost, u Palestini se dešava apsurd: zločini se dešavaju rukama onih koji su te strahote i preživjeli.

Novi početak ili početak kraja

Palestina je ispit odnosa Zapada prema muslimanima. Ako se i dalje nastavi pružati podrška izraelskim vlastima, ne možemo očekivati da prestane antagonizam koji raste s odrastanjem svakog muslimana u svijetu. Zabrinjavajuće je da se sve što dolazi sa Zapada, iz Evrope ili Amerike, kod većine muslimana prihvaća s rezervom i osudom, pa makar bilo i pozitivno. Ova činjenica bi trebala zabrinuti vođe muslimanskog svijeta, ali i zapada. Arapske revolucije, prije njih i primjer Turske, pokazuju da je neophodan novi pristup muslimanima, islamu, posebno Arapskom svijetu. Pristup na principu ravnopravnosti, respektu i poštivanju, suprotno dosadašnjem pristupu koji je značio ponižavanje svega što je muslimansko, arapsko, itd.

Podvala i pomoć

Ovih dana se širom svijeta vodi polemika kako kod akademskog sloja tako i kod običnih ljudi o pozadini intervencije zapadnih zemalja u Libiji i utjecajem istih na dešavanja u dru-

gim arapski državama, posebno Palestini. Polemika se vodi između onih koji smatraju da su dešavanja u arapskom svijetu posljedica podvala i zavjera zapada zbog strateških interesa, prije svega ekonomskih, i onih koji smatraju da su nemiri i revolucija rezultat nastojanja naroda da se oslobode diktatorskih okova, korupcije i siromaštva, te da nema posebnih podvala i zavjera.

Neprihvatljivo je omalovažavati želju naroda za slobodom i opravdavanje zločina diktatora. Možda zapadne zemlje imaju neke interese koje nastoje obezbjediti, ali je život jednog čovjeka vrjedniji od bilo kakvog bogatstva i interesa, te se nipošto ne smije dopustiti da nijemo posmatramo ubijanje civila od strane diktatora pod plaštom navodne zaštite od Zapada.

Zar je Zapad postao toliko moćan da muslimani zaboravljaju na moć Gospodara kome se klanjaju i sve što se dešava pripisuju moći Zapada – pa ispada ako je dobro ili loše to je zato što je Zapad htio, odlučio ili skovao. Bez obzira na eventualne mogućnosti da zapadne sile iskoriste promjene u arapskom svijetu i iz istih obezbjede nekakvu korist ne treba žaliti podrške da se taj napaćeni narod oslobodi okova ropstva u kome već decenijama tone. Diktatori su ubili volju za život i nadu u budućnost kod svakog čovjeka koji se rađa, odrasta, i živi i radi u arapskom svijetu.

Palestina je bila i ostala vrhunac bola, osjećaja nemoći i patnje kod svakog muslimana, Arapa širom svijeta. Svaki novi pristup ili početak odnosa u Arapskom svijetu ili s Arapskim svijetom trebao bi imati u vidu Palestinu i palestinski narod, ili će biti osuđen na neuspjeh.

ISLAMSKI CENTAR U GRACU

U Gracu bi se narednih godina trebao izgraditi prvi Islamski centar. Islamska zajednica (Muslimische Gemenischaft Steiermark), sastavljena većinom od Bošnjaka, Albanaca i ostalih iz bivše Jugoslavije, dobila je zeleno svjetlo i punu podršku lokalne vlasti.

Ova informacija o izgradnji je probudila veliko interesiranje građana i austrijske štampe. Obzirom da je u projektu uzelo učešće devet renomiranih arhitekata iz Evrope i Azije (uključujući Džemal Suljevića iz Sjenice, Seada Gološa iz Sarajeva i Alena Jašarevića iz Augsburga, koji je projektirao Islamski centar u Penzbergu u Njemačkoj), žiri će najbolje idejno rješenje izabrati 13-14. 9. 2011. Finalni izgled Islamskog centra bit će predstavljen 23. 9. 2011. na konferenciji za štampu u gradonačelnikovom uredu u Gracu.

Jedan od uvjeta koje je postavila gradska uprava jeste evropski urbanistički stil čitavoga kompleksa koji će biti izgrađen u četiri faze, na već kupljenom zemljištu od 12 000 m². U prvoj fazi je predviđena džamija s kapacitetom za 1000 klanjača sa 1200 m² iskoristivog prostora. Iako je munara predviđena bez stepenica, zvučnika i balkona, ona će biti visine od 18 do 22 m. Drugu fazu čini izgradnja edukativno-administrativnog centra

od 1300 m². Taj centar će obuhvaćati biblioteku, dječije obdanište, učionice i ostale administrativne potrebne prostore. Ostale dvije faze predstavljaju izgradnju poslovnog i kulturno-sportskog centara. Ukupna površina kompletnog objekta bit će 4200 m², a troškovi oko osam miliona eura. Za projekt je skupljeno već preko pola miliona eura, a u vakufsku listu upisano preko 520 vakifa.

Svi u Gracu smo sretni zbog činjenice da će se uskoro početi graditi Islamski Kulturni centar i proa džamija. Obzirom da je Austrija jedina zemlja u zapadnoj Evropi koja je priznala islam, ubijedeni smo, uz Allahovu pomoć i visoku svijest našeg svijeta, da ćemo uskoro gledati munaru sa džamijom na prostorima Graca. Od dolaska u ovaj džemat primjetio sam da ljudi stalno pričaju i rade na tome da se vijest o gradnji džamije širi, što dovoljno pokazuje našu radost. Na ovome projektu rade džematlije sa svih prostora bivše Jugoslavije, a posebno BiH, Sandžaka i Ma-

Kupljeno zemljište

kedonije. Do sada se, elhamdulillah, mnogo uradilo i rezultati su vidljivi, ali isto tako imamo široko polje u kojem se možemo izboriti za još bolju poziciju budućim generacijama. Ovom prilikom pozivam svu braću u BiH, Sandžaku i Dijaspori da shvate važnost ovoga projekta i uključe se u njegovu realizaciju - kaže imam mr. Ibrahim-ef. Šišić.

Projekt Islamskog kulturnog centra Grac je projekt po kom će se naša generacija pamtiti. Ovo je blagodat kojom nas je

Allah, dž.š., počastio i ispit na kome nećemo pokleknuti. Islamski kulturni centar će, ako Bog da, biti garancija da će na ovim prostorima biti islama i muslimana još mnogo i mnogo godina, a mi se nadamo sve do Sudnjega dana. Graditi džamiju i islamski centar u današnjem vaktu i to još na Zapadu po mnogo čemu je „nemoguća misija“. Međutim, nas to nije pokolebalo - riječi su predsjednika džemata, mr. Mahdija Mekića.

NOVOPAZARSKA TVRĐAVA I DALJE U RASPADU!

Sjeverni bedem novopazarske tvrđave obrušio se poslije nevremena koje je 25. 5. 2010. pogodilo ovaj grad. Poslije obrušavanja krova stare Novopazarske banje, ovaj slučaj pokazuje da nemark gradskih vlasti može dovesti do uništenja bošnjačke kulturne baštine. Pored gradskih vlasti, direktni krvac za obrušavanje dijela bedema jeste i Zavod za zaštitu spomenika Kraljevo, pod čijom su ingerencijom svi spomenici novopazarskoga kraja.

Praksa pokazuje da se bošnjački spomenici materijalne kulture ostavljaju zubu vremena, da se ne radi na njihovoj restauraciji i konzervaciji, te da svaka inicijativa građana da sami zaštite neke od kulturno-historijskih dobara ne uspeva, jer nadležni ne izdaju dozvole za izvođenje radova. Napominjemo i da su prije nekog vremena „stručnjaci“ raskopali temelje Kule motrilje, te da postoji bojazan da se, ona usljed enormne vlažnosti, uruši.

BOŠNJAČKA KULTURNA REVOLUCIJA

